

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

برنامه ریشه کنی بی سوادى

گروه سنى ۴۹-۱۰ سال

در جمهوری اسلامی ایران

۱۳۹۲

الف

عنوان: برنامه ریشه کنی بی سوادى (گروه سنى ۴۹-۱۰) سال در جمهوری اسلامی ایران

صاحب امتیاز: سازمان نهضت سوادآموزی

رئیس کمیته بازنگری برنامه : علی باقرزاده

اعضای کمیته: علی باقرزاده، دکتر عباس صدری، مهندس مهدی نویدادهم، محسن میرزایی، دکتر غلامرضا کریمی، محمدجواد محسنی نیا، محمد مهدی زاده، پرویز کوثری، اردشیر قیصر، مهدی نامجومنش، مختار محمدیان، رسول جمشیدی، وحید کیارشی، خانم فاطمه قربان، دکتر محی الدین بهرام محمدیان، امیر نظری، محمد رضا قاسمی نیا و آیت الله جعفری

گروه تلفیق و تدوین نهایی: علی باقرزاده، محمد مهدی زاده، پرویز کوثری، اردشیر قیصر، دکتر عباس صدری، مهندس مهدی نویدادهم، محسن میرزایی، دکتر غلامرضا کریمی و محمدجواد محسنی نیا
گروه همکاران: مهدی نامجومنش، وحید فتاحی امین، مختار محمدیان، رضا بیگدلی، رسول جمشیدی، کرامت نوایی، حسین مونسان، دکتر حیدر سهرابی، مصطفی حسن نژاد، خسرو امیر حسینی و خانم جمیله مهدوی نیا

هماهنگ کننده: اردشیر قیصر

آماده سازی: انتشارات مگستان (لیلا سادات حسینی لر)

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۳۹۲

ناشر: سازمان نهضت سوادآموزی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۴-۲۶۹-۳

ISBN:978-964-494-269-3

بند اول: سیاست‌های کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور»

پیش گفتار

بخش اول : کلیات

- ۱-۱. جایگاه سوادآموزی در تعلیم و تربیت ۱
- ۱-۲. تعریف سوادآموزی ۲
- ۱-۳. کارکرد های سوادآموزی ۲
- ۱-۴. پیامدهای سوادآموزی ۲
- ۱-۵. چشم انداز ۲
- ۱-۶. مأموریت ۳
- ۱-۷. بیانیه ارزش‌ها ۳
- ۱-۸. اصول حاکم ۳
- ۱-۹. رویکردهای برنامه ۴
- ۱-۱۰. مستندات قانونی برنامه ۴

بخش دوم : انتظارات ذینفعان

- ۱. مطالبات امام (ره) و رهبری ۵
- ۲. انتظارات جامعه هدف ۶
- ۳. انتظارات دولت یا دستگاه‌های اجرایی ۶
- ۴. دیدگاه‌های صاحب نظران ۶
- ۵. توقعات معامع بین المللی ۷
- ۶. باورها و پندارها ۷

بخش سوم : تحلیل و تبیین وضع گذشته و موجود

- ۱) وضعیت سواد در پنج سرشماری گذشته (۱۳۵۵ لغایت ۱۳۹۰) ۱۱
- ۲) وضعیت سواد در سرشماری ۱۳۹۰ ۱۱
- ۳) مقایسه وضعیت سواد در سرشماری ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ ۱۲
- ۴) عملکرد سازمان در برنامه چهارم توسعه (سال ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۸۹) ۱۲
- ۵) تحلیل دلایل عدم رشد شاخص سواد در فاصله سرشماری ۸۵ تا ۹۰ ۱۳
- ۶) اقدامات و عملکرد سازمان در دو سال اول برنامه پنجم توسعه ۱۳
- ۷) میزان تحقق اهداف آموزش برای همه ۱۴

- ۸) پوشش واقعی تحصیلی دوره ابتدایی در گروه سنی ۱۰-۶ ساله ۱۵
- ۹) بررسی روند پیش بینی ، تصویب و تخصیص منابع مالی (۹۱-۱۳۸۴) ۱۶
- ۱۰) تحلیل SWOT ۱۷
- ۱۱) مسایل و مشکلات سوادآموزی در ریشه کن نشدن بی سوادگی ۱۸
- ۱۲) تغییرات راهبردی ۲۰

بخش چهارم : اهداف و راهکارها

- ۱- اهداف کلی ۲۱
- ۲- اهداف عملیاتی (کیفی) ۲۱
- ۳- اهداف عملیاتی (کمی) ۲۲
- ۴- راهکارهای اجرایی ۲۶
- ۵- الزامات ۲۸
- ۶- نقش ها و مسئولیت ها ۲۹

بخش پنجم : پایش ، نظارت و ارزیابی

- الف) سطوح پایش ، نظارت و ارزیابی برنامه ۳۰
- ب) شاخص های ارزیابی ۳۱

اسناد بالادستی

- سند ۱ : پیام امام (ره) ۳۲
- سند ۲: سیاست های تحول در نام آموزش و پرورش ۳۳
- سند ۳: نامه دفتر مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۷ ۳۵
- سند ۴: نامه دفتر مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۹ ۳۶
- سند ۵: مصوبه ۵۹۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی ۳۷

پیوست ها

- پیوست ۱: جدول اهداف کلی ، اهداف عملیاتی و راهکارهای اجرایی ۳۹
- پیوست ۲: اهداف کمی استانی فرض اول ۴۵
- پیوست ۳: اهداف کمی استانی فرض دوم ۴۶
- پیوست ۴: اهداف کمی استانی فرض سوم ۴۹
- پیوست ۵: مدل مفهومی برنامه ریشه کنی بی سوادگی ۵۲

حضرت آیت الله خامنه ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی

در بند اول سیاست‌های کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» ابلاغ فرمودند:

ریشه کن کردن بی سوادی و تربیت انسان‌های مؤمن، پرهیز کار متخلق به اخلاق اسلامی، بلند همت، امیدوار، خیر خواه، بانشاط حقیقت جو، آزادمنش، مسئولیت پذیر، قانون گرا، عدالت خواه خردورز، خلاق، وطن دوست، ظلم ستیز، جمع گرا، خودباور و ایثارگر»

« تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی در جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) و رشد و شکوفایی استعداد های فطری و ارتقا کیفی در حوزه های بینش، دانش، مهارت، تربیت و سلامت روحی و جسمی دانش آموزان با تأکید بر

ضرورت بازنگری و تدوین برنامه سوادآموزی

ابلاغ دستورات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در مورخه ۱۳۸۹/۱۰/۵ و تاکید معظم له به تدوین برنامه جدید سوادآموزی فصل نوبتی از کار و تلاش و بهره‌گیری از خرد جمعی را برای دست اندرکاران سازمان نهضت سوادآموزی رقم زد. با مشارکت جدی مسئولین سازمان و هم‌فکری کمیته‌ای که از سوی مقام عالی وزارت، تشکیل شده بود، برنامه جدیدی تدوین و در فروردین ماه سال ۱۳۹۰ تقدیم دفتر رهبر معظم انقلاب شد و اجرای آن در دستور کار قرار گرفت که در این مجال فرصت پرداختن به آن نیست، لکن با گذشت زمان و اعمال تغییرات ساختاری و محتوایی متعدد، به ویژه انتشار نتایج سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ و تجارب حاصل شده از اجرای برنامه در دو سال اخیر، ضرورت تشکیل کمیته جدید و بازنگری برنامه اجتناب ناپذیر بود که ذیلاً هر کدام از دلایل را مورد بررسی قرار می‌دهیم:

۱. با ملاحظه اهداف کمی برنامه ۵ ساله مشخص است که آمار بی‌سوادان گروه سنی ۴۹-۱۰ سال بر اساس پالایش آمار و اطلاعات هدفمندی یارانه‌ها، حدود ۲,۷ میلیون نفر در نظر گرفته شده است. در حالی که نتایج سرشماری حاکی از افزایش قدر مطلق این عدد به حدود ۳۴۶۵۰۰۰ نفر است. به علاوه بر اساس بررسی‌های صورت گرفته بیش از ۶۰٪ این افراد سابقه‌ای در بانک هدفمندی یارانه‌ها نداشته‌اند و به طور طبیعی برای شناسایی، جذب و آموزش آنان برنامه ریزی خاصی نشده است. لذا لازم است، متناسب با نیازها و انتظارات آنان در برنامه ریزی، تمهیدات جدیدی اتخاذ شود.

۲. باورداریم که ساختارعامل مهمی در اجرای برنامه است. از آنجایی که با اجرای مصوبه شماره ۱۱۸۹۷/ت/۴۶۴۸۹ هیئت محترم وزیران کلیه واحدهای سوادآموزی در استان و شهرستان در ادارات آموزش و پرورش ادغام شدند و چرخه تصمیم‌گیری و سلسله مراتب دستخوش تغییر شد، باید در فضای جدید، رویکردها و روش‌ها با ساختار متناسب می‌شدند. در شرایط جدید مدارس عرصه اصلی سوادآموزی و اجرای برنامه بوده و مدیران مدارس و آموزش و پرورش شهرستان/ناحیه و منطقه مسئول پاسخ‌گویی در قبال برنامه‌اند.

۳. در زمان تدوین برنامه، قریب به ۴۰ هزار نفر آموزشیار به صورت مستمر با نهضت همکاری می‌کردند که با اجرای قوانین مصوب مجلس و دولت، تعداد آنان تقریباً به صفر رسیده است و ناگزیر باید سوادآموزی را از طریق توسعه مشارکت معلمان، مردم و موسسات غیر دولتی دنبال کرد.

۴. تجارب حاصل از اجرای برنامه، نظارت میدانی صورت گرفته و همچنین شناخت دقیق‌تر حاصل شده از فرآیندهای موجود باید در برنامه جدید مورد توجه قرار گیرد.

با عنایت به موارد فوق و با موافقت مقام عالی وزارت، کارگروهی متشکل از مدیران ارشد سازمان، معاونین وزیر، صاحب‌نظران و اساتید و تعدادی از مدیران کل و معاونین سوادآموزی استان‌ها تشکیل شده و پس از تدوین الگوی نظری، مطالعات بررسی‌ها و ارزشیابی‌های متعددی در عناصر و مولفه‌های مهم برنامه صورت پذیرفته و به تدریج با حضور اساتید در برنامه اعمال شده است.

اینجانب ضمن سپاسگزاری از همه عزیزان به خصوص از جناب آقایان: دکتر صدری، دکتر نوید ادهم، میرزایی، دکتر کریمی و محسنی نیا تشکر می‌کنم که با اعتقاد و ایمان، دلسوزی و اخلاص، صبر و حوصله و به کارگیری همه‌ی تجارب ارزشمند خود سازمان را برای تدوین این سند مهم یاری کردند.

بخش اول

کلیات

۱- کلیات

۱-۱. جایگاه سواد آموزی در تعلیم و تربیت

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (انفال ۲۴)

انسان برترین و شریف ترین مخلوق الهی و محور هستی است. در آیات نورانی قرآن، نیل به مقام عبودیت و بندگی هدف آفرینش و بعثت انبیا برای هدایت انسان به سوی مقصد بزرگ ترین موهبت و لطف خداوند به انسان بیان شده است.

تعلیم و تربیت مبتنی بر آموزه های وحیانی و سیره پیامبران الهی به ویژه نبی مکرم اسلام (ص) و ائمه معصومین (سلام) ... علیهم اجمعین) تنها راه رسیدن به مقام قرب الهی است و از عباداتی است که خداوند متعال همه انسان ها را به آن دعوت کرده و آن را از حقوق و تکالیف قطعی انسان ها قرار داده است و موجب شرافت و برتری است.

انقلاب شکوهمند اسلامی فرصت مغتنمی را برای تابش اسلام ناب و احیا تعلیم و تربیت اسلامی فراهم کرد تا در سایه آن زمینه هدایت افراد جامعه به سوی تکوین و تعالی هویت واقعی

براساس نظام معیار اسلامی، تشخیص موقعیت و تلاش آگاهانه و اختیاری برای بهبود آن و کسب شایستگی های لازم برای طی مراتب حیات طیبه از رهگذر نظام آموزشی کشور فراهم گردد. سواد آموزی که ثمره انقلاب اسلامی و میراث ماندگار معمار و بنیانگذار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران - حضرت امام خمینی (ره) - و پشتیبانی و حمایت رهبری معظم انقلاب اسلامی است، بخشی از نظام تعلیم و تربیت کشور است که زمینه تربیت اسلامی و بسط و گسترش فرهنگ اسلامی را در بین بزرگسالان بی سواد و کم سواد جامعه فراهم می کند.

سواد آموزی از موضوعات اولویت دار جهانی، منطقه ای و ملی و از شاخص های مهم توسعه انسانی است و جمهوری اسلامی به همراه کشورهای عضو یونسکو، تعهدات بزرگی را در زمینه کاهش نرخ بی سوادی پذیرفته است. سازمان نهضت سواد آموزی متولی ریشه کنی بی سوادی و البته وزارت آموزش و پرورش، مسئول تدوین و اجرای برنامه سواد آموزی در کشور است.

۱-۲. تعریف سواد آموزی

سواد آموزی، فرآیند سازمان یافته توانمندسازی بزرگسالان بی سواد و کم سواد جامعه از طریق ایجاد و تثبیت مهارت های نوشتن، خواندن، حساب کردن و روخوانی قرآن کریم و کاربرست آن در زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی به منظور تعالی و تکامل افراد و کسب شایستگی های لازم در پیمودن مراتب حیات طیبه است.

۱-۳. کارکرد های سواد آموزی

۱. تقویت وحدت ملی، انسجام فرهنگی و انضباط اجتماعی
۲. خدمت به مناطق محروم، عدالت گستری و فقر زدایی از جامعه هدف
۳. تقویت مشارکت مؤثر و آگاهانه در مسایل اجتماعی فرهنگی، سیاسی و اقتصادی
۴. ترویج صلح و آرامش و توجه به آموزش گروه های آسیب پذیر
۵. توسعه سواد در جامعه و افزایش میانگین سطح تحصیلات بزرگسالان غیر محصل
۶. محافظت و مراقبت از محیط زیست
۷. توسعه و ترویج بهداشت فردی و اجتماعی
۸. ظهور و بروز استعدادها و قابلیت های بزرگسالان

۱-۴. پیامدهای سواد آموزی

الف) فردی

ارتقای توانایی افراد برای ارتباط و تعامل مناسب و سازنده با خود، خدا، خلق، محیط زندگی و منابع مکتوب

ب) خانوادگی

افزایش توانایی افراد برای برقراری ارتباط مؤثر با اعضای خانواده و بهبود سبک زندگی (اسلامی-ایرانی) و تحکیم خانواده

ج) اجتماعی

۱. ایجاد تغییرات اساسی در طرز تفکر مردم و نحوه برخوردشان با مسایل مختلف

۲. آگاه ساختن مردم به حقوق و تکالیفشان

۳. آماده کردن افراد برای مشارکت فعال آنان در تصمیم-

گیری ها و مسایل مختلف زندگی

۴. کمک به فقرزدایی، پیش گیری از خشونت و کاهش

ناهنجاری های اجتماعی بر اثر آگاه شدن افراد جامعه

د) سیاسی

۱. توانمند سازی افراد در انتخاب اصلح و نظارت عمومی در

محیط پیرامونی

۲. ایجاد وحدت ملی و انسجام سیاسی در پرتو ولایت فقیه

۳. افزایش میزان کارآیی، تقویت مهارت های حرفه ای و

بهبود محیط کسب و کار

ه) اقتصادی

۱. مهارت مدیریت اقتصاد و تنظیم دخل و خرج و حساب و

کتاب هزینه ها در زندگی

۲. مصرف بهینه منابع و رشد درآمدزایی مناطق ویژه (روستا

-حاشیه نشینی)

۳. پرورش استعداد های افراد جامعه و رفع کمبود نیروی

انسانی ماهر بومی برای رشد اقتصادی

و) بهداشتی

۱. پیش گیری از بیماری ها و حفظ سلامت عمومی جامعه و

کمک به کاهش نرخ مرگ و میر نوزادان

۲. حفظ محیط زیست، کاهش آلاینده ها و استفاده بهینه و

قانونمند از منابع طبیعی

ز) فرهنگی

۱. آشنایی، احیا، حفظ، انتقال و توسعه میراث فرهنگی و

اعتلای فرهنگ عمومی جامعه

۲. اصلاح سبک زندگی و شیوه تربیت فرزندان بر اساس

آموزه های قرآنی و دینی

۱-۵. چشم انداز

در افق چشم انداز نظام جمهوری اسلامی ایران، سازمان

نهضت سواد آموزی، نهادی است کارآمد، اثر بخش مکمل نظام

آموزش رسمی، پاسخ گو به نیازهای ذینفعان و آشنا به اقتضائات

محلی، ملی و منطقه ای که با اتکال به قدرت لایزال الهی و در پرتو ایمان و عزم ملی و کوشش برنامه ریزی شده جمعی و مشارکت فعال و مؤثر آحاد مردم و همه ی دستگاه های اجرایی آموزشی و نظارتی، توانمندی لازم در ارائه آموزش مادام العمر در قالب نظام آموزش بزرگسالان را دارد. دستیابی به این چشم انداز مستلزم محو بی سوادگی در گروه سنی زیر ۵۰ سال تا پایان برنامه پنجم توسعه خواهد بود.

۶-۱. مأموریت

به منظور تحقق فرامین امام (ره) و رهبری و اجرای سیاست های کلی نظام در تحول بنیادین آموزش و پرورش، سازمان نهضت سوادآموزی مأموریت دارد، با شناسایی بزرگسالان بی سواد جامعه (با اولویت گروه سنی زیر ۵۰ سال) و تمهید ساز و کار لازم و جلب همکاری همه جانبه دستگاه های مسئول و مشارکت مردم و بخش غیر دولتی در جهت جذب و آموزش آنان متناسب با نیازها و اقتضائات محیط زندگی در چهارچوب نظام معیار اسلامی اقدام نموده و با طراحی و اجرای نظام سنجش مهارت های پایه سواد به تجارب یادگیری آنان اعتبار بخشد به نحوی که بی سوادگی ریشه کن شود. همچنین این سازمان مأموریت دارد نظام جامع آموزش بزرگسالان را طراحی و پس از تصویب در مراجع ذیصلاح به مرحله اجرا در آورد.

۲-۱. بیانیه ارزش ها

برنامه پنج ساله سوادآموزی با الهام از آموزه های قرآن، سنت پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت (علیهم السلام)، رهنمودهای رهبر کبیر انقلاب اسلامی - حضرت امام خمینی (ره) - و مقام معظم رهبری، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و سند چشم انداز بیست ساله در حال بازنگری است و با مبانی نظری نظام تعلیم و تربیت اسلامی و سیاست های سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران سازگار بوده و بر ارزش های زیر استوار است:

۱. برنقش الگویی و تربیتی سیره پیامبر (ص) و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و ولایت فقیه در تحقق مراتب

حیات طیبه و تشکیل حکومت مهدوی تاکید دارد.
 ۲. به جایگاه سوادآموزی در ارتقا فرهنگ عمومی، ارزش افزوده آن در سرمایه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی تاکید دارد.
 ۳. بر ارتقا سطح فرهنگ و نشر فرهنگ اسلامی و تربیت دینی و اخلاقی در آن محوریت دارد و به نهادینه سازی احکام دینی در رفتار سوادآموزان و ایجاد بصیرت و آگاهی در آنان تاکید دارد.
 ۴. بر صیانت از وحدت ملی و انسجام اجتماعی و رعایت تنوع های قومی، فرهنگی و محلی با محوریت هویت مشترک اسلامی - ایرانی تاکید دارد.

۵. رفع محرومیت برای کلیه بزرگسالان محروم از سواد جامعه اعم از زنان، دختران، مناطق محروم روستایی، عشایری مورد توجه قرار گرفته و سرمایه اجتماعی لازم را برای تحقق دهه پیشرفت و عدالت فراهم می کند.

۶. به نقش دستگاه های اجرایی، مردم، رسانه ها و تشکل های مردمی و اجتماعی برای تحقق منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی تاکید دارد.

۷. نوآوری، خلاقیت و استفاده از تجارب برای بهبود و بهسازی مستمر ساختارها، روش ها و فرآیندها جهت کارآمدتر کردن سوادآموزی مورد اهتمام است.

۸. به بهره گیری از فناوری های نوین تاکید دارد.

۹. به تغییرات محلی - منطقه ای، خرده فرهنگ ها، ویژگی ها و نیازهای گروه های خاص توجه می کند.

۸-۱. اصول حاکم

۱. با اجرای سیاست برون سپاری، نیروی انسانی جدید که متضمن انتظار استخدام و ایجاد تعهد برای سازمان و دولت باشد به کار گرفته نمی شود.

۲. همه ی نیروهای مورد استفاده در برنامه، باید دوره آموزشی لازم را سپری نمایند.

۳. محتوای تولید شده، باید متنوع و مبتنی بر نیاز سنجی از گروه هدف باشد.

۴. استفاده از ظرفیت های آموزش و پرورش اصلی ترین

بستر برنامه ریزی است.

۵. در برنامه ریزی، به نیاز گروه‌های خاص جامعه هدف تاکید می‌گردد.

۶. روش‌های جذب و آموزش با توجه به شرایط و نیازهای مخاطبین، طراحی و اجرایی شود.

۷. فرآیند آموزش، همچون محصول یادگیری، مهم قلمداد می‌گردد.

۸. سوادآموزی، باید با زندگی روزمره ی سوادآموزان مرتبط گردد.

۹. سوادآموزی با رویکرد تشویق و الزام پی‌گیری خواهد شد.

۱۰. از همه ظرفیت‌های موجود در دستگاه‌های اجرایی و بخش غیر دولتی به نحو مطلوب استفاده می‌گردد.

۹-۱. رویکردهای برنامه

۱- تمرکز در سیاست‌گذاری، اجرای غیر متمرکز و کاهش تصدی‌گری

۲- پوشش کامل افراد بازمانده از تحصیل دوره ابتدایی

۳- ارائه آموزش‌های دوره سوادآموزی به روش تلفیقی

۴- توسعه مشارکت همه جانبه و برون‌سپاری فعالیت‌ها

۵- تنوع بخشی به محتوای آموزشی مبتنی بر مشارکت استانها

۶- فراگیر کردن نقش معلمان شاغل و بازنشسته

۱۰-۱. مستندات قانونی برنامه

۱. اصل سوم و سی‌ام قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
 ۲. بند ۳-۲ فصل دوم، موضوع علم و فناوری نقشه جامع علمی کشور

۳. دستورات مقام معظم رهبری طی نامه‌های مورخ ۱۳۸۷/۱۱/۳۰ و مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۵ به دولت، مجلس و آموزش و پرورش

۴. سیاست‌های سوادآموزی مصوب جلسه ۵۹۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورخ ۱۳۸۵/۹/۲۱

۵. اساسنامه نهضت سوادآموزی مصوب سال ۱۳۶۳ مجلس شورای اسلامی

۶. قانون برنامه پنجم کشور

۷. سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور

۸. مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش در خصوص سوادآموزی

بخش دوم

انتظارات ذینفعان

ب) بسیج سوادآموزی

۱- برای مبارزه با بی سوادگی به طور ضربتی و بسیج عمومی قیام کنیم تا ان شاء الله در آینده نزدیک هر کسی نوشتن و خواندن ابتدایی را آموخته باشد (پیام ۵۸/۱۰/۷ امام (ره)).

۲- در مورد به صفر رساندن بی سوادگی تا پایان برنامه‌ی پنجم، وزارت آموزش و پرورش و نهضت سوادآموزی مسئولند و باید با برنامه‌ریزی دقیق و جامع، این هدف را محقق نمایند (نامه مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۵ رهبر معظم به وزیر آموزش و پرورش و آقای قرائتی).

ج) استمرار و توسعه سوادآموزی

۱- باید هم نهضت سوادآموزی توسعه داشته باشد. همه کسانی که سواد ندارند، شرکت کنند تا آنان را ببرند به حدی که برای خودشان بتوانند مسائلی را بفهمند (سخنرانی ۱۳۶۱/۰۶/۲۸ امام (ره)).

۲- ما باید در برنامه دراز مدت، فرهنگ وابسته کشورمان

۱. مطالبات امام (ره) و رهبری

الف) ضرورت و اهمیت سوادآموزی

۱- از جمله حوایج اولیه برای هر ملت که در ردیف بهداشت و مسکن، بلکه مهم تر از آنهاست، آموزش برای همگان است (پیام ۵۸/۱۰/۷ امام (ره)).

۲- مایه بسی خجالت است که در کشوری که مهد علم و ادب بوده و در سایه اسلام زندگی می کند که طلب علم را فریضه دانسته است، از نوشتن و خواندن محروم باشد (پیام ۵۸/۱۰/۷ امام (ره)).

۳- باید ترتیبی داده شود که داشتن گواهینامه دوره ابتدایی حداقل یک چیز واجب شمرده شود؛ مثل داشتن شناسنامه مثل گواهی رانندگی، همه باید این را داشته باشند (سخنرانی ۸۷/۲/۱۲ رهبر معظم).

۴- در برخی از مناطق کشور بچه های واجب التعلیم به مدارس نمی روند، این خیلی خطرناک است. بسیار چیز بدی است (سخنرانی ۸۷/۲/۱۲ رهبر معظم).

را به فرهنگ مستقل و خودکفا تبدیل کنیم. (حضرت امام خمینی (ره) ۵۸/۱۰/۷)

د) تأمین منابع

۱- ... دولت محترم و مجلس محترم شورای اسلامی و وزارت آموزش و پرورش هم امکانات مورد نیاز و اعتبارات و بودجه‌ی لازم را در اختیار این سازمان قرار دهند (نامه ۱/۱۵۲۰۷ مورخ ۸۷/۱۱/۳۰ مقام معظم رهبری به نماینده ولی فقیه و رئیس سازمان نهضت سوادآموزی).

ه) اصلاح و بازنگری

بازنگری در ساختار و برنامه‌ها و روش‌های خود اصلاحات لازم را برای کارآمدتر کردن این سازمان اعمال نماید (مقام معظم رهبری).

انسداد مبادی ورودی بی سوادگی، ریشه کنی بی سوادگی امکان آموزش برای همه، مشارکت و بسیج عمومی برای سوادآموزی، آموزش جهت دار، تعمیق سواد، تبدیل جامعه به جامعه یادگیرنده و الزام سوادآموزی تا پایان دوره ابتدایی از جمله مهم ترین مطالبات حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری است که در فرمایشات، رهنمودها و اوامر خود بر آنها تاکید داشته اند.

۲. انتظارات جامعه هدف

در بررسی انجام شده از سوادآموزان حاضر در کلاس های سوادآموزی و بی سوادان گروه سنی ۴۹-۱۰ سال انتظارات ذیل مطرح شده است:

۱- نهضت سوادآموزی فردی را به عنوان آموزش دهنده تعیین و برای آموزش اعزام نماید.

۲. در طراحی و تولید محتوا و روش به نیازها و علایق آنان توجه گردد.

۳. کلاس ها را در ساعت هایی تشکیل دهند که حضور در کلاس برای آنان مقدور باشد (۸۵٪ مایل به حضور در

ساعت های ۱۸-۱۶ هستند).

۴. کتاب ها و روش های آموزشی، باید توانایی روخوانی قرآن کریم، خواندن اولیه و نوشتن را در طول دوره فراهم کند.
۵. روش های سوادآموزی متناسب با شرایط زندگی افراد باشد، محتوای آموزشی با نیازهای واقعی آنان سازگار شود و مهارت آموزی و حرفه آموزی همراه با سوادآموزی ارائه گردد.

۳. انتظارات دولت یا دستگاه های اجرایی

۱. از نظر دستگاه های دولتی، باسواد شدن مخاطبان آنها منجر به ارتقا بهره وری، کاهش آسیب های اجتماعی، بهداشتی مخاطبان و کاهش هزینه های دولت می شود. لذا انتظار دارند همه ی بی سوادان و کم سوادان تحت پوشش دستگاه ها آموزش لازم در خصوص مهارت خواندن، نوشتن، حساب کردن و روخوانی قرآن کریم را داشته باشند.

۲. از نهضت سوادآموزی انتظار دارند، در طرح های آگاه سازی و توانمندسازی گروه هدف مشترک، با آنها همکاری نمایند. دستگاه های دولتی همچنین خواستار گنجاندن مطالب آموزشی در محتوای کتاب های درسی سوادآموزی و مشارکت نهضت سوادآموزی در تدوین کتاب های فرا درسی به زبان ساده هستند

۳. دستگاه ها توقع دارند، نهضت سوادآموزی برای جلب همکاری مخاطبان از رویکرد تشویقی استفاده نماید.

۴. دیدگاه های صاحب نظران

در مطالعه انجام گرفته، جمعی از صاحب نظران تعلیم و تربیت عقیده دارند:

۱. سوادآموزی مستلزم ایجاد عزم بسیج عمومی و مشارکت همه جانبه دستگاه های اجرایی است.

۲. در برنامه ها و فعالیت های سوادآموزی تغییر و تحول اساسی ایجاد شود.

۳. برای شتاب بخشی به سوادآموزی، باید از هر گونه قوانین و مقررات پیچیده و دست و پاگیر پرهیز شود.

سواد بزرگسالان تا سال ۲۰۱۵، بهبود همه ی جنبه های کیفی آموزش و تضمین اعتلای آن برای همه (سند جهانی آموزش برای همه (EFA)).

۸. باید با هدف نهایی پیش گیری و از بین بردن چرخه کم سوادی و ایجاد جهانی کاملاً باسواد، تلاشمان را مضاعف کنیم تا بتوانیم بی سوادی را به میزان ۵۰ درصد از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ (هدف چهارم برنامه آموزش برای همه و تعهدات دیگر بین المللی) کاهش دهیم. (دسامبر ۲۰۰۹، بلم، پرزیل).

سوادآموزی عامل مهم توسعه انسانی و مبارزه با فقر و تبعیض است و جمهوری اسلامی ایران در همه اسناد بین المللی متعهد است، سوادآموزی را در همه ی برنامه ریزی ها مورد توجه قرار داده و با جدیت دنبال کند.

۶. باورها و پندارها

الف) صاحب نظران

۱. محتوای تولید شده، برانگیزاننده و متناسب با نیازهای واقعی و شرایط سوادآموزان نیست.
۲. ورودی بی سوادی باید مسدود شود.
۳. سازمان از روحیه نهادی در اجرای برنامه فاصله گرفته و گرفتار بوروکراسی اداری و روزمرگی شده است.
۴. سازمان در تحلیل هزینه و فایده سوادآموزی با فقر نظریه و پژوهش مواجه است.
۵. نهضت، تنها نهادی است که برای سوادآموزی کار کرده و تاکنون هم خوب عمل کرده است.
۶. سازمان در تدوین برنامه منسجم و قابل اجرا در سوادآموزی ناموفق بوده است.
۷. اجماع عمومی برای ریشه کنی بی سوادی در کشور وجود ندارد.
۸. باید سوادآموزی را به نهادی مثل بسیج واگذار کرد.
۹. آمار موجود از بی سوادی با گزارشات قبلی سازمان و برگزاری جشن های پایان بی سوادی سازگار نیست.

۴. تشویق و ایجاد انگیزه ی بیشتر برای جذب افراد بی سواد از لوازم و الزامات شتاب بخشی است.

۵. سوادآموزی معطوف به گروه خاصی نشود، بلکه رویکرد آموزش بزرگسالان و آموزش مادام العمر در دستور کار قرار گیرد.

۶. از الزامات و محدودیت های بازاریارنده برای اجبار سوادآموزی افراد محروم از سواد استفاده شود.

۵. توقعات مجامع بین المللی

از سال ۱۹۴۵ تاکنون یونسکو در کنفرانس های مختلف رویکردهایی را برای جلب توجه جوامع و دولتها به امر آموزش بزرگسالان و سوادآموزی اتخاذ نموده است که اهم آنها به شرح ذیل ارائه می گردد:

۱. در نظر گرفتن بودجه بین المللی برای ریشه کنی بلای بی سوادی در جهان (کنفرانس مونترال ۱۹۶۰).
۲. مبارزه با بی سوادی باید جز جدایی ناپذیر طرح های توسعه اقتصادی و اجتماعی و برنامه ریزی آموزشی ملی در هر کشور تلقی شود (کنفرانس تهران ۱۹۶۵).
۳. مفهوم سواد و سوادآموزی باید دگرگون شود و از شکل سنتی به صورت سوادآموزی تابعی (Functional literacy) درآید (کنفرانس تهران ۱۹۶۵).
۴. آموزش و یادگیری امری دائمی است و آموزش و پرورش به عنوان عامل تغییر دهنده مؤثری عمل کند و بزرگسالان باید در آن شرکت داشته باشند و به بهبود شرایط زندگی خود و فرزندان شان همت گمارند (توکیو ۱۹۷۲).
۵. سواد باید آگاهی بخش، عامل آزاد سازی انسان و شکوفایی همه جانبه شخصیت فرد باشد (شیراز ۱۹۷۵).
۶. آموزش به عنوان یکی از حقوق اساسی بشر و کلید توسعه ی پایدار کشورها و صلح و ثبات بین آنهاست (داکار - سنگال ۲۰۰۰).
۷. دسترسی برابر به آموزش ابتدایی اجباری و با کیفیت خوب و کامل با تأکید بر دختران، پیشرفت ۵۰ درصدی در سطوح

- ۱۰- جایگاه سوادآموزی در برنامه های درازمدت معلوم نیست و یا دولت به آن اعتقادی ندارد.
- ۱۱- نظارت دستگاه های فرا سازمانی از عملکرد لازم است.

ب) مدیران ارشد وزارت آموزش و پرورش

- ۱- در تولید محتوا به اقتضائات و شرایط محیط فرهنگی و اقتصادی جامعه هدف و نیازهای آنان توجه شود.
- ۲- استقلال طلبی و عدم علاقه به ایجاد ارتباط دو سویه با آموزش و پرورش از دلایل مهم عدم نظارت و در نتیجه عدم پیشرفت برنامه است.
- ۳- سوادآموزی وظیفه مدیران مدارس نیست و آنان تخصصی در این امر ندارند.
- ۴- آمار بی سواد واقعی، بسیار کمتر از آمار اعلام شده در سرشماری هاست و سازمان نهضت سوادآموزی در ارائه آمار صحیح مشکل دارد.

- ۵- سازمان نهضت سوادآموزی، باید بتواند آمار و اطلاعات اسمی افراد بی سواد را ارائه نماید.
- ۶- ضوابط و مقررات قانونی برای الزام و همکاری دستگاه های اجرایی مشمول ماده ۵ قانون خدمات کشوری ضمانت اجرایی ندارد.
- ۷- نهضت در ریشه کنی بی سوادگی موفق عمل نکرده است. سوادآموزی امری سخت و پیچیده است.
- ۸- کیفیت آموزشی در مدارس و کلاس های لازم التعلیم با استخدام آموزشیاران نهضت کاهش یافته است.

ج) مدیران آموزش و پرورش استان ها و شهرستان ها

- ۱- باید زمینه ارتقا تحصیلی سوادآموزان در دوره های بالاتر فراهم شود.
- ۲- دستگاه های اجرایی به تعهدات خود عمل نمی کنند حتی آنهایی که تفاهم نامه با نهضت امضا کرده اند.
- ۳- نیروی انسانی به کارگیری شده، به عنوان آموزشیار به فکر تکمیل سنوات و استخدام بوده تا با سواد کردن افراد

- ۴- ثبت نام های کاذب و عدم اعمال نظارت کافی از سوی نهضت، باعث رکود شاخص های سواد شده است.
- ۵- نهضت باید آمار و اطلاعات اسمی را در اختیار استان ها و شهرستان ها قرار دهد.

- ۶- باید الزام قانونی برای حضور بی سوادان و همچنین مشوق های کافی و مؤثر، فراهم شود.
- ۷- روش های فعلی شناسایی، جذب و آموزش بی سوادان اثر بخشی لازم را ندارد.
- ۸- آموزش و پرورش هنوز مسئولیت سوادآموزی را نپذیرفته است و بحران مشروعیت سوادآموزی یکی از موانع جدی است.
- ۹- مدیریت سازمان در تأمین و تخصیص منابع و همچنین تعیین تکلیف استخدامی آموزشیاران بسیار خوب است.
- ۱۰- توزیع رایگان کتب و اقلام آموزشی، امتیاز مهمی برای فعالیت های سوادآموزی است.

د) مدیران مدارس

- ۱- بخشی یا همه ی هزینه های سوادآموزی در صورت قبولی به خود فرد پرداخت شود.
- ۲- مردم در ارائه اطلاعات برای تعیین شاخص سواد توجه نیستند، آمار بی سوادان کمتر از آمار اعلام شده است.
- ۳- کیفیت کار آموزش دهنده های فرد به فرد، خیلی خوب نیست.
- ۴- اگر نهضت سوادآموزی منحل شود و معاونت ابتدایی کار آن را انجام دهد، نتیجه بهتری حاصل می شود.
- ۵- سرانه تعیین شده برای سوادآموزی بسیار کم است و آموزش دهنده ها استقبال نمی کنند.
- ۶- سوادآموزی وظیفه مدیر مدرسه نیست، چون حق الزحمه ای نمی دهند، علاقه به کار وجود ندارد.
- ۷- تبلیغات صدا و سیما، باید افزایش یابد.
- ۸- اصل کار با سواد کردن افراد بی سواد، خوب است، ولی تاکنون موفق عمل نکرده ایم.
- ۹- برنامه مشخصی نداریم و هنوز سوادآموزی را آن طور

که لازم است، نشناخته ایم.

سواد کردن ما بی فایده است.

۲- مشکلات اقتصادی و گرفتاری های زندگی، اصلی ترین مانع برای عدم مراجعه است.

۳- ما نمی دانیم برای باسواد شدن به کجا مراجعه کنیم.

۴- فرزندان ما از اینکه ما بی سواد هستیم، خجالت می کشند و رفتن ما به مدرسه آنان را آزار می دهد.

۵- مراجعات مکرر آموزشیاران برای سوادآموزی خیلی خوب است، ولی خسته کننده و ملال آور است.

۶- این خیلی خوب است که نهضت هنوز هم برای باسواد کردن افراد جامعه تلاش می کند و امکانات را تأمین می کند.

۷- روش های دعوت به کلاس های سوادآموزی خوب نیست.

۸- نهضت همراه سوادآموزی، قرآن آموزش دهد و این خیلی خوب است.

ح) آموزش دهنده ها

۱- کار در سوادآموزی برای آینده شغلی ما امیدوار کننده است.

۲- سرانه هزینه نسبت به زحمتی که می کشیم، بسیار کم است.

۳- سوادآموزی با این روش اساساً کاری بی فایده است، باید مهارت آموزی کرد.

۴- باید روحیه جلب مشارکت در سوادآموزی، حفظ شود.

ط) رسانه ها و خبرگزاری ها

۱- هماهنگی بین دستگاه های مختلف در اجرای برنامه وجود ندارد.

۲- نهضت در اطلاع رسانی خدمت خود، خیلی ضعیف عمل کرده است.

۳- سایت نهضت در جلب همکاری ها ضعیف عمل می کند.

۴- ریشه کنی بی سوادی در کشور به رویا، شباهت دارد.

ه) نمایندگان دستگاه های اجرایی

۱- با روش های موجود و بدون ایجاد الزام، نمی توان بی سوادى را ریشه کن کرد.

۲- سازمان نهضت سوادآموزی از دستگاه های بسیار موفقی است که با حداقل امکانات، حداکثر بهره وری را داشته است.

۳- در سال های اخیر فعالیت های مشارکت جویانه نهضت کاهش یافته است و تعامل و همکاری با دستگاه ها کم شده است.

۴- تصور ما این بود که سازمان نهضت سوادآموزی بی سوادى را به صفر رسانده است و باور اعداد اعلام شده در سرشماره های اخیر سخت است.

۵- نهضت در انجام دادن کارهای کارشناسی و ارائه آمار و اطلاعات دقیق و موفق است.

۶- باید فضای رسانه ای کشور آکنده از برنامه های ترویجی و تبلیغی سوادآموزی باشد.

۷- نهضت در فرهنگ سازی و اصلاح الگوهای مصرف و تولید می تواند، اثرگذار باشد.

و) روحانیون و شخصیت های دینی

۱- آموزش و پرورش باید همکاری دقیق تر و بیشتری داشته باشد.

۲- نهضت مصداق خیر کثیر است و تأثیر آن نشانه عمق باور امام(ره) بر تعلیم و تربیت است.

۳- سوادآموزی در رشد بینش و باورهای دینی مردم مؤثر بوده است.

۴- کارکنان نهضت نباید روحیه نهادی و مبادی خود را در سوادآموزی از دست بدهند.

۵- نهضت سوادآموزی باید با جدیت تا محو بی سوادى ادامه یابد.

ز) بی سوادان

۱- ما دیگر باسواد نمی شویم. اصرار نهضت برای با

۶- رابطه مدیران قبلی نهضت با رسانه‌ها ضعیف بوده است.

۵- عملکرد نهضت در انجام دادن وظایف خوب بوده، ولی

نمی‌دانیم چرا آمار بی‌سوادی تغییر نکرده است؟

انگاره‌ها و باورهای افراد و ذینفعان مختلف به مقدار اطلاعاتی که از ماهیت سوادآموزی، مأموریت و خدمات سازمان دارند، متفاوت است و حاکی از نوعی عدم اجماع و پیوستگی در نظرات گروه‌های مختلف است. با این حال اکثریت آنان وجود سازمان نهضت سوادآموزی را برای ریشه‌کنی بی‌سوادی ضروری دانسته و استمرار آن را لازم می‌دانند، ولی اعتقاد دارند سازوکار اجرای این برنامه بزرگ و اساسی با جلب مشارکت همه‌جانبه با اخذ اطلاعات رسمی، تبلیغ و ترویج از رسانه ملی و محلی، ایجاد و انعطاف در روش‌ها و محتوا افزایش سرانه سوادآموزی، توسعه قرآن‌آموزی و مهارت‌آموزی و استفاده از نظرات نخبگان و گروه‌های مرجع جامعه فراهم گردد.

بخش سوم

تحلیل و تبیین وضع گذشته و موجود

۱۳۹۰ کاهش یافته است.

۱) وضعیت سواد در پنج سرشماری گذشته (۱۳۵۵ لغایت ۱۳۹۰)

۱-۱. قدر مطلق بی سوادگی در گروه سنی ۶ ساله و بالاتر از ۱۴,۲ میلیون نفر سال ۱۳۵۵ به ۹,۷ میلیون نفر در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است.

۱-۲. قدر مطلق بی سوادگی در گروه سنی ۴۹-۱۰ ساله از ۹,۸ میلیون نفر سال ۱۳۵۵ به ۳,۴ میلیون نفر در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است.

۱-۳. میزان باسوادگی در گروه سنی ۴۹-۱۰ ساله از ۴۸,۸ درصد سال ۱۳۵۵ به ۹۲,۵ درصد در سال ۱۳۹۰ افزایش یافته است.

۱-۴. اختلاف درصد باسوادگی بین مناطق شهری و روستایی در گروه سنی ۴۹-۱۰ ساله از ۳۹,۶ درصد سال ۱۳۵۵ به ۸,۸ درصد در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است.

۱-۵. اختلاف درصد باسوادگی بین مردان و زنان در گروه سنی ۴۹-۱۰ ساله از ۲۶,۲ درصد سال ۱۳۵۵ به ۳,۵ درصد در سال

۲) وضعیت سواد در سرشماری ۱۳۹۰

۱-۲. از جمعیت ۶۷۶۸۱۸۷۶ نفری ۶ ساله و بالاتر کشور به میزان ۹۷۱۹۷۱۲ نفر معادل ۱۴,۴ درصد خود را بی سواد اعلام کرده اند.

۲-۲. از تعداد ۹۷۱۹۷۱۲ نفر بی سواد ۶ ساله و بالاتر، حدود ۳۵۷۶۳۹۲ نفر معادل ۳۶,۸ درصد مرد و ۶۱۴۳۳۲۰ نفر معادل ۶۳,۲ درصد زن شمارش شده است.

۲-۳. از تعداد ۹۷۱۹۷۱۲ نفر بی سواد ۶ ساله و بالاتر، حدود ۵۱۳۸۱۶۷ نفر معادل ۵۲,۹ درصد شهری و ۴۵۸۱۵۴۵ نفر معادل ۴۷,۱ درصد روستایی اعلام شده است.

۲-۴. از جمعیت ۴۴۳۷۴۷۳ نفری ۹-۶ ساله کشور، به میزان ۲۳۶۵۳۸ نفر معادل ۵,۳ درصد خود را بی سواد اعلام کرده اند.

۲-۵. از تعداد ۲۳۶۵۳۸ نفر بی سواد ۹-۶ ساله، حدود ۱۱۹۲۴۹ نفر معادل ۵۰,۴ درصد پسر و ۱۱۷۲۸۹ نفر معادل ۴۹,۶

درصد دختر شمارش شده است.

۲-۶. از تعداد ۲۳۶۵۳۸ نفر بی سواد ۶-۹ ساله، حدود ۱۴۱۴۸۶ نفر معادل ۵۹٫۸ درصد شهری و ۹۵۰۵۲ نفر معادل ۴۰٫۲ درصد روستایی اعلام شده است.

۲-۷. از جمعیت ۵۰۸۴۵۸۰۱ نفری ۱۰-۴۹ ساله کشور، به میزان ۳۴۵۶۱۸۱ نفر معادل ۶٫۸ درصد خود را بی سواد اعلام کرده اند.

۲-۸. از تعداد ۳۴۵۶۱۸۱ نفر بی سواد ۱۰-۴۹ ساله، حدود ۱۲۳۰۸۵۵ نفر معادل ۳۵٫۶ درصد مرد و ۲۲۲۵۳۲۶ نفر معادل ۶۴٫۴ درصد زن شمارش شده است.

۲-۹. از تعداد ۳۴۵۶۱۸۱ نفر بی سواد ۱۰-۴۹ ساله، حدود ۱۶۰۱۴۳۹ نفر معادل ۴۶٫۳ درصد شهری و ۱۸۵۴۷۴۲ نفر معادل ۵۳٫۷ درصد روستایی اعلام شده است.

۲-۱۰. از ۹۷۱۹۷۱۲ نفر بی سواد ۲٫۵ درصد در گروه سنی ۶ الی ۹ سال و ۳۵٫۵ درصد در گروه سنی ۱۰ الی ۴۹ سال و ۶۲ درصد در گروه سنی بالای ۵۰ سال هستند.

۳) مقایسه وضعیت سواد در سرشماری ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰

۳-۱. قدر مطلق بی سواد در گروه سنی ۶ ساله و بالاتر از ۹٫۸ میلیون نفر سال ۱۳۸۵ به ۹٫۷ میلیون نفر در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است.

۳-۲. میزان باسوادی در گروه سنی ۶ ساله و بالاتر از ۸۴٫۶ درصد سال ۱۳۸۵ به ۸۴٫۸ درصد در سال ۱۳۹۰ افزایش یافته است.

۳-۳. قدر مطلق بی سواد در گروه سنی ۱۰-۴۹ ساله از ۴٫۱۵ میلیون نفر سال ۱۳۸۵ به ۳٫۴ میلیون نفر در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است.

۳-۴. میزان باسوادی در گروه سنی ۱۰-۴۹ ساله از ۹۱٫۷ درصد سال ۱۳۸۵ به ۹۲٫۵ درصد در سال ۱۳۹۰ افزایش یافته است.

۳-۵. اختلاف درصد باسوادی بین مناطق شهری و روستایی در گروه سنی ۱۰-۴۹ ساله از ۹٫۸ درصد سال ۱۳۸۵ به ۸٫۸ درصد در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است.

۳-۶. اختلاف درصد باسوادی بین مردان و زنان در گروه سنی ۱۰-۴۹ ساله از ۵٫۷ درصد سال ۱۳۸۵ به ۳٫۵ درصد در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است.

۴) عملکرد سازمان در برنامه چهارم توسعه (سال ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۸۹)

براساس بند (ی) ماده ۵۲ قانون برنامه چهارم توسعه این سازمان مکلف بود با تدوین و اجرای طرح راهبردی سوادآموزی کشور، بی سواد افراد گروه سنی زیر سی سال را به صفر برساند. بررسی عملکرد کلاسگذاری سازمان از سال ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۸۹ نشان می دهد:

۴-۱. تعداد ۳ میلیون و ۵۵۸ هزار نفر از بی سوادان در دوره مقدماتی در سال های برنامه چهارم توسعه، تحت پوشش قرار گرفته و از این رقم، تعداد ۲ میلیون و ۷۰۴ هزار نفر معادل ۷۶ درصد قبول شده اند.

۴-۲. تعداد ۲ میلیون و ۷۸۲ هزار نفر از واجدین شرایط در سال های برنامه تحت پوشش دوره تکمیلی قرار گرفته است و از این رقم، تعداد ۲ میلیون و ۱۰۵ هزار نفر معادل ۷۵٫۷ درصد قبول شده اند.

۴-۳. تعداد ۷۰۱ هزار نفر از واجدین شرایط در سال های برنامه تحت پوشش دوره پایانی قرار گرفته است و از این رقم ۵۵۶ هزار نفر معادل ۷۹٫۳ درصد قبول شده اند.

۴-۴. تعداد ۳۶۰ هزار نفر از واجدین شرایط در سال های برنامه تحت پوشش دوره پنجم بزرگسال قرار گرفته است و از این رقم، ۳۰۲ هزار نفر معادل ۸۳٫۹ درصد قبول شده اند.

۴-۵. به طور متوسط سالانه تعداد ۲۳۶ هزار نفر از کم سوادان در برنامه گروه های پی گیر در سال های برنامه تحت پوشش قرار گرفته است.

۴-۶. ملاحظه می گردد در طول برنامه چهارم توسعه از ۱۰۰ نفر سوادآموز تحت پوشش دوره مقدماتی، تعداد ۱۱ نفر در پایه پنجم ثبت نام شده است و این امر بیانگر توجه بیشتر سوادآموزی

نتیجه از بین رفتن تدریجی مهارت های پایه سواد و اضافه شدن این گونه افراد به آمار بی سوادان، به طوری که مقایسه دو بانک اطلاعاتی هدفمندی یارانه ها و سرشماری سال ۹۰ حکایت از ظهور ۱/۹۰۰/۰۰۰ بی سواد جدید است.

۵-۵. ثبت نام های کاذب، ناشی از عدم دسترسی به اطلاعات دقیق اسمی و عدم امکان تطبیق مشخصات افراد ثبت نام شده با مشخصات افرادی که در سرشماری خود را بی سواد اعلام کرده بودند.

۵-۶. عدم توجه به آمارهای ثبتی و ابتدای سرشماری به خود اظهاری و متأثر بودن اظهارات افراد از شرایط اقتصادی، سیاسی اجتماعی و فرهنگی به طوری که در بررسی صورت گرفته بیش از ۳۰٪ افرادی که به عنوان بی سواد ثبت شده اند، اظهار می دارند که باسوادند، ولی در ثبت مشخصات آنان در بانک های اطلاعاتی اشتباهی صورت گرفته است.

۵-۷. نبود عزم ملی برای ریشه کنی بی سوادگی

۶) اقدامات و عملکرد سازمان در دو سال اول برنامه پنجم

توسعه

با توجه به اعمال ساختار جدید اداری و آموزشی از سال ۱۳۹۰ در سوادآموزی و با ادغام واحدهای استانی و شهرستانی سوادآموزی با آموزش و پرورش، اقداماتی در عرصه سوادآموزی انجام گرفت که در ذیل به برخی از آنها به صورت فهرست وار اشاره می شود:

۶-۱. تدوین برنامه پنج ساله سوادآموزی با اولویت قرار دادن باسوادی کامل گروه سنی زیر ۵۰ سال تا پایان سال ۱۳۹۴

۶-۲. اجرای مصوبه هیئت وزیران در مورد اصلاح ساختار اداری و ادغام واحدهای استانی و شهرستانی در آموزش و پرورش

۶-۳. استقرار ساختار جدید نظام آموزشی پس از تصویب در شورای عالی آموزش و پرورش

۶-۴. تصویب کلیات برنامه درسی سوادآموزی در شورای عالی آموزش و پرورش و تألیف کتب درسی دوره های

به دوره های مقدماتی و تکمیلی بوده و به دوره های پایانی و پنجم کمتر توجه شده است.

۵) تحلیل دلایل عدم رشد شاخص سواد در فاصله سرشماری ۸۵ تا ۹۰

۵-۱. عدم انسداد ورودی بی سوادگی: طی سال های مذکور به طور میانگین هر ساله ۲۲۰۰۰ نفر بی سواد ۱۰ ساله تولید شده است و حدود ۴۰۰۰۰۰ نفر در پایه های اول تا چهارم ابتدایی از مدرسه خارج شده اند. به عبارتی دیگر در طی این مدت مجموعاً ۵۱۰۰۰۰ نفر ثبت نام نکرده و یا قبل از اتمام ۴ سال اول دوره ابتدایی از مدرسه خارج شده اند.

۵-۲. پایین بودن کیفیت آموزشی و بازگشت به بی سوادگی در نتیجه:

۵-۲-۱. عدم اطمینان از کسب مهارت های پایه سواد با اجرای ارزشیابی توصیفی

۵-۲-۲. تنزل سطح سواد ارائه شده در نتیجه محدودیت در

اجرای دوره های پایانی و پنجم

۵-۲-۳. پایین بودن نرخ پایداری سواد و از دست رفتن

مهارت های سواد به مرور زمان در افراد بزرگسال

۵-۲-۴. پایین بودن سرانه هزینه شده برای آموزش هر فرد

۵-۲-۵. پایین آمدن انگیزه، علاقه، استعداد و آمادگی یادگیری در فراگیران

۵-۳. ایجاد فاصله بین سواد ارائه شده از سوی نهضت

سوادآموزی و انتظار مردم از حداقل سواد و در نتیجه تعدادی از افراد با وجود آموزش در دوره های سوادآموزی خود را در سرشماری، بی سواد اعلام می نمایند. در بررسی انجام شده از یک نمونه آماری نشان می دهد، حدود ۱۰٪ افرادی که دوره تکمیلی نهضت سوادآموزی را گذرانده بودند، خود را بی سواد اعلام کرده اند.

۵-۴. افزایش تعداد کم سوادان جامعه در حد دوره ابتدایی و فقدان ساز و کار های مؤثر برای ادامه تحصیل این افراد و در

سوادآموزی، تحکیم و انتقال براساس برنامه درسی
 ۶-۵. به روزرسانی دستورالعمل ها، آئین نامه ها، بخشنامه ها
 و اجرای متناسب با ساختار اداری و آموزشی جدید
 ۶-۶. توانمند سازی نیروی انسانی استانها و شهرستانها با تربیت
 مدرسین و برگزاری دوره های آموزشی ضمن خدمت متناسب با
 ساختار جدید
 ۶-۷. ظرفیت یابی و ظرفیت سازی در دستگاه های دولتی و
 سازمان های مردم نهاد و انعقاد تفاهم نامه و قرارداد برای مشارکت
 در امر سوادآموزی

۶-۸. تعیین تکلیف وضعیت استخدامی آموزشیاران با استفاده
 از قوانین و مقررات موجود
 ۶-۹. برون سپاری بخشی از فعالیت ها به بخش های غیردولتی
 و سازمان های مردم نهاد، به منظور تغییر رویکرد از مباشرت و
 تصدی مستقیم به مدیریت فرآیند سوادآموزی
 ۶-۱۰. تهیه بانک اطلاعات اسمی از جامعه هدف و
 پالایش آن با اطلاعات بانک سوادآموزی و دانش آموزی و
 حضور در منازل
 ۶-۱۱. براساس آمار و اطلاعات جمع آوری شده از عملکرد
 استان ها در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ در خصوص سوادآموزان
 تحت پوشش و قبول شده نشان می دهد:

۶-۱۱-۱. تعداد ۱ میلیون و ۲۸۱ هزار نفر سوادآموز در
 مجموع دوره ها تحت پوشش قرار گرفته است که از این
 رقم، تعداد ۵۷۸۲۶۸ نفر در دوره سوادآموزی، ۳۷۰۹۳۵ نفر در
 دوره تکمیلی، ۴۹۲۵ نفر در دوره مقدماتی، ۴۳۶۷۵ نفر در دوره
 انتقال و ۲۸۳۱۲۳ نفر فراگیر در دوره تحکیم، تحت پوشش رفته
 است.

۶-۱۱-۲. از مجموع سوادآموزان تحت پوشش به میزان
 ۷۶٫۶ درصد به زنان، ۲۳٫۴ درصد به مردان و بر حسب مناطق
 هم به میزان ۴۴٫۶ درصد به مناطق شهری و ۵۵٫۴ درصد به مناطق
 روستایی اختصاص یافته است.

۶-۱۱-۳. از مجموع سوادآموزان تحت پوشش، حدود ۴۵٫۹
 درصد از طریق برون سپاری انجام شده است.
 ۶-۱۱-۴. از مجموع سوادآموزان ثبت نام شده، حدود ۷۳٫۳
 درصد در دوره های مختلف، موفق به کسب نمره قبولی از دوره
 شده اند.
 ۶-۱۱-۵. تحقق اهداف کمی برنامه در عملکرد سوادآموزی
 حدود ۴۶٫۲ درصد بوده است و این رقم در دوره سوادآموزی
 ۵۱٫۸ درصد، در دوره تکمیلی ۵۷٫۷ درصد، در دوره انتقال ۴۴٫۱
 درصد و در دوره تحکیم ۳۱٫۱ درصد می باشد.

**با تأمل در روند عملکرد گذشته و محدودیت زمان برای
 تحقق ریشه کنی بی سوادگی توجه به موارد ذیل اجتناب
 ناپذیر است: انسداد مبادی ورودی بی سوادگی - تکمیل
 بانک اطلاعات اسمی و آدرس بی سوادان - تجدید نظر در
 روش آمار گیری و توجه به آمارهای ثبتی در شاخص سواد
 - استفاده از تشویق و الزام برای ایجاد انگیزه در بی سوادان
 برای حضور در برنامه های سوادآموزی - بهبود کیفیت
 آموزشی، توجه به علایق و نیازهای گروه های خاص در
 تولید محتوا و روش های اجرایی - تمرکز بر برون سپاری
 و ایجاد ظرفیت های جدید - توسعه و تعمیق سواد**

۷) میزان تحقق اهداف آموزش برای همه

رسیدن به ۵۰ درصد پیشرفت در سطح باسوادی بزرگسالان
 به ویژه برای زنان، دستیابی به تساوی جنسیتی و بهبود همه ی
 جنبه های کیفی آموزش، از تعهدات جمهوری اسلامی ایران در
 سند آموزش برای همه است.

برابر سند EFA، مقرر بوده طی سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵
 حداقل ۴۹۴۹۹۴۹ نفر از آمار بی سوادان گروه سنی ۱۰ ساله و
 بالاتر کاهش یابد، در حالی که تاکنون ۴۱۶۷۲۴ نفر کاهش یافته
 است. از نظر درصد نیز باید حداقل ۹٫۹۵ درصد از آمار بی سوادگی
 کاهش می یافت که فقط ۴٫۱ درصد کاهش یافته است. به عبارت

وضعیت سواد گروه سنی ۱۰ساله و بالاتر کشور از سال ۲۰۰۰ الی ۲۰۱۱ میلادی

سال	قدر مطلق بی سواد			درصد باسوادی		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
۲۰۰۰	۹۸۹۹۸۹۸	۳۶۹۹۴۱۸	۶۱۹۹۸۷۵	۸۰٫۱	۸۵٫۳	۷۴٫۷
۲۰۱۱	۹۴۸۳۱۷۴	۳۴۵۷۱۴۳	۶۰۲۶۰۳۱	۸۴٫۲	۸۸٫۱	۸۰٫۳
اختلاف	-۴۱۶۷۷۲۴	-۲۴۲۲۷۵	-۱۷۳۸۴۴	۴٫۱	۲٫۸	۵٫۶

دیگر طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۱ فقط معادل ۲۰٫۶ درصد از تعهد، انجام شده است.

با ملاحظه اقدامات صورت گرفته، علی‌رغم تحقق نسبی عدالت آموزشی و جنسیتی و رشد قابل توجه باسوادی در زنان و روستاییان، به دلیل محدود کردن سوادآموزی به گروه سنی ۱۰ تا ۴۹ سال، عدم تناسب اعتبارات با اهداف کمی، کاهش کیفیت آموزشی و کافی نبودن پایش و نظارت، تحقق اهداف تعهد شده در سال ۲۰۱۵ دور از دسترس ارزیابی می‌شود.

۸ پوشش واقعی تحصیلی دوره ابتدایی در گروه سنی ۱۰-۶ساله

به موجب ماده ۱ مصوب ۵۹۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارت آموزش و پرورش موظف است با ایجاد انعطاف و اعمال نوآوری‌های لازم در روش‌ها، ضوابط آموزشی روندها و رویه‌های اداری، نرخ جذب خالص کودکان ۶ ساله را افزایش و ورودی بی‌سواد را مسدود نماید، ولی مطالعه نرخ پوشش واقعی و نرخ ماندگاری دوره ابتدایی و نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ حاکی از ظهور بی‌سواد جدید است. به طوری که:

مقایسه مشخصات کودکان ۶ ساله واجد شرایط ثبت نام با اطلاعات دانش‌آموزان ثبت نام شده در سال تحصیلی ۹۱-۹۰ نشان می‌دهد تعداد ۵۵۳۴۴ نفر خارج از مدرسه هستند. به عبارتی دیگر پوشش واقعی در این سن ۹۵٪ می‌باشد.

۱) براساس نتیجه سرشماری ۱۳۹۰، تعداد ۲۳۶ هزار نفر بی‌سواد در گروه سنی ۶ الی ۹ ساله اظهار شده است که این تعداد معادل ۸٫۱ درصد جمعیت کل می‌باشد.

۲) براساس گزارش مرکز آمار و فناوری وزارت متبوع، از جمعیت ۶ الی ۹ ساله و دانش‌آموزان ابتدایی در حال تحصیل سال جاری تعداد ۱۶۰ هزار نفر کودک در خارج از مدرسه قرار دارد که معادل ۱٫۵ درصد جمعیت مذکور می‌باشد و پوشش واقعی در گروه سنی ۱۰-۶ ساله حدود ۹۸٫۵ درصد است.

۳) به‌طور متوسط سالانه حدود ۸۵۰۰۰ نفر از دانش‌آموزان پایه‌های اول تا چهارم ابتدایی ترک تحصیل می‌نمایند.

بررسی ها نشان می دهد که علی رغم تلاش های صورت گرفته، همه ساله تعداد قابل توجهی از کودکان که معمولاً آسیب دیده اجتماعی و اقتصادی، بی سرپرست یا بد سرپرست، دارای اختلال یادگیری و غیر نرمال از نظر هوش و استعداد هستند، از چرخه نظام آموزش رسمی باز می مانند که جذب و آموزش آنان از طریق سوادآموزی بسیار سخت، پیچیده زمان بر و پرهزینه است.

۹) بررسی روند پیش بینی، تصویب و تخصیص منابع مالی (۹۱-۱۳۸۴)

جدول شماره ۶- بررسی اعتبارات پیش بینی شده در برنامه های پنج ساله، مصوب سالانه در لایحه بودجه و عملکرد سالانه «ارقام به میلیون ریال»

سال	اعتبار پیش بینی شده در برنامه پنج ساله	اعتبار مصوب در لایحه بودجه سالانه	عملکرد مالی (تخصیص) سالانه	درصد رشد بودجه مصوب سالانه به برنامه	درصد اعتبارات نسبت به بودجه مصوب	درصد رشد نسبت به عملکرد مالی سال قبل	اهداف کمی پیش بینی شده در برنامه	عملکرد سالانه سوادآموزی	درصد عملکرد نسبت به حجم پیش بینی شده
*۱۳۸۴	۹۷۳,۷۹۷	۸۶۰,۲۸۰	۸۴۶,۷۸۰	-۱۱.۶۵	۹۸,۴۳	۱۲,۷۶	۱,۲۸۲,۶۹۴	۱,۶۶۲,۳۰۱	۱۳۰
۱۳۸۵	۱,۴۰۴,۳۴۲	۱,۲۳۵,۸۲۱	۱,۵۲۱,۱۶۷	-۱۲	۹۸,۸۱	۱۴۶	۱,۴۴۴,۵۲۱	۱,۸۲۷,۰۷۷	۱۲۶,۴۸
۱۳۸۶	۱,۷۹۸,۹۶۳	۱,۵۸۳,۰۸۷	۱,۵۶۴,۳۱۶	-۱۲	۹۸,۸۱	۱۳۰	۱,۵۶۷,۵۴۶	۲,۰۴۹,۵۰۵	۱۳۱
۱۳۸۷	۲,۱۶۷,۹۹۲	۱,۹۵۸,۹۳۶	۱,۹۳۵,۷۰۸	-۹.۶۴	۹۹	۱۲۵	۱,۶۶۷,۴۱۸	۱,۳۲۵,۶۶۴	۷۹,۵۰
۱۳۸۸	۲,۲۲۳,۹۷۱	۲,۲۰۳,۳۰۹	۲,۰۷۸,۷۱۵	-۱	۹۴,۳۴	۱۱۳,۸۲	۱,۷۲۰,۳۲۰	۱,۱۸۳,۹۸۷	۶۸,۸۲
۱۳۸۹	۲,۳۴۱,۰۰۰	۲,۲۴۰,۶۰۰	۲,۰۲۶,۶۱۱	-۴.۲۹	۹۰,۴۴	۱۰۸	۱,۰۸۶,۹۶۷	۹۸۷,۱۳۱	۹۰
۱۳۹۰	۴,۱۶۳,۸۲۹	۲,۳۷۵,۹۰۰	۱,۹۲۷,۲۰۳	-۴۲.۹۴	۸۱,۱۱	۱۱۷,۲۳	۱,۲۴۹,۷۰۳	۶۲۲,۹۷۲	۴۹,۸۴
۱۳۹۱	۷,۷۶۲,۰۲۰	۲,۳۷۹,۳۳۹	۱,۳۵۳,۸۶۰	-۶۹.۳۴	۵۶,۹۰	۱۲۳,۴۶	۲,۱۴۶,۱۷۸	۶۵۷,۷۲۳	۳۰,۶۴
جمع	۲۲,۸۳۵,۹۱۴	۱۴,۸۳۷,۲۷۱	۱۲,۹۵۷,۳۶۰	-۳۵.۰۲	۸۷,۳۲	۳۳,۴۵	۱۲,۱۶۴,۸۲۲	۱۰,۳۱۶,۳۶۰	۸۴,۸۰
میانگین	۲,۸۵۴,۴۸۹	۱,۸۵۴,۶۵۹	۱,۶۱۹,۶۷۰	-۳۵.۰۲	۸۷,۳۲	۳۳,۴۵	۱,۵۲۰,۶۰۲	۱,۲۸۹,۵۴۵	۸۴,۸۰

*توضیح: با توجه به تجمیع واحدهای استانی سوادآموزی با سازمان های آموزش و پرورش استان ها از سال ۸۰ تا ۸۸، اطلاعات عملکرد مالی سالانه سوادآموزی استان ها با همکاری دفتر بودجه معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی و دفتر برنامه و بودجه وزارت متبوع تهیه و استخراج شده است.

- ۱-۹. از سال ۸۴ تا سال ۹۱، مجموعاً مبلغ ۲۲,۸۳۵,۹۱۴ میلیارد ریال بودجه پیش بینی شده که مبلغ ۱۴,۸۳۷,۲۷۱ میلیون ریال به تصویب رسیده که معادل ۶۴,۹۸ درصد بودجه پیش
- ۱-۹. از سال ۸۴ تا سال ۹۱، مجموعاً مبلغ ۲۲,۸۳۵,۹۱۴ میلیارد ریال بودجه پیش بینی شده است.
- ۲-۹. متوسط رشد بودجه مصوب نسبت به برنامه پیش بینی شده در سال های مورد مطالعه به طور متوسط

- نسبت به لایحه مصوب ۵۶,۹۰ درصد می باشد. این درحالی است که برنامه پنج ساله سوادآموزی مطابق ماده ۲۱۷ قانون برنامه پنجم توسعه به تصویب هیئت محترم دولت رسیده است. بررسی ها نشان می دهد:
۱. اگر روند تخصیص اعتبارات برنامه های سوادآموزی با روند جاری صورت گیرد؛ با فرض انسداد ورودی بی سوادی حداقل ۶ سال زمان لازم است تا بی سوادی در گروه سنی زیر ۵۰ سال به صفر برسد.
 ۲. آموزش افرادی که از چرخه آموزش رسمی بازمانده اند، به زمان و هزینه بیشتر و کیفیت بالاتر نیاز دارند.
 ۳. سرانه سوادآموزی پایین است و استقبال و مشارکت افراد و موسسات واجد شرایط در آموزش سوادآموزی پایین است.
 ۴. به علت ناکافی بودن اعتبارات تخصیصی، برای تحقق آمار کمی از کیفیت کاسته شده و به سطح سواد حداقلی اکتفا شده است.
 ۵. در نحوه هزینه کرد اعتبارات سوادآموزی، باید حداکثر انعطاف ایجاد شود.
- ### ۱۰) تحلیل SWOT
- #### الف) قوت ها
۱. راه اندازی بانک اطلاعات اسمی برای جلوگیری از ورود افراد غیر واجد شرایط به دوره های سوادآموزی
 ۲. وجود ردیف مستقل اعتباری به منظور تأمین، تخصیص و نظارت بر عملیات
 ۳. توزیع وظایف و مسئولیت های سوادآموزی در بدنه آموزش و پرورش با ساختار جدید
 ۴. وجود روحیه مشارکت و کارگروهی در تصمیم گیری های مدیریتی
 ۵. استفاده از مشارکت همه جانبه با عقد تفاهم نامه های مختلف با دستگاه های اجرایی و اجرای سیاست برون سپاری
- ۳۵,۰۲ درصد بوده است.
- ۳-۹. از مجموع مبالغ مصوب سال های مورد مطالعه مبلغ ۱۲,۹۵۷,۳۶۰ میلیون ریال تخصیص داده شده که معادل ۸۷,۳۲ درصد می باشد.
 - ۴-۹. متوسط رشد بودجه مصوب سالانه نسبت به عملکرد مالی سال قبل ۳۳,۴۵ درصد می باشد.
 - ۵-۹. مطابق جدول ۹، در هیچ یک از سال ها اعتبار پیش بینی شده در برنامه، در لایحه بودجه سالانه مصوب و ابلاغ نشده است.
 - ۶-۹. عدم تخصیص منابع کافی، موجب کاهش کیفیت آموزشی و در نتیجه مؤثر نبودن برنامه های سوادآموزی و افزایش بازگشت به بی سوادی شده است.
 - ۷-۹. بررسی جدول نشان می دهد، همواره بین حجم اعتبارات پیش بینی شده، اعتبارات مصوب و اعتبارات تخصیصی تناسبی وجود ندارد. در واقع همواره برنامه از بودجه تبعیت نموده است.
 - ۸-۹. میانگین عملکرد سالانه سوادآموزی در طی سال های مورد مطالعه ۸۴,۸۰ درصد بوده است.
 - ۹-۹. در مقایسه اعتبارات ۸۴ تا ۹۱۱ مشاهده می شود که مجموعاً در طی سال های مورد مطالعه ۱۰,۳۱۶,۳۶۰ نفر عملکرد داشته است، به عبارت دیگر به طور متوسط سالانه ۱,۲۸۹,۵۴۵ نفر تحت پوشش برنامه های سوادآموزی قرار گرفته اند.
 - ۱۰-۹. اهداف کمی پیش بینی شده سال ۹۰، ۱/۲۴۹/۷۰۳ نفر بوده است، در حالی که عملکرد سازمان ۶۲۲,۹۷۲ نفر معادل ۴۹,۸۴ درصد است.
 - ۱۱-۹. مقایسه بودجه ۲ سال اخیر نشان می دهد؛ در سال ۹۰ منابع تخصیص یافته به سازمان نسبت به پیش بینی ۵۷ درصد و نسبت به مصوب ۸۰,۵۳ درصد است و در سال ۹۱ فقط ۳۰,۶۵ درصد منابع پیش بینی شده در برنامه مصوب شده و ۱۷,۴۴ درصد تخصیص داده شده است. مطابق جدول اعتبارات تخصیصی

۶. انعطاف پذیری در روش ها و رویه ها

۷. سرعت عمل در تولید، چاپ و اصلاح و بازننگری

محتوای آموزشی با رویکرد چند تالیفی

ب) ضعف ها

۱. کمبود نظارت اصولی و فرآیندی بر جذب و نگه داری

و امتحان

۲. متناسب نبودن محتوای آموزشی با نیازهای مخاطبان و

روش های اجرایی

۳. کمبود فعالیت های تبلیغی مؤثر در ترویج برنامه های

سوادآموزی و اطلاع رسانی

۴. نبودن مشوق های انگیزشی برای شرکت سوادآموزان

در برنامه های سوادآموزی

۵. کمبود نیروی متخصص در عرصه سوادآموزی و به روز

نبودن دانش نیروهای موجود

۶. همراه نشدن منابع و ظرفیت های آموزش و پرورش در

اجرای برنامه های سوادآموزی

۷. نقص مقررات و قوانین در واگذاری به افراد حقیقی

ج) فرصت ها

۱. فرمان تاریخی حضرت امام(ره) و دستورات مقام معظم

رهبری و مطالبه مستمر آن از سوی معظم له

۲. وجود اسناد بالادستی از جمله اساسنامه سازمان مصوبات

هیئت محترم وزیران، مصوبه ۵۹۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی

و نقشه جامع علمی کشور

۳. وجود باورهای مذهبی و اعتقادی

۴. وجود مدارس، مساجد و اماکن دینی و مذهبی و

آموزشی به عنوان محیط های آموزشی

۵. پذیرفته شدن سواد به عنوان یکی از شاخص های توسعه

منابع انسانی

۶. رویکرد نظام به توسعه فرهنگی و ارتقا سطح آگاهی مردم

۷. رشد روز افزون تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات و

امکان استفاده از رسانه ها و فضای مجازی

د) تهدیدها

۱. بازگشت به بی سوادگی

۲. مسدود نشدن مبادی ورودی بی سوادگی و وجود افراد

بازمانده از تحصیل (کودکان کار و بی سرپرست)

۳. احساس نیاز نکردن بی سوادان به سواد، برای ایفای

نقش های اجتماعی خود

۴. در اولویت نبودن تأمین منابع مالی کافی در دولت و

مجلس

۵. پایین بودن سطح مشارکت رسانه های جمعی در اطلاع

رسانی، تبلیغ و ترویج سوادآموزی و ایجاد تقاضا در جامعه

هدف

۶. بی تفاوتی گروه های مرجع و صاحب نظران علمی

آموزشی و فرهنگی نسبت به سوادآموزی

۷. پایین بودن سطح درآمد بی سوادان و مشکلات اقتصادی

ناشی از آن

۱۱) مسایل و مشکلات سوادآموزی در ریشه کن نشدن

بی سوادگی

مسایل و مشکلاتی که موجب ریشه کن نشدن بی سوادگی

در کشور طی سه دهه گذشته گردیده است، در زمینه های

ساختاری، باورها، مدیریتی، نیروی انسانی، منابع مالی

ارزشیابی و مقررات مورد بررسی قرار گرفته است که اجمال

آن به شرح ذیل بیان می شود:

الف) ساختاری

۱. تدوین نشدن مأموریت مورد تفاهم با ذینفعان اصلی

۶. تلقی شدن سواد آموزی به عنوان موضوعی موقتی و مقطعی و جایگاه پیدا نکردن در برنامه های دراز مدت و کلان کشور
 ۷. ناسازگاری بوروکراسی اداری موجود در آموزش و پرورش با مأموریت محوله در سوادآموزی
 ۸. در اختیار نداشتن اطلاعات اسمی قابل اعتماد بی سوادان
 ۹. عدم بهره گیری کافی از رسانه های جمعی، به ویژه صدا و سیما در تبلیغ و ترویج سوادآموزی
- برای سازمان و شکل نگرفتن روابط سازمانی با بخش های مؤثر بر رون سازمانی
۲. افزایش نداشتن مسئولیت ها و تعیین نشدن نقش ها متناسب با مأموریت
 ۳. تأثیر پذیری از رفتارها و مقررات آموزش و پرورش رسمی
 ۴. رجعت به بی سوادی در نوسوادان و کم سوادان جامعه
 ۵. محدود بودن تشکل های غیر دولتی در عرصه سوادآموزی

د) تکنولوژی

۱. فراهم نشدن زمینه استفاده بهینه و به موقع از فناوری های جدید.

ه) منابع انسانی

۱. ناکارآمدی روش های جذب، به کارگیری، نگاه داشت و ارتقای نیروی انسانی
۲. ضعف در توانمندسازی نیروی انسانی شاغل در سوادآموزی
۳. سخت و حرفه ای تلقی نشدن کار سوادآموزی

و) منابع مالی

۱. عدم تأمین و تخصیص منابع مالی متناسب با برنامه ریشه کنی بی سواد
۲. متناسب نبودن هزینه سرانه سوادآموزی با سختی کار و وقت صرف شده برای آموزش
۳. تکیه کامل بر منابع دولتی و عدم توجه به منابع جدید و غیر دولتی

ز) ارزشیابی

۱. نبود نظام کارآمد پایش و ارزشیابی ملی، سازمانی و فردی

ب) باورها

۱. منتقل نشدن نقش و تأثیر سواد در تعالی فرد، ارتقای فرهنگ عمومی و توسعه کشور به آگاهی عموم و شکل نگرفتن گفتمان مناسب در این جهت
۲. تلقی شدن سواد آموزی به عنوان موضوعی بدیهی ساده و بی نیازی از تخصص
۳. تنزل جایگاه کارکردهای سوادآموزی در نظام ارزش گذاری خدمات

ج) مدیریت

۱. ناکارآمد بودن نظام نظارت و کشف اشتباهات و فقدان سیستم بازخورد
۲. استفاده محدود از تجارب مفید (داخلی و بین المللی) و فرصت های موجود
۳. کم توجهی به نیازها و علایق و خواسته های سوادآموزان در سیاست گذاری ها
۴. ضعف مستند سازی طرح ها و پروژه های اجرا شده در سوادآموزی
۵. محدود بودن فضای نقد و بررسی و پژوهش های بنیادی و مطالعات طولی

۲. نبود نظام ارزیابی محتوای آموزشی و تحلیل محتوا
 ۳. نبود استاندارد (فرایند - ورودی - خروجی)

سوادآموزی متناسب با اقتضائات برنامه ریشه کنی بی سوادگی
 ۲. نبود مقررات مشوق و الزام آور برای بی سوادان
 ۳. عدم تناسب حقوق و دستمزد کارکنان با سختی کار
 سوادآموزی

ح) مقررات

۱. منعطف نبودن قوانین و مقررات و هزینه کرد اعتبارات

۱۲) تغییرات راهبردی

در	از	به
برنامه ریزی	ملی	استانی و منطقه ای
شیوه مدیریت	تصدی گری در امور	سیاست گذاری و مدیریت فرآیندی
اطلاعات جامعه هدف	ابتنای به آمار	بانک اطلاعات اسمی
ارائه خدمات سوادآموزی	سوادآموزی محدود	توسعه و تعمیق سواد
ابزارهای آموزش	یک رسانه ای	چند رسانه ای
شیوه اجرا	دولتی	غیر دولتی
محتوای آموزشی	تک تألیفی	چند تألیفی
شیوه آموزش	گروهی	آموزش فرد به فرد
منابع	منبع واحد	متنوع سازی منابع
ارائه خدمات	عرضه محور	تقاضا محور
جبران خدمات	نظام دستمزدی	نظام کارمزدی
گروه های مخاطب	مخاطب عام	گروه های خاص

بخش چهارم

اهداف و راهکارها

۱- اهداف کلی

۱-۱. تربیت افرادی مومن و باسواد، مانوس با قرآن برخوردار از آداب و مهارت های زندگی با سبک اسلامی - ایرانی توانمند در حل مسایل و مشکلات زندگی، علاقه مند به کار، تولید و مشارکت در امور اجتماعی، مشتاق به یادگیری با قابلیت استمرار و استقلال یادگیری در جهت ریشه کنی بی سوادى گروه هدف

۱-۲. گسترش فرصت های یادگیری و ارائه آموزش های برخوردار از کیفیت در گروه هدف با اولویت مناطق محروم و افراد آسیب پذیر

۱-۳. ارتقای آگاهی های عمومی و پاسخ گویی به نیازهای آموزشی گروه هدف در حیطه وظایف سازمانی

۱-۴. ارتقای کارکردهای سوادآموزی در نظام ارزش گذاری جامعه

۱-۵. ارتقای قابلیت سازمان در تصمیم گیری، سیاست گذاری، پاسخ گویی و کاهش تصدی گری

۱-۶. افزایش حداکثری مشارکت دستگاه های اجرایی نهادهای مردمی و بخش غیر دولتی

۱-۷. تثبیت جایگاه برنامه سوادآموزی در برنامه های توسعه کشور با استقرار نظام آموزش بزرگسالان کشور

۲- اهداف عملیاتی (کیفی)

۲-۱. بازنگری برنامه درسی با رویکرد توجه به نیازها و اقتضانات محلی

۲-۲. تنوع بخشی به تولید محتوای آموزشی متناسب با گروه های خاص با رویکرد ترویج آداب و مهارت های زندگی و شغلی و انس باقرآن کریم

۲-۳. افزایش قابلیت های آموزش دهندگان و احراز صلاحیت های حرفه ای آنان

۲-۴. استقرار نظام برنامه های مکمل و تحکیم سواد

۲-۵. استقرار نظام الزام و تشویق در جذب و آموزش بی سوادان

- ۲-۶. تنوع بخشی به محیط های یادگیری و تقویت محیط غنی و پویا برای گروه هدف
- ۲-۷. تنوع بخشی به روش های ارائه آموزش حضوری نیمه حضوری و غیر حضوری
- ۲-۸. ارتقای ظرفیت مدارس در اجرای برنامه سوادآموزی
- ۲-۹. افزایش ظرفیت بخش غیردولتی و تقویت تشکل های مردم نهاد
- ۲-۱۰. افزایش بهره گیری از ظرفیت رسانه های جمعی در امر سوادآموزی
- ۲-۱۱. تبیین و ترویج جایگاه سوادآموزی در دین مبین اسلام، سیره پیامبر(ص) و اهل بیت (ع) و اندیشه های امام(ره) و رهبری
- ۲-۱۲. اشاعه کارکردها و پیامدهای سوادآموزی در جامعه و گروه های مرجع
- ۲-۱۳. مطالعه روند ها و پیش بینی نیازهای آینده و پاسخ گویی مناسب و به موقع به آنها
- ۲-۱۴. ایفای نقش کارآمد مسئولان سوادآموزی در نهادهای سیاست گذاری مرتبط
- ۲-۱۵. استقرار نظام مدیریت منابع و مصارف اثر بخش
- ۲-۱۶. متناسب سازی ساختارها و رویه ها با رویکرد کاهش تصدی گری
- ۲-۱۷. افزایش شایستگی ها و توانمندی های کارکنان
- ۲-۱۸. بهینه سازی سامانه های مورد استفاده و تولید آمار و اطلاعات مورد نیاز
- ۲-۱۹. ظرفیت سازی قانونی برای افزایش اختیارات

سازمان در اجرای برنامه

- ۲-۲۰. بهبود ظرفیت ها و توانمندی های سازمان برای حضور فعال و سازنده در صحنه های بین المللی و منطقه ای
- ۲-۲۱. نهادینه سازی ارتباط و مشارکت اثربخش با دستگاه های اجرایی، نهادهای مردمی و بخش غیر دولتی
- ۲-۲۲. افزایش میزان مشارکت دستگاه ها در تولید محتوای کاربردی برای مخاطبان مشترک
- ۲-۲۳. ایجاد رقابت سالم در بین دستگاه ها از طریق نظام ارزشیابی و اعطای «نشان سوادآموزی» به دستگاه برتر
- ۲-۲۴. استقرار نظام آموزش بزرگسالان
- ۲-۲۵. اجرایی کردن ریشه کنی بی سواد، موضوع بند اول سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش
- ۲-۲۶. پاسخ گویی به تعهدات بین المللی در حوزه سوادآموزی

۳- اهداف عملیاتی (کمی)

متناسب با عزم و اراده ملی در تصویب قوانین و مقررات لازم در این برنامه اهداف کمی، تأمین و تخصیص اعتبارات مورد نیاز، همکاری دستگاه های اجرایی، نهادها و مؤسسات غیر دولتی و همراهی آحاد جامعه و بسیج امکانات برای اجرای برنامه ریشه کنی بی سواد، با سه فرض تهیه و ارایه می گردد.

فرض اول (سه ساله):

این فرض رویکرد اصلی تهیه و بازنگری برنامه بوده و با هدف تحقق منویات مقام معظم رهبری در به صفر رسانی بی سواد، گروه سنی زیر ۵۰ سال تا پایان سال ۱۳۹۴ می باشد:

الف) جدول اهداف کمی

پیش بینی سوادآموزان قبول شده				عملکرد		دوره های آموزشی
۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۰	۸۵۵۵۳۲	۹۴۱۰۸۵	۱۰۵۵۱۵۶	۴۰۴۱۷۲	۵۴۵۰۳۱	سوادآموزی
۵۱۳۳۱۹	۵۶۴۶۵۱	۶۳۳۰۹۴	۲۴۲۵۰۳	۲۰۸۹۲۸	۷۴۱۹۵	تحکیم سواد
۳۴۲۲۱۳	۳۷۶۴۳۴	۴۲۲۰۶۳	۱۶۱۶۶۹	۴۳۶۷۵	۰	انتقال

ب) جدول پیش بینی اعتبارات

اعتبارات مورد نیاز (ارقام به هزار ریال)				دوره های آموزشی
۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۰	۵۸۴۹۳۹۴۵۰۳	۵۸۱۶۵۷۷۵۰۴	۶۱۱۱۶۱۴۲۸۹	سوادآموزی
۶۴۷۸۳۷۹۱۱	۶۰۴۴۰۲۴۳۰	۶۱۷۰۱۳۴۱۲	۲۲۳۳۴۵۲۶۳	تحکیم سواد
۲۸۰۴۴۰۱۳۱۴	۲۸۰۴۲۰۷۴۴۰	۲۸۶۱۳۱۲۷۹۹	۱۰۳۸۹۴۱۵۷۸	انتقال
۳۴۵۲۲۳۹۲۲۴	۹۲۵۸۰۰۴۳۷۳	۹۲۹۴۹۰۳۷۱۵	۷۳۷۳۹۰۱۱۳۰	جمع
۱۷۱۱۰۶۴۰۰	۱۸۸۲۱۷۰۰۰	۲۱۱۰۳۱۴۰۰	۸۰۸۳۴۴۰۰	تهیه و تولید مواد آموزشی
۳۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰۰	تملک دارایی های سرمایه ای
۳۶۵۸۳۴۵۶۲۴	۹۴۸۶۲۲۱۳۷۳	۹۵۵۰۹۳۵۱۱۵	۷۵۰۴۷۳۵۵۳۰	جمع کل

ج) مفروضات

در سال ۹۱ قرار گرفته است، ولی برای سال های ۹۳ به بعد سالانه ۱۰٪ رشد قیمت تمام شده پیش بینی شده است.

۷. میانگین مبلغ حق التدریس معلمان در سال اول، برای هر ساعت ۷۵۰۰۰ ریال و از سال دوم با ۱۰٪ رشد پیش بینی شده است.

۸. برای دوره سوادآموزی ۴۵۰ ساعت منظور شده است. (۴۰۰ ساعت حضوری و ۵۰ ساعت غیر حضوری).

۹. برای دوره تحکیم سواد ۱۰۰ ساعت منظور شده است. (۷۰ ساعت حضوری و ۳۰ ساعت غیر حضوری).

۱۰. برای فعالیت های غیر حضوری تحکیم و انتقال به ازای هر نفر ۲۰۰ هزار ریال جهت تولید و توزیع بسته آموزشی منظور شده است.

۱۱. برای دوره ی انتقال ۶۵۰ ساعت منظور شده است. (۶۰۰ ساعت حضوری و ۵۰ ساعت غیر حضوری).

۱۲. نیروی انسانی مورد نیاز به روش کلاسی از طریق معلمان آموزش و پرورش در سال معادل ۱۰ درصد حجم ابلاغی به استان ها و از سال ۹۳، تحقق ۲۰ درصد حجم برنامه از طریق این روش در نظر گرفته شده است.

۱. بی سوادان ۴۹-۱۰ ساله اظهار شده در سرشماری ۱۳۹۰ پس از کسر قبولین دوره سوادآموزی و تکمیلی در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ به عنوان گروه هدف در نظر گرفته شده است.

۲. تعداد ورودی ها (شامل بی سوادان زیر ۱۰ سال ترک تحصیل، رجعت به بی سوادی) با تعداد خروجی ها (شامل خروج بی سوادان از گروه سنی، مهاجرت و مرگ و میر) یکسان در نظر گرفته شده است.

۳. افت تحصیلی به دلیل پرداخت سرانه هزینه به شرط قبولی، نزدیک به صفر در نظر گرفته شده است.

۴. معاونت آموزش ابتدایی برنامه انسداد ورودی بی سواد را که در موازات این برنامه مطابق با ماده ۱ مصوبه ۵۹۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی تهیه و تدوین کرده است به طور کامل اجرا نماید و پوشش واقعی کودکان ۱۰-۶ سال به میزان ۹۹٪ افزایش دهیم.

۵. خروجی های دوره سوادآموزی، در دوره های تحکیم و انتقال با نسبت (۶،۰ در دوره تحکیم و ۴،۰ در دوره انتقال) تحت پوشش قرار گیرند.

۶. مبنای هزینه های تعیین شده بر اساس عملکرد مالی

فرض دوم (پنج ساله)

(۱۳۹۷-۱۳۹۲) به شرح جدول زیر در نظر گرفته شده است.

در این فرض، مدت اجرای برنامه به دلیل مرتفع نشدن موانع و فراهم نبودن الزامات برنامه تا پنج سال

الف) جدول اهداف کمی

پیش بینی سوادآموزان قبول شده						دوره های آموزشی
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۰	۳۹۸۷۲۲	۴۸۹۱۶۲	۶۱۶۲۰۵	۶۵۴۴۸۷	۶۹۳۱۹۷	سوادآموزی
۲۳۹۲۳۳	۲۹۳۴۹۷	۳۶۹۷۲۳	۳۹۲۶۹۲	۴۱۵۹۱۸	۲۴۲۵۰۳	تحکیم سواد
۱۵۹۴۸۹	۱۹۵۶۶۵	۲۴۶۴۸۲	۲۶۱۷۹۵	۲۷۷۲۷۹	۱۶۱۶۶۹	انتقال

ب) جدول پیش بینی اعتبارات

اعتبارات مورد نیاز (ارقام به هزار ریال)						دوره های آموزشی
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۰	۳۳۱۳۷۸۹۹۳۴	۳۶۹۵۳۵۳۳۶۵	۴۲۳۲۳۰۷۲۱۰	۴۰۹۲۳۲۰۲۱۵	۴۰۱۵۰۹۶۰۵۲	سوادآموزی
۳۴۰۸۵۹۱۷۸	۳۸۰۰۱۹۹۱۶	۴۳۵۲۳۷۹۱۶	۴۲۰۳۳۷۵۱۷	۴۰۵۳۵۳۶۸۳	۲۱۸۹۸۰۲۰۹	تحکیم سواد
۱۵۸۱۷۴۸۱۰۶	۱۷۶۳۹۶۵۶۳۰	۲۰۱۹۸۹۵۳۴۲	۱۹۵۰۲۱۵۶۷۳	۱۸۷۹۷۷۱۳۸۹	۱۰۳۸۹۴۱۵۷۸	انتقال
۱۹۲۲۶۰۷۲۸۵	۵۴۵۷۷۷۵۴۸۰	۶۱۵۰۴۸۶۶۲۲	۶۶۰۲۸۶۰۴۰۰	۶۳۷۷۴۴۵۲۸۶	۵۲۷۳۰۱۷۸۳۹	جمع
۷۹۷۴۴۴۰۰	۹۷۸۳۲۴۰۰	۱۲۳۲۴۱۰۰۰	۱۳۰۸۹۷۴۰۰	۱۳۸۶۳۹۴۰۰	۸۰۸۳۴۴۰۰	تهیه و تولید مواد آموزشی
۲۵۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰۰	تملك دارایی های سرمایه ای
۲۰۲۷۳۵۱۶۸۵	۵۵۸۵۶۰۷۸۸۰	۶۳۰۸۷۲۷۶۲۲	۶۷۶۳۷۵۷۸۰۰	۶۵۶۱۰۸۴۶۸۶	۵۴۰۳۸۵۲۲۳۹	جمع کل

فرض سوم (هشت ساله):

در این فرض سوادآموزی براساس روند موجود به فعالیت های خود ادامه داده و تا پایان سال ۱۳۹۹ بی سوادگی در گروه سنی زیر ۵۰ سال را به صفر می رساند.

تذکر مهم: در این فرضیه، شش استان ایلام، کردستان گیلان، لرستان، مازندران و هرمزگان در سال ۱۳۹۴ استان های سیستان و بلوچستان و قزوین در سال ۹۵ و ۲۴ استان باقی مانده تا پایان سال ۱۳۹۶ می توانند، بی سوادان شناسایی شده را بر اساس سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ آموزش دهند.

الف) جدول اهداف کمی

پیش بینی سوادآموزان قبول شده									دوره های آموزشی
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۰	۱۱۲۱۹۶	۱۳۳۶۹۶	۲۴۲۳۴۱	۳۳۷۸۵۷	۴۲۶۸۹۱	۴۹۸۹۰۳	۵۳۳۴۱۶	۵۶۶۴۷۴	سوادآموزی
۶۷۳۱۸	۸۰۲۱۷	۱۴۵۴۰۵	۲۰۲۷۱۴	۲۵۶۱۳۵	۲۹۹۳۴۲	۳۲۰۰۵۰	۳۳۹۸۸۴	۲۴۲۵۰۳	تحکیم سواد
۴۴۸۷۸	۵۳۴۷۸	۹۶۹۳۶	۱۳۵۱۴۳	۱۷۰۷۵۷	۱۹۹۵۶۱	۲۱۳۳۶۶	۲۲۶۵۹۰	۱۶۱۶۶۹	انتقال

ب) جدول پیش بینی اعتبارات

اعتبارات مورد نیاز (ارقام به هزار ریال)									دوره های آموزشی
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۰	۱۲۴۱۰۹۹۳۳۰	۱۳۴۴۸۱۳۶۸۵	۱۳۹۰۲۰۱۰۵۶	۲۸۰۸۲۰۹۴۶۶	۳۲۲۴۹۲۹۷۶۶	۳۴۲۶۶۳۶۸۵۶	۳۳۳۵۲۹۷۸۴۳	۳۲۸۱۰۹۸۳۳۳	سوادآموزی
۱۲۷۶۰۸۰۰۱	۱۳۸۲۶۲۰۲۱	۲۲۷۸۷۸۷۱۶	۲۸۸۸۲۶۹۰۷	۳۳۱۶۴۳۵۹۸	۳۵۲۳۸۵۴۰۲	۳۴۲۵۸۱۵۲۰	۲۹۵۱۷۶۵۸۴	۲۱۸۹۸۰۲۰۹	تحکیم سواد
۵۹۶۷۷۴۱۸۱	۶۶۶۷۲۱۹۳۲	۱۰۶۱۶۸۱۸۴۶	۱۳۴۵۵۹۱۸۲۲	۱۵۳۹۴۱۴۱۹۸	۱۶۳۵۳۸۲۴۳۹	۱۵۸۹۴۴۸۶۸۰	۱۵۳۶۱۳۲۹۱۷	۱۰۳۸۹۴۱۵۷۸	انتقال
۹۹۳۳۰۲۹۳	۲۰۲۶۰۸۳۲۸۳	۲۶۳۴۳۷۴۲۴۷	۳۰۲۴۶۱۹۷۸۶	۴۶۷۹۲۶۷۲۶۲	۵۲۱۲۶۹۷۶۰۵	۵۳۵۸۶۶۷۰۵۷	۵۱۶۶۶۰۷۳۴۴	۴۵۳۹۰۲۰۱۲۰	جمع
۲۲۴۳۹۲۰۰	۲۶۷۳۹۰۰۰	۴۸۴۶۸۲۰۰	۶۷۵۷۱۴۰۰	۸۵۳۷۸۴۰۰	۹۹۷۸۰۶۰۰	۱۰۶۶۸۳۲۰۰	۱۱۳۲۹۴۸۰۰	۸۰۸۳۴۴۰۰	تهیه و تولید مواد آموزشی
۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰۰	تملك دارایی های سرمایه ای
۱۳۱۷۶۹۴۹۳	۲۰۶۷۸۲۲۲۸۳	۲۷۰۲۸۴۲۴۴۷	۳۳۴۲۱۹۱۱۸۶	۴۷۹۴۶۴۵۶۶۲	۵۳۴۷۴۷۸۲۰۵	۵۵۰۵۳۵۰۲۵۷	۵۳۲۴۹۰۲۱۴۴	۴۶۶۹۸۵۴۵۲۰	جمع کل

۵. تعداد ۱۸ استان باقی مانده تا پایان سال ۱۳۹۹

ج) مفروضات

کلیه مفروضات فرض اول در این فرض هم صادق است.

طبقه بندی گروه هدف

براساس نشانگرهای وضعیت سواد جامعه هدف در سرشماری سال ۱۳۹۰ و عملکرد سازمان، مخاطبان برنامه سوادآموزی را در پنج گروه عمده زیر طبقه بندی کرده تا متناسب با هر گروه برنامه عملیاتی خاص و ویژه ای تهیه و تدوین شود.

۱) **گروه اول:** برنامه ریزی خاص برای زنان خانه دار روستایی (۳۴,۹٪ کل حجم کمی برنامه در صورت اجرای

د) برش استانی

۱. تعداد ۶ استان ایلام، کردستان، گیلان، لرستان، مازندران و هرمزگان تا پایان سال ۱۳۹۴
۲. تعداد ۲ استان آذربایجان غربی و قم تا پایان سال ۱۳۹۶
۳. تعداد ۵ استان آذربایجان شرقی، خراسان رضوی
۴. استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۸

هر یک از فرض های سه گانه)

۲) **گروه دوم:** برنامه ریزی خاص برای زنان خانه دار شهری (۲۹,۳٪) کل حجم کمی برنامه در صورت اجرای هر یک از فرض های سه گانه)

۳) **گروه سوم:** برنامه ریزی خاص برای مردان کشاورز و دامدار روستایی (۱۸,۶٪) کل حجم کمی برنامه در صورت اجرای هر یک از فرض های سه گانه)

۴) **گروه چهارم:** برنامه ریزی خاص برای مردان کارگر اصناف و... شهری (۱۶,۹٪) کل حجم کمی برنامه در صورت اجرای هر یک از فرض های سه گانه)

۵) **گروه پنجم:** برنامه ریزی خاص برای زندانیان (۰,۳٪) کل حجم کمی برنامه در صورت اجرای هر یک از فرض های سه گانه)

۴- راهکارهای اجرایی

۴-۱. گروه بندی مخاطبان بر اساس جنسیت، مشاغل و موقعیت جغرافیایی

۴-۲. نیازسنجی علمی برای تعیین نیازهای گروه های خاص

۴-۳. تهیه و تدوین برنامه ی درسی متناسب با نیازها و شرایط گروه های خاص

۴-۴. تهیه و تدوین راهنمای تالیف کتب درسی

۴-۵. تهیه و تدوین کتب درسی ویژه ی آموزش فرد به فرد

۴-۶. تولید کتب درسی ویژه ی گروه های خاص

۴-۷. تولید محتوای چند رسانه ای

۴-۸. تعیین شاخص های صلاحیت حرفه ای آموزش دهندگان

۴-۹. صدور گواهی صلاحیت حرفه ای آموزش دهندگان

۴-۱۰. ایجاد وبگاه آموزشی ویژه ی آموزش دهندگان

۴-۱۱. طراحی و تولید بسته آموزشی چند رسانه ای خودآموز ویژه ی آموزش دهنده

۴-۱۲. تهیه و تدوین شیوه نامه و اجرای آموزش برنامه های مکمل و تحکیم سواد براساس نیازسنجی انجام شده

۴-۱۳. پیشنهاد قانون الزامی کردن سوادآموزی برای

افراد بی سواد وزارت آموزش و پرورش و تصویب آن از سوی مجلس شورای اسلامی

۴-۱۴. پیشنهاد ضوابط و مقررات ترغیب سوادآموزان آموزش دهندگان، مشارکت کنندگان و فعالان عرصه سوادآموزی و تصویب در مراجع ذیربط

۴-۱۵. تامین هزینه های مربوط به تشویقات مستقیم سوادآموزان و فعالان امر سوادآموزی از اعتبارات سازمان نهضت سوادآموزی

۴-۱۶. اختصاص بخشی از صفحات روزنامه ها و نشریات به انتشار محتوای آموزشی ساده و تولید بروشورهای آموزشی و تبلیغاتی از سوی دستگاه های تبلیغی و فرهنگی ویژه ی کم سوادان

۴-۱۷. تهیه و تولید مواد آموزشی ساده و کاربردی

۴-۱۸. راه اندازی بخش های ویژه ی نوسوادان و سوادان در شبکه های رادیویی و تلویزیونی

۴-۱۹. ایجاد ایستگاه های مطالعاتی ویژه ی کم سوادان

۴-۲۰. راه اندازی سایت و فضای مجازی ویژه کم سوادان

۴-۲۱. اختصاص بخشی از زمان شبکه آموزش صدا و سیما به برنامه های سوادآموزی و آموزش نوسوادان

۴-۲۲. تهیه و تولید نرم افزارها و فیلم های آموزشی

۴-۲۳. تولید محتوای چند رسانه ای و به کارگیری محتوای الکترونیکی متناسب با نیاز سوادآموزان

۴-۲۴. بهره گیری از ظرفیت شبکه مجازی

۴-۲۵. تولید محتوای ویژه ی آموزش برنامه ای (کتاب گام به گام و خود آموز)

۴-۲۶. برنامه ریزی برای آموزش از طریق تلفن همراه یا تبلت

۴-۲۷. اعمال شاخص نحوی همکاری کارکنان مدارس با سوادآموزی در ارزشیابی سنواری

۴-۲۸. لحاظ نمودن سوادآموزان تحت پوشش مدارس در درجه بندی و سازماندهی مجتمع های آموزشی و پرورشی و مدارس مستقل

۴-۲۹. راه اندازی سامانه سوادآموزی در مدارس

۴-۳۰. تدوین شیوه نامه جبران خدمات کارکنان مدارس

- فرهنگ عمومی و آموزش و پرورش استان ها
- ۴-۵۰. بررسی وظایف و نقش های نهادهای سیاست گذاری مختلف و احصای شوراها و نهادهای مرتبط با سوادآموزی
- ۴-۵۱. اصلاح و بهبود فرایندها
- ۴-۵۲. تنوع بخشی به منابع مالی
- ۴-۵۳. تقویت ساز و کارهای نظارتی مطلوب
- ۴-۵۴. بازنگری ضوابط و مقررات در جهت روان سازی و تسهیل همکاری بخش غیر دولتی
- ۴-۵۵. اصلاح ساختار اداری برای نظارت و کنترل فعالیت های واگذار شده به بخش غیر دولتی
- ۴-۵۶. برگزاری کارگاه ها، همایش ها و نشست های علمی
- ۴-۵۷. تهیه و تدوین و اجرای برنامه های تشویقی برای تقویت انگیزه کاری و شغلی کارکنان
- ۴-۵۸. برقراری فوق العاده های ویژه بخش سوادآموزی
- ۴-۵۹. زمینه سازی برای آموزش های مؤثر و مرتبط کوتاه مدت و بلند مدت
- ۴-۶۰. بازسازی و تکمیل سامانه سوادآموزی و اجرای ثبت نام تحت وب
- ۴-۶۱. تکمیل بانک اطلاعات اسمی بی سوادان، پالایش و به روز آوری آن
- ۴-۶۲. تأسیس مرکز اسناد و اطلاع رسانی در سازمان
- ۴-۶۳. استفاده بر خط از پایگاه های اطلاعاتی دستگاه های اجرایی
- ۴-۶۴. پی گیری تخصیص اعتبارات سوادآموزی به صورت کمک و مستثنی از قانون محاسبات عمومی
- ۴-۶۵. اخذ مجوز به کارگیری نیروی انسانی متخصص و ماهر بخش غیر دولتی در فعالیت ها و برنامه های سازمان
- ۴-۶۶. ارزشیابی مدیران دستگاه های سهام و مؤثر در اجرای برنامه
- ۴-۶۷. اخذ مجوز پرداخت مستقیم هزینه سوادآموزی به افراد بی سواد به شرط قبولی از مراجع ذیربط
- ۴-۶۸. زمینه سازی برای صدور مجوز فعالیت مؤسسات آموزشی غیر دولتی در حوزه سوادآموزی و آموزش
- در اجرای فعالیت های سوادآموزی
- ۴-۳۱. شناسایی و صدور مجوز به مؤسسات غیردولتی و تشکل های مردم نهاد
- ۴-۳۲. تدوین و اصلاح ضوابط و مقررات برون سپاری به مؤسسات غیردولتی و تشکل های مردم نهاد
- ۴-۳۳. پیشنهاد و پی گیری اصلاح قوانین مالی و محاسباتی مربوط به واگذاری ها
- ۴-۳۴. راه اندازی بخش های ویژه ی نوسوادان و کم سوادان در نشریات، سایت ها و خبرگزاری های ملی و محلی
- ۴-۳۵. اجرای برنامه های تبلیغاتی و ترویجی در شبکه های صدا و سیما در راستای آگاهی های آحاد جامعه
- ۴-۳۶. بهره گیری از ظرفیت، قابلیت و جایگاه ائمه جمعه و روحانیون
- ۴-۳۷. تدوین و انتشار مقالات، کتب و بروشور و اطلاع رسانی از طریق سایت
- ۴-۳۸. بر پایی نشست های علمی و کارشناسی با سیاست گذاران و تصمیم گیران
- ۴-۳۹. فعالیت های تبلیغی و ترویجی به صورت عام و خاص از طریق صدا و سیما، رسانه های جمعی، در مجامع و اماکن عمومی
- ۴-۴۰. شناسایی و معرفی چهره های موفق سوادآموزی
- ۴-۴۱. مستند سازی تأثیر سوادآموزی در مؤلفه های توسعه پایدار بر اساس یافته های علمی
- ۴-۴۲. تدوین و انتشار مقالات، کتب و بروشور و اطلاع رسانی از طریق سایت
- ۴-۴۳. انعکاس و ترویج آثار و پیامدهای سوادآموزی از طریق رسانه های جمعی
- ۴-۴۴. تشکیل اتاق فکر در سازمان
- ۴-۴۵. آینده پژوهی، اشاعه و کاربست نتایج تحقیقات
- ۴-۴۶. طراحی و اجرای نظام نظر سنجی و بازخورد گیری از فعالیت های سوادآموزی
- ۴-۴۷. تقویت نظام پیشنهادات سازمان
- ۴-۴۸. احیای شورای عالی پشتیبانی سوادآموزی
- ۴-۴۹. حضور فعال مدیران سازمان در شورای اداری

بزرگسالان

- ۴-۶۹. دسترسی به مشخصات فردی و آدرس بی سوادان از طریق بانک های اطلاعاتی معتبر کشور
- ۴-۷۰. راه اندازی سایت سوادآموزی چند زبانه
- ۴-۷۱. تقویت همکاری و ارتباط با سازمان های علمی - فرهنگی - آموزشی بین المللی و منطقه ای
- ۴-۷۲. حضور فعال و مشارکت در برگزاری کارگاه ها نمایشگاه ها ، سمینارهای منطقه ای و بین المللی سوادآموزی
- ۴-۷۳. مستند سازی و ارائه تجارب موفق و مفید به جهان اسلام کشورهای منطقه و مجامع بین المللی
- ۴-۷۴. شناسایی اهداف مشترک و همسو با سایر دستگاه ها
- ۴-۷۵. آسیب شناسی از نحوه تعامل و مشارکت دستگاه ها با سوادآموزی
- ۴-۷۶. احیای شورای عالی پشتیبانی سوادآموزی کشور و پی گیری جدی مصوبات آن
- ۴-۷۷. ایجاد جو مشارکت و رقابت بین نهادهای مردمی خیرین و بخش غیر دولتی
- ۴-۷۸. تدوین راهنمای برنامه درسی براساس نتایج نیازسنجی
- ۴-۷۹. همکاری با دستگاه های دارای مخاطبان مشترک در تولید محتوای آموزشی
- ۴-۸۰. تهیه و تدوین شیوه نامه انتخاب و تشویق دستگاه های برتر و اعطای نشان سوادآموزی
- ۴-۸۱. تهیه و ارائه پیشنهاد مدل نظام آموزش بزرگسالان به شورای عالی آموزش و پرورش
- ۴-۸۲. قرار گرفتن ریشه کنی بی سوادی در متن برنامه های تحولی آموزش و پرورش
- ۴-۸۳. انسداد مبادی ورودی بی سوادی
- ۴-۸۴. پایش و رصد کردن شاخص سواد در کشور و ارائه گزارش های مرحله ای به مراجع ذیصلاح
- ۴-۸۵. آگاه سازی مستمر سیاست گذاران از تعهدات بین المللی
- ۴-۸۶. تبیین میزان پیشرفت تعهدات بین المللی در گزارشات سازمان

۴-۸۷. پایش جایگاه جمهوری اسلامی ایران در رتبه بندی های جهانی

۵- الزامات

۵-۱. قانونی

- ۵-۱-۱. الزامی کردن آموزش تا پایان ابتدایی یا معادل آن برای افراد بی سواد ۴۹-۱۰ سال کشور (مجلس شورای اسلامی)
- ۵-۱-۲. تصویب و تخصیص اعتبارات سوادآموزی به صورت کمک و خارج از شمول قانون محاسبات عمومی (مجلس شورای اسلامی)
- ۵-۱-۳. تصویب مقررات تشویقی و حمایتی ارائه شده به دولت (هیئت دولت)
- ۵-۱-۴. اصلاح مقررات واگذاری فعالیت های سوادآموزی به اشخاص حقیقی (هیئت دولت)
- ۵-۱-۵. مجوز جذب و به کارگیری نیروی انسانی ماهر و متخصص به ازای هر ۱۰۰۰ نفر سوادآموز تحت پوشش یک نفر (هیئت دولت)
- ۵-۱-۶. اصلاح مقررات و ضوابط به کار گیری مؤثر مدیران و معلمان ، بهره برداری از منابع و فضای آموزشی استفاده از امکانات و ظرفیت های مناطق و مدارس آموزش و پرورش در عرصه سوادآموزی (شورای عالی آموزش و پرورش)
- ۵-۱-۷. در اختیار داشتن مشخصات فردی و آدرس پستی دقیق بی سوادان از بانک های اطلاعاتی معتبر کشور
- ۵-۲. پشتیبانی
- ۵-۲-۱. تأمین و تخصیص اعتبارات مورد نیاز برنامه
- ۵-۲-۲. فعال سازی شورای عالی پشتیبانی سوادآموزی
- ۵-۲-۳. تبلیغ و ترویج از سوی صدا و سیما و رسانه های جمعی برای بسیج و تنویر افکار عمومی
- ۵-۳. برنامه ای
- ۵-۳-۱. ایجاد عزم عمومی در ارکان دولت ، دستگاه های اجرایی ، سازمان های مردم نهاد و مردم در امر سوادآموزی
- ۵-۳-۲. انسداد ورودی بی سوادی با پوشش کامل

کودکان در سن مدرسه و جلوگیری از ترک تحصیل دانش آموزان دوره‌ی ابتدایی

۶- نقش‌ها و مسئولیت‌ها

۶-۱. **مجلس شورای اسلامی:** تصویب منابع و قوانین مورد نیاز

۶-۲. **معاونت نظارت راهبردی (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) ریاست جمهوری:** حمایت از برنامه‌های تدوین شده سوادآموزی و تأمین منابع مالی مورد نیاز برای اجرای آن

۶-۳. **معاونت سرمایه انسانی و توسعه مدیریت ریاست جمهوری (سازمان مدیریت و برنامه ریزی):** اصلاح ساختار اداری متناسب با مأموریت و کمک به تأمین نیروی انسانی و بهبود صلاحیت‌های حرفه‌ای

۶-۴. **سازمان صدا و سیما:** تولید و پخش برنامه‌های مناسب برای ترویج، فرهنگ سازی و ایجاد تقاضا در جامعه هدف - همکاری در آموزش رسانه‌ای از طریق شبکه‌های مربوط

۶-۵. **مرکز آمار ایران:** تکمیل بانک اطلاعات اسمی جامعه هدف - پایش سالانه وضعیت سواد در کشور، منطقه و جهان

۶-۶. **سازمان ثبت و احوال کشور:** همکاری در تکمیل اطلاعات اسمی و راستی آزمایی افراد ثبت نام شده

۶-۷. **وزارت کشور:** بررسی عملکرد و نقش استانداران در اجرای برنامه؛ همکاری در سوادآموزی اتباع خارجی بی سواد مقیم کشور و سکونت گاه‌های غیررسمی

۶-۸. **وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی:** اجرای کامل ماده ۱۵۵ قانون کار و گزارش عملکرد به سازمان نهضت سوادآموزی - همکاری در تکمیل اطلاعات اسمی بانک شناسایی

۶-۹. **وزارت جهاد کشاورزی:** همکاری در سوادآموزی کشاورزان بی سواد و تولید کتب ساده و آسان

۶-۱۰. **وزارت بهداشت و درمان:** همکاری در سوادآموزی با استفاده از ظرفیت پزشک خانواده و همکاری

در تکمیل بانک اطلاعات اسمی

۶-۱۱. **وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی:** همکاری در اجرای برنامه (تبلیغ و ترویج سوادآموزی و...) با استفاده از ظرفیت مطبوعات؛ شورای فرهنگی عمومی؛ کانون‌های فرهنگی مساجد و سازمان حج و زیارت و...

۶-۱۲. **کمیته امداد امام خمینی(ره):** همکاری در تکمیل اطلاعات اسمی - همکاری در سوادآموزی افراد تحت پوشش - نیازسنجی از افراد تحت پوشش و همکاری در تولید محتوا

۶-۱۳. **سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی:** همکاری در سوادآموزی زندانیان و تولید کتب ویژه

۶-۱۴. **ستاد مشترک نیروهای مسلح:** همکاری در سوادآموزی سربازان و اصلاح مقررات مربوط

۶-۱۵. **مدیریت حوزه‌های علمیه:** نقد و بررسی کتب درسی و همکاری در تولید محتوا - ترغیب روحانیون برای همکاری با سوادآموزی

۶-۱۶. **مرکز امور زنان و خانواده:** همکاری در تکمیل اطلاعات اسمی - نیازسنجی آموزشی از زنان و همکاری در تولید محتوا

۶-۱۷. **نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور:** حمایت از تولید و انتشار کتب ساده و کاربردی برای نوسوادان و کم سوادان

۶-۱۸. **شهرداری‌ها:** تبلیغ و ترویج برنامه‌های سوادآموزی در سطح شهر - همکاری در تولید و انتشار کتب ساده و آسان - تشویق شهروندان باسواد شده.

۶-۱۹. **دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش:** بررسی و تصویب مقررات و آیین‌نامه‌های موردنیاز، نظارت بر نحوه اجرای برنامه در وزارت آموزش و پرورش

۶-۲۰. **دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی:** اخذ گزارش سالانه از دستگاه‌های سهام و مؤثر در اجرای برنامه -

تصویب مقررات موردنیاز - نظارت بر نحوه‌ی اجرای مصوبه ۵۹۵

۶-۲۱. **سازمان بازرسی کل کشور:** تهیه گزارش سالانه از نحوه‌ی همکاری دستگاه‌های سهام و مؤثر در اجرای برنامه

بخش پنجم

پایش، نظارت و ارزیابی

عهده گرفته و با برگزاری جلسات دو فصلی (هر شش ماه یک بار) گزارش ارزیابی وضعیت سوادآموزی کشور را بر اساس شاخص‌های برنامه به دفتر مقام معظم رهبری رصد نموده و گزارش آن را به دفتر مقام معظم رهبری ارسال می‌نماید.

۲- سطح وزارت: در این سطح شورای ریشه‌کنی بی‌سوادی به ریاست مقام عالی وزارت و با عضویت رئیس سازمان نهضت سوادآموزی، معاون حقوقی و امور مجلس، دبیرکل شورای عالی آموزش و پرورش، رئیس سازمان مدارس غیر دولتی، مشارکت‌های مردمی و خانواده، معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی، معاون آموزش ابتدایی، رئیس مرکز سنجش آموزش و پرورش، اداره کل ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات و رئیس سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی تشکیل شده و گزارشات لازم از شورای مرکزی سازمان و ستاد راهبردی سوادآموزی استان‌ها دریافت و نسبت به برنامه ریزی هدایت ایجاد ظرفیت‌های لازم، پشتیبانی و اجرای برنامه در درون آموزش و پرورش تصمیمات لازم را اتخاذ می‌نماید. این شورا حداقل هر سه ماه یکبار جلسات خود را برگزار نموده

الف) سطوح پایش، نظارت و ارزیابی برنامه

اتخاذ تدابیر لازم در لایه‌های مختلف سازمانی و ترسیم صحیح و شفاف گردش فعالیت‌ها و تعاملات در بین اجزای نظام اداری، ضامن اجرای کامل برنامه سوادآموزی و ارتقای بهره‌وری منابع در این زمینه است. همچنین حفظ و استمرار کارکرد برنامه سوادآموزی مستلزم پایش و مراقبت از پیشرفت اجرای برنامه در افق زمانی پیش‌بینی شده برای آن و مراقبت از صحت و اعتبار اجزای مختلف برنامه است. این پایش و مراقبت باید به گونه‌ای باشد که جهت‌گیری نظام اجرایی به سوی دستیابی به اهداف آن حفظ شود و در صورت بروز هرگونه تغییرات اثرگذار در مفروضات و شرایط و اقتضائات محیطی، این تغییرات در کوتاه‌ترین زمان شناسایی و آثار آن تحلیل شده و سازمان نهضت سوادآموزی و دستگاه‌های سهیم پوشش، اقدامات اصلاحی مورد نیاز را به انجام برسانند.

به این منظور سطوح ۴ گانه زیر پایش بینی شده است:

۱- سطح عالی: به منظور سیاست‌گذاری و نظارت ملی شورای عالی پشتیبانی سوادآموزی کشور این مسئولیت را بر

و گزارشات لازم را به شورای عالی پشتیبانی سوادآموزی ارائه می نماید.

۳- سطح سازمان: در این سطح، شورای مرکزی سازمان، طبق ماده ۹ آئین نامه اداری نهضت سوادآموزی هر ماه یکبار جلسات خود را با توجه به وظایف این شورا تشکیل داده و مسئولیت پایش، راهبری، انسجام اجرای برنامه پی گیری و نظارت بر مراحل تهیه، پیشنهاد، تصویب و اجرای به موقع قوانین و مقررات مورد نیاز برنامه را بر عهده خواهد داشت. بدیهی است برای تحقق اهداف، تعامل سازنده خود را با شورای مشورتی وزارت و ستاد راهبردی سوادآموزی استانها تقویت خواهد کرد.

۴- سطح استان: به منظور برنامه ریزی محلی، هماهنگی و ساماندهی دستگاههای آموزشی و فرهنگی استان برای اجرای مصوب برنامه سوادآموزی، «ستاد راهبردی سوادآموزی استان» به ریاست استاندار، طبق ماده ۳ مصوب ۵۹۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل و برای سیاست گذاری منطقه ای، پشتیبانی و نظارت بر حسن اجرای برنامه، اجرای مصوبات شورای عالی پشتیبانی سوادآموزی در استان، ارزیابی میزان پیشرفت اجرای برنامه سوادآموزی در استان و ارائه گزارش به دولت تصمیم گیری می نماید.

تبصره ۱. کمیته اجرایی شهرستان در امتداد وظایف ستاد استان، به ریاست فرمانداران تشکیل و گزارش عملکرد اجرای برنامه را در هر ۳ ماه به استاندار گزارش می نماید.

تبصره ۲. ترکیب کمیته اجرایی شهرستان، توسط ستاد استان تعیین و از سوی استاندار ابلاغ خواهد شد.

کلیه دستگاههای اجرایی استانی موظفند در چارچوب سیاستهای اجرایی شورای عالی پشتیبانی سوادآموزی مصوبات ستاد راهبردی استان، اختیارات و اعتبارات لازم را در اختیار واحد شهرستانی خود قرار دهند.

(ب) شاخص های ارزیابی:

۱. نرخ جذب خالص ۶-۹ ساله ها (درصد کودکان ۶-۹ ساله ثبت نام شده به کل جمعیت ۶-۹ ساله)
۲. درصد کودکان ترک تحصیل پایه های اول تا چهارم دوره ی ابتدایی

۳. درصد باسوادی گروه سنی زیر ۵۰ سال
۴. درصد سوادآموزان تحت پوشش به اهداف کمی برنامه
۵. درصد سوادآموزان قبول شده به سوادآموزان تحت پوشش
۶. نرخ گذر از دوره ی سوادآموزی به دوره های تحکیم و انتقال
۷. درصد راهنمای آموزشی تولید شده به راهنمای آموزشی مورد نیاز
۸. درصد کتب درسی تولید شده برای گروه های خاص به تعداد گروه های خاص
۹. درصد شمارگان کتاب های ساده و کاربردی توزیع شده به کل جمعیت کم سواد ۴۹-۱۰ ساله
۱۰. درصد سوادآموزان ثبت نام شده در مدارس به کل سوادآموزان تحت پوشش
۱۱. درصد سوادآموزان تحت پوشش توسط معلمان به کل سوادآموزان تحت پوشش
۱۲. درصد بی سوادان دارای مشخصات فردی و نشانی در بانک شناسایی اسمی بی سوادان سامانه به کل بی سوادان ۴۹-۱۰ ساله سرشماری
۱۳. درصد اعتبارات تخصیص یافته به اعتبارات مصوب
۱۴. سهم بودجه جاری مصوب سازمان به بودجه مصوب فصل آموزش
۱۵. نسبت سرانه هزینه قبول شده به سرانه هزینه تحت پوشش
۱۶. سرانه هزینه دوره ی سوادآموزی به میانگین سرانه هزینه دوره ی ابتدایی
۱۷. درصد استقرار سامانه سوادآموزی در مدارس به کل مدارس
۱۸. درصد نیروهای دارای گواهی صلاحیت حرفه ای به کل آموزش دهنده ها
۱۹. سرانه دوره های تخصصی برگزار شده برای کارکنان سوادآموزی به میانگین دوره های تخصصی برگزار شده برای کارکنان استان
۲۰. درصد افراد تحت پوشش دستگاه های مورد مشارکت به کل تحت پوشش

پیام امام خمینی (ره) رهبر بزرگ انقلاب اسلامی ایران به مناسبت تشکیل نهضت سوادآموزی

بسم الله الرحمن الرحيم
ن والقلم و ما یسطرون «قرآن کریم»

ملت شریف ایران، شما می‌دانید که در رژیم گذشته آنچه بر ملت مبارز ایران سایه افکنده بود، علاوه بر دیکتاتوری و ظلم تبلیغات بی‌محتوا و هیچ را همه چیز جلوه دادن بود. ملتی که در همه ابعاد از حوایج اولیه محروم بود، وانمود می‌شد که در اوج ترقی است.

از جمله حوایج اولیه برای هر ملتی در ردیف بهداشت و مسکن، بلکه مهم‌تر از آنها آموزش برای همگان است. مع‌الاسف کشور ما وارث ملتی است که از این نعمت بزرگ، در رژیم سابق محروم و اکثر افراد کشور ما از نوشتن و خواندن برخوردار نیستند؛ چه رسد به آموزش عالی. مایه بسی خجالت است، که کشوری که مهد علم و ادب بوده و در سایه اسلام زندگی می‌کند که طلب علم را فریضه دانسته است از نوشتن و خواندن محروم باشد.

ما باید در برنامه درازمدت، فرهنگ وابسته کشورمان را به فرهنگ مستقل و خودکفا تبدیل کنیم و اکنون بدون از دست دادن وقت و بدون تشریفات خسته کننده برای مبارزه با بی‌سوادی به طور ضربتی و بسیج عمومی قیام کنید تا ان شاء الله در آینده‌ای نزدیک هر کسی نوشتن و خواندن ابتدایی را آموخته باشد. برای این امر لازم است تمام بی‌سوادان برای یادگیری و تمام خواهران و برادران باسواد برای یاد دادن پیاخیزند و وزارت آموزش و پرورش با تمام امکانات پیاخیزد و از قرطاس بازی و تشریفات اداری بپرهیزد. برادران و خواهران ایمانی برای رفع این نقیصه دردآور بسیج شوید و ریشه این نقص را از بن برکنید. تعلیم و تعلم عبادتی است که خداوند تبارک و تعالی ما را بر آن دعوت فرموده است. ائمه جماعات شهرستانها و روستاها مردم را دعوت نمایند و در مساجد و تکایا باسوادان نوشتن و خواندن را به خواهران و برادران خود یاد دهند و منتظر اقدام دولت نباشند و در منازل شخصی اعضای باسواد خانواده اعضای بی‌سواد را تعلیم دهند و بی‌سوادان از این امر سرپیچی نکنند. من از ملت عزیز امید دارم که با همت والای خود بدون فوت وقت، ایران را به صورت مدرسه‌ای در آورند و در هر شب و روز در اوقات بیکاری یکی دو ساعت را صرف این عمل شریف نمایند. پیاخیزید که خداوند متعال با شماست. از خداوند تعالی سعادت و رفاه ملت شریف را خواستارم.

والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته

روح الله الموسوی الخمینی

هفتم دیماه ۱۳۵۸ مطابق با هشتم صفر ۱۴۰۰

سیاست‌های تحول در نظام آموزش و پرورش

حضرت آیت الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی سیاست‌های کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، ابلاغ کردند. متن سیاست‌های کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» که به رؤسای قوای سه گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شده، به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور

- ۱- تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی در جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) و رشد و شکوفایی استعدادهای فطری و ارتقاء کیفی در حوزه های بیش، دانش، مهارت، تربیت و سلامت روحی و جسمی دانش آموزان با تأکید بر ریشه کن کردن بی سوادی و تربیت انسان های مؤمن، پرهیز کار، متخلق به اخلاق اسلامی، بلند همت، امیدوار، خیر خواه، بانشاط، حقیقت جو، آزادمنش، مسؤولیت پذیر، قانونگرا، عدالت خواه، خردورز، خلاق، وطن دوست، ظلم ستیز، جمع گرا، خودباور و ایثارگر.
- ۲- ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهمترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی و عهده دار اجرای سیاست های مصوب و هدایت و نظارت بر آن (از مهد کودک و پیش دبستانی تا دانشگاه) به عنوان امر حاکمیتی با توسعه همکاری دستگاه ها.
- ۳- بهسازی و اعلاّی منابع آموزش و پرورش به عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور و بهبود مدیریت منابع انسانی با تأکید بر:
 - ۱-۳-۱- ارتقاء کیفیت نظام تربیت معلم و افزایش مستمر شایستگی ها و توانمندی های علمی، حرفه ای و تربیتی فرهنگیان و روزآمد ساختن برنامه های درسی مراکز و دانشگاه های تربیت معلم و شیوه های یاددهی و یادگیری برای پرورش معلمان با انگیزه، کارآمد، متدین، خلاق و اثربخش.
 - ۲-۳-۲- بازنگری در شیوه های جذب، تربیت، نگهداشت و بکارگیری بهینه نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش و بسترسازی برای جذب معلمان کارآمد و دارای شایستگی های لازم آموزشی، تربیتی و اخلاقی بعد از گذراندن دوره مهارتی.
 - ۳-۳-۳- اعتلاّی منزلت اجتماعی معلمان و افزایش انگیزه آنان برای خدمت مطلوب با اقدامات فرهنگی و تبلیغی و خدمات و امکانات رفاهی و رفع مشکلات مادی و معیشتی فرهنگیان.
 - ۴-۳-۴- توسعه مهارت حرفه ای و توانمندی های علمی و تربیتی معلمان با ارتقاء کیفی آموزش های ضمن خدمت و برنامه ریزی برای روزآمد کردن اطلاعات تخصصی و تحصیلات تکمیلی معلمان متناسب با نیاز آموزش و پرورش.
 - ۵-۳-۵- استقرار نظام ارزیابی و سنجش صلاحیتهای عمومی، تخصصی و حرفه ای معلمان مبتنی بر شاخص های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و تربیتی برای ارتقاء.
 - ۶-۳-۶- توسعه مشارکت معلمان در فرآیند بهسازی برنامه های آموزشی، پژوهشی، تربیتی و فرهنگی.
 - ۷-۳-۷- استقرار نظام پرداخت ها بر اساس تخصص، شایستگی ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه بندی حرفه ای معلمان.
 - ۴-۳-۴- ایجاد تحول در نظام برنامه ریزی آموزشی و درسی با توجه به:
 - ۱-۴-۱- روزآمد ساختن محتوای تعلیم و تربیت و تدوین برنامه درس ملی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و متناسب با نیازهای کشور و انطباق محتوی با پیشرفتهای علمی و فناوری و اهتمام به تقویت فرهنگ و هویت اسلامی-ایرانی.
 - ۲-۴-۲- توسعه فرهنگ تفکر، تحقیق، خلاقیت و نوآوری و بهره گیری از روشهای یاددهی و یادگیری متنوع و مطلوب و ایجاد تفکر منطقی و منسجم برای تحلیل و بررسی موضوعی.
 - ۳-۴-۳- تبیین اندیشه دینی-سیاسی امام خمینی (ره)، مبانی جمهوری اسلامی و ولایت فقیه و اصول ثابت قانون اساسی در مقاطع مختلف تحصیلی.
 - ۴-۴-۴- توسعه فرهنگ و معارف اسلامی و یادگیری قرآن (روخوانی، روان خوانی و مفاهیم) و تقویت انس دانش آموزان با قرآن و سیره پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و اهل بیت (علیهم السلام) و گسترش فرهنگ اقامه نماز.

- ۴-۵- تحول بنیادین شیوه های ارزشیابی دانش آموزان برای شناسایی نقاط قوت و ضعف و پرورش استعدادها و خلاقیت دانش آموزان.
- ۴-۶- رعایت رویکرد فرهنگی و تربیتی در برنامه ریزی های آموزشی و درسی.
- ۴-۷- تقویت آداب و مهارت های زندگی و توانایی حل مسائل و عمل به آموخته ها برای بهبود زندگی فردی و اجتماعی دانش آموزان.
- ۴-۸- تقویت آموزش های فنی و حرفه ای.
- ۵-۱- اهتمام به تربیت و پرورش مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی بویژه در:
- ۵-۲- ارتقاء معرفت و بصیرت دینی برای رشد و تعالی معنوی و اخلاقی معلمان و دانش آموزان و تلاش برای ارتقاء معنوی خانواده ها.
- ۵-۳- ارتقاء سلامت جسمی و روحی معلمان و دانش آموزان و پیشگیری از آسیب های اجتماعی.
- ۵-۴- ارتقاء تربیت عقلانی و رشد بینش دینی، سیاسی و اجتماعی دانش آموزان و اهتمام به جامعه پذیری برای تحکیم وحدت و همبستگی ملی، وطن دوستی و مقابله هوشمندانه با تهاجم فرهنگی و پاسداشت استقلال، آزادی، مردم سالاری دینی و منافع ملی.
- ۵-۵- رشد و شکوفایی ذوق و استعداد های فرهنگی و هنری و تقویت روحیه نشاط و شادابی در دانش آموزان.
- ۵-۶- توسعه تربیت بدنی و ورزش در مدارس.
- ۶-۱- تربیت و تأمین نیروی انسانی توانمند و واجد شرایط برای تحقق اهداف و برنامه های تربیتی و پرورشی.
- ۶-۲- تحول در ساختار مالی، اداری و نظام مدیریتی با تأکید بر:
- ۶-۳- باز مهندسی ساختار اداری در کلیه سطوح با رویکرد چابک سازی، پویاسازی همراه با ظرفیت سازی، فرهنگ سازی و بستر سازی برای تقویت مشارکت های مردمی و غیر دولتی، منطبق بر قانون اساسی و سیاست های کلی نظام اداری و آموزش و پرورش بویژه ایجاد زمینه مشارکت معلمان، خانواده ها، حوزه های علمیه، دانشگاه ها، مراکز علمی و پژوهشی و سایر نهادهای عمومی و دستگاه های اجرایی در فرآیند تعلیم و تربیت.
- ۶-۴- رعایت اولویت در بودجه مورد نیاز آموزش و پرورش در لوایح بودجه سنواتی به منظور تحقق اهداف و مأموریت های مندرج در سیاست های کلی.
- ۶-۵- بهبود مدیریت منابع و مصارف با هدف ارتقاء کیفیت و بهره وری نظام آموزش و پرورش.
- ۶-۶- بهینه سازی فضا، زیر ساخت های کالبدی و تجهیزات مدارس در مسیر تحقق اهداف نظام تعلیم و تربیت اسلامی با تأکید بر:
- ۶-۷- ضابطه مند سازی، بهسازی، زیباسازی، مقاوم سازی و مصون سازی مدارس با رعایت اصول معماری اسلامی ایرانی، مکان یابی و توزیع فضا به تناسب نیازها، طراحی و ساخت مجتمع های آموزشی و تربیتی و توسعه مشارکت مردم و نهادهای مدیریت شهری در احداث و نگهداری مدارس.
- ۶-۸- احداث واحدهای آموزشی و پرورشی جدید متناسب با افزایش جمعیت و الزام سازندگان شهرکها به احداث واحدهای مورد نیاز آموزش و پرورش.
- ۶-۹- ارائه الگو و ضابطه لازم الرعایه از طرف وزارت آموزش و پرورش برای ساخت مدارس.
- ۶-۱۰- تجهیز مدارس به فناوری اطلاعاتی و ارتباطی و فراهم آوردن زمینه استفاده بهینه از آموزش های مرتبط با فناوری های نو در مدارس.
- ۶-۱۱- ارتقاء نقش و اختیارات مدرسه در تحقق اهداف و مأموریت های مندرج در بند یک سیاست های کلی و تقویت مناسبات صحیح و سازنده آموزش و پرورش با خانواده ها، رسانه ها و جامعه.
- ۶-۱۲- تقویت آموزش و پرورش مناطق مرزی با تأکید بر توانمند سازی معلمان و دانش آموزان این مناطق.
- ۶-۱۳- تأمین ثبات مدیریت در آموزش و پرورش با رویکرد ارزشی و انقلابی و دورنگ داشتن محیط آموزش و پرورش از دسته بندی های سیاسی.
- ۶-۱۴- هماهنگی و انسجام بین اهداف، سیاست ها، برنامه ها و محتوای تعلیم و تربیت در آموزش و پرورش، آموزش عالی و سایر دستگاه های مرتبط.
- ۶-۱۵- ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش از نظر شاخص های کمی و کیفی در سطح منطقه و جهان به منظور تحقق اهداف سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران.
- ۶-۱۶- استقرار نظام جامع رصد، نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت در نظام آموزش و پرورش.

شماره: ۱/۱۵۲۰۷

تاریخ: ۱۳۸۷/۱۱/۳۰

باسمه تعالی

دفتر مقام معظم رهبری

جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای محسن قرائتی دامت توفیقاته

نماینده محترم ولی فقیه و سرپرست نهضت سوادآموزی

سلام علیکم

نامه ی جنابعالی در خصوص گزارش وضعیت نهضت سوادآموزی در کشور و کسب تکلیف نسبت به تداوم کار نهضت سوادآموزی به همراه نتیجه ی کار کارشناسی این دفتر که برآیند مشورت با وزیر محترم آموزش و پرورش و جنابعالی و بعضی از صاحب نظران مورد اعتماد می باشد، به استحضار مقام معظم رهبری (مدظله العالی) رسید و معظم له با توجه به جمع بندی مذکور و نقطه نظرهای مطرح شده، مقرر فرمودند:

۱- سیاست های سوادآموزی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی که در تاریخ ۸۵/۹/۲۱ توسط آقای رئیس جمهور ابلاغ شده است، مبنای عمل قرار گیرد و کلیه ی تمهیدات لازم برای اجرای آن فراهم گردد.

۲- نهضت سوادآموزی مسئول اصلی مبارزه با بی سوادی در کشور خواهد بود و لذا حداقل تا پایان برنامه ی پنجساله پنجم باید به کار خود ادامه دهد و سپس پس از آن با ارزیابی وضع بی سوادی در کشور، نسبت به ادامه یا عدم ادامه آن سازمان تصمیم گیری خواهد شد، البته در طول این مدت نهضت سوادآموزی وظیفه دارد، با اهتمام هر چه بیشتر جناب آقای قرائتی و با بازنگری در ساختار و برنامه ها و روش های خود، اصلاحات لازم را برای کارآمدتر کردن این سازمان اعمال نماید و دولت محترم و مجلس محترم شورای اسلامی و وزارت آموزش و پرورش هم امکانات مورد نیاز و اعتبارات و بودجه ی لازم را در اختیار این سازمان قرار بدهند.

۳- وزارت آموزش و پرورش جهت مسدود نمودن ورودی بی سوادی در افراد لازم التعلیم (گروه سنی زیر ۱۰ سال) اقدام لازم به عمل آورد تا کلیه ی افراد این گروه تحت پوشش مدارس قرار گرفته و ورودی بی سوادی در این گروه سنی به صفر برسد.

۴- برای حل مشکل فعلی نهضت سوادآموزی در زمینه استخدامی آموزشیاران واجد شرایط، وزارت آموزش و پرورش و نهضت سوادآموزی به تفاهم رسیده و دولت و مجلس به حل این مشکل کمک کنند.

در خاتمه از همه ی دست اندرکاران امر مبارزه با بی سوادی که خالصانه و دلسوزانه به خصوص جناب آقای قرائتی در اجرای این رسالت اشتغال دارند، قدردانی نموده و توفیقات روزافزون آنان را از خداوند متعال خواستارم.

محمدی گلپایگانی

نامه دفتر مقام معظم رهبری

باسمه تعالی

جناب آقای حمید رضا حاجی بابایی دام تاییداته
وزیر محترم آموزش و پرورش
جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای قرائتی
نماینده محترم ولی فقیه و رییس سازمان نهضت سوادآموزی

سلام علیکم

نامه‌ی مشترک شما طی شماره‌ی ۱۴۰/۱۲۹۱۹ مورخه ۱۳۸۹/۵/۱۹ در خصوص موضوع سوادآموزی و با توجه به جلسه کارشناسی که در دفتر مقام معظم رهبری تشکیل گردید و مشروح آن به استحضار مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) رسید معظم له مقرر فرمودند:

۱. نکاتی که در ابلاغیه قبلی (نامه شماره ۱۴۰/۱۵۲۰۷ مورخه ۱۳۸۷/۱۱/۳۰) در مورد سوادآموزی و نهضت آمده، همچنان مورد تاکید است.

۲. در مورد به صفر رساندن بی سوادی تا پایان برنامه‌ی پنجم، وزارت آموزش و پرورش و نهضت سوادآموزی مسئولند و باید با برنامه ریزی دقیق و جامع، این هدف را محقق نمایند.

۳. نهضت سوادآموزی تا پایان برنامه‌ی پنجم همچنان به عنوان سازمان وابسته به آموزش و پرورش، زیر نظر و با مسئولیت وزیر محترم باقی خواهد ماند و در مورد چگونگی ادامه آن در همان زمان تصمیم گیری خواهد شد.

۴. جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای قرائتی همچنان که تا کنون در نهضت منشا خدمات و برکات بوده اند، حضور خود را به عنوان نماینده ولی فقیه تداوم بخشیده و به هدف فوق کمک نمایند. مسئولیت اجرایی سازمان به عهده فرد منصوب وزیر محترم آموزش و پرورش خواهد بود.

۵. وزارت آموزش و پرورش حداکثر طی سه ماه برنامه جدیدی را برای به صفر رساندن بی سوادی در کشور تا پایان برنامه پنجم، تدوین و همه ظرفیت های خود را برای تحقق آن بسیج نماید.

۶. کلیه الزامات تحقق این هدف از جمله بودجه و اعتبار و نیز رفع مشکلات استخدامی آموزشیاران نهضت از سوی دولت و مجلس تامین گردد.

۷. سازمان صدا و سیما از همه ظرفیت های خود برای رسیدن به هدف تعیین شده بهره گیری و خدمت لازم را به دستگاه های مسئول ارائه نمایند.

توفیق افزون تر شما آقایان محترم و سایر دست اندر کاران امر مبارزه با بی سوادی را از خدای متعال خواهانم.

محمدی گلپایگانی

شورای عالی انقلاب فرهنگی

سیاست های سوادآموزی

مصوب جلسه ۵۹۵ مورخ ۸۵/۹/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی

مقدمه :

با الهام از فرمان تاریخی حضرت امام خمینی (ره) در دی ماه سال ۱۳۵۸ مبنی بر بسیج همگانی برای مبارزه با بی سوادی رهنمودهای مقام معظم رهبری، جهت گیری های سند ملی چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران، سیاست های فرهنگی و آموزشی ملحوظ در قانون و اهداف برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور و به منظور تحقق باسوادی کامل در کشور از طریق اجرای برنامه راهبردی سوادآموزی، شورای عالی انقلاب فرهنگی سیاست های سوادآموزی را به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده ۱- وزارت آموزش و پرورش، با هدف «انسداد ورودی بی سوادی» از طریق افزایش «نرخ جذب خالص کودکان ۶ ساله» و «پوشش واقعی کامل لازم التعلیمان» موظف است، انعطاف و نوآوری های لازم را در روش ها، ضوابط آموزشی، روندها و رویه های اداری صورت دهد و حسب ضرورت در مناطق روستایی کم جمعیت و عشایری که تشکیل کلاس کمتر از حد نصاب مقرون به صرفه نیست، از شیوه خرید خدمات آموزشی از اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط بهره گیرد.

ماده ۲- سازمان نهضت سوادآموزی به منظور شتاب بخشیدن به روند سوادآموزی در کشور موظف است :

۱-۲- برنامه راهبردی سوادآموزی موضوع این مصوبه را با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه نماید این برنامه مطابق سیاست های مورد نظر شورای عالی پشتیبانی سوادآموزی کشور و در چارچوب برنامه های مصوب ستاد سوادآموزی استان (موضوع بند ۳ این مصوبه) عملیاتی می شود.

۲-۲- سوادآموزی را با رویکرد تشویقی و با اولویت در استان هایی که درصد باسوادی پایین تر از میانگین کشوری است و همچنین پنج استانی که بالاترین فراوانی (قدر مطلق) بی سواد در کشور را دارند، به بی سوادان عرضه کند.

۳-۲- راهکارها و ضوابط تشویق بی سوادان به امر سوادآموزی و الزامات مناسب برای فراهم شدن زمینه های جذب هر چه بیشتر آنان به این امر را تهیه و برای تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.

۴-۲- به منظور رعایت اصول یاددهی- یادگیری و تثبیت سواد بزرگسالان، نسبت به اصلاح روندها و شیوه های جاری سوادآموزی اقدام و دوره ها، محتوا و روش های متنوع خاص برنامه راهبردی را تهیه نماید.

۵-۲- با بهره گیری از همه ظرفیت های موجود در دستگاه های اجرایی و نهادهای اجتماعی دولتی و غیر دولتی، ارائه خدمات سوادآموزی را راهبردی کند و تدریجاً از مباشرت و تصدی مستقیم امر سوادآموزی، به مدیریت فرآیند سوادآموزی روی آورد.

۶-۲- با اجرای برنامه راهبردی سوادآموزی تا پایان برنامه چهارم توسعه باسوادی کامل گروه سنی ۲۹-۱۰ سال و تا پایان برنامه پنج ساله پنجم توسعه، باسوادی کامل گروه سنی ۴۹-۱۰ سال را محقق سازد.

ماده ۳- به منظور فراهم ساختن زمینه های اجرایی برنامه راهبردی سوادآموزی ، در مرکز هر استان ستادی مرکب از استاندار(رئیس ستاد)، رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان، امام جمعه مرکز استان، رئیس سازمان آموزش و پرورش استان (دبیرستاد) ، رئیس دانشگاه علوم پزشکی مرکز استان، مدیر مرکز صدا و سیما استان، رئیس سازمان جهاد و کشاورزی استان ، مدیر کل کار و امور اجتماعی استان، رئیس سازمان جهاد و کشاورزی استان، مدیر کل کار و امور اجتماعی استان مدیر کل امور عشایر استان، مدیر نهضت سوادآموزی استان و با مسئولیت استاندار تشکیل می گردد. این ستاد حداقل سالی یکبار تشکیل جلسه داده ضمن سیاست گذاری منطقه ای و پشتیبانی لازم، بر حسن اجرای برنامه سوادآموزی نظارت می نماید.

ماده ۴- صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است، با فرهنگ سازی مناسب برای جذب بی سوادان و اجرای آموزش های سوادآموزی از طریق شبکه های رادیو- تلویزیونی مربوط، همکاری لازم را در اجرای این برنامه معمول دارد.

ماده ۵- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است، برای اجرای این مصوبه، همه ساله اعتبارات لازم را برای «انستاد ورودی بی سواد» و توسعه « برنامه آموزش برای همه» و اجرای «برنامه راهبردی سوادآموزی» در قوانین بودجه سالانه اعمال نماید.

ماده ۶- کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات ، شرکتها و سازمانهای دولتی ، حسب اعلام وزارت آموزش و پرورش و سازمان نهضت سوادآموزی موظفند اهتمام و همکاری لازم را برای اجرای این مصوبه به عمل آورند.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است، شاخص فعالیت سوادآموزی کارکنان را در ملاک های ارزیابی درون دستگاهی و انتخاب دستگاه های اجرایی برتر در جشنواره شهید رجایی لحاظ نماید.

ماده ۸- وزارت آموزش و پرورش می بایست حسب ضرورت پیش نویس لوایح لازم را برای رفع موانع اجرایی این مصوبه تهیه و تنظیم و به هیئت دولت ارائه نماید تا پس از تصویب برای سیر مراحل قانونگذاری به مجلس شورای اسلامی ارسال شود.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است، مأموریت ها ، وظایف و ساختار تشکیلاتی سازمان نهضت سوادآموزی را متناسب با سیاست های موضوع این مصوبه، با رعایت قوانین موجود و با رویکرد تقویت بخش غیر دولتی مورد بازنگری و اصلاح قرار دهد.

ماده ۱۰- وزرا و استانداران می بایست گزارش اقدامات خود در خصوص اجرای مفاد این مصوبه را هر شش ماه یک بار به هیئت وزیران ارائه کنند.

ماده ۱۱- وزارت آموزش و پرورش موظف است همه ساله گزارشی از نحوه اجرای مفاد و الزامات این مصوبه را به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه نماید.

ماده ۱۲- سیاست های سوادآموزی در ۱۲ ماده در جلسه ۵۹۵ مورخ ۸۵/۹/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی

جدول اهداف کلی ، اهداف عملیاتی و راهکارهای اجرایی

اهداف کلان	اهداف عملیاتی	راهکار اجرایی
گروه هدف تربیت افرادی مؤمن و باسواد، مانوس با قرآن، برخوردار از آداب و مهارت های زندگی با سبک اسلامی - ایرانی ، توانمند در حل مسائل و مشکلات زندگی ، علاقه مند به کار، تولید و مشارکت در امور اجتماعی، مشتاق به یادگیری با قابلیت استمرار و استقلال یادگیری در جهت ریشه کنی بی سوادی	۱. بازنگری برنامه درسی با رویکرد توجه به نیازها و اقتضات محلی	۱-۱. گروه بندی مخاطبان بر اساس جنسیت ، مشاغل و موقعیت جغرافیایی ۱-۲. نیازسنجی علمی برای تعیین نیازهای گروه های خاص ۱-۳. تهیه و تدوین برنامه درسی متناسب با نیازها و شرایط گروه های خاص
	۲. تنوع بخشی به تولید محتوای آموزشی متناسب با گروه های خاص با رویکرد ترویج آداب و مهارت های زندگی و شغلی و انس با قرآن	۲-۱. تهیه و تدوین راهنمای تالیف کتب درسی ۲-۲. تهیه و تدوین کتب درسی ویژه ی آموزش فرد به فرد ۲-۳. تولید کتب درسی ویژه ی گروه های خاص ۲-۴. تولید محتوای چند رسانه ای
	۳. افزایش قابلیت های آموزش دهندگان و احراز صلاحیت های حرفه ای آنان	۳-۱. تعیین شاخص های صلاحیت حرفه ای آموزش دهندگان ۳-۲. صدور گواهی صلاحیت حرفه ای آموزش دهندگان ۳-۳. ایجاد وبگاه آموزشی ویژه ی آموزش دهندگان ۳-۴. طراحی و تولید بسته آموزشی چند رسانه ای خودآموز ویژه آموزش دهنده
	۴. استقرار نظام برنامه های مکمل و تحکیم سواد	۴-۱. تهیه و تدوین شیوه نامه و اجرای آموزش برنامه های مکمل و تحکیم سواد براساس نیازسنجی انجام شده
	۵. استقرار نظام الزام و تشویق در جذب و آموزش بی سوادان	۵-۱. پیشنهاد قانون الزامی کردن سوادآموزی برای افراد بی سواد توسط وزارت آموزش و پرورش و تصویب آن از سوی مجلس شورای اسلامی ۵-۲. پیشنهاد ضوابط و مقررات تشویق، ترغیب سواد آموزان آموزش دهندگان مشارکت کنندگان و فعالان عرصه سوادآموزی و تصویب در مراجع ذیربط ۵-۳. تامین هزینه های مربوط به تشویقات مستقیم سوادآموزان و فعالان امر سوادآموزی از اعتبارات نهضت سوادآموزی

۲) گسترش فرصت های یادگیری و ارائه آموزش های برخوردار از کیفیت در گروه هدف با اولویت مناطق محروم و افراد آسیب پذیر

<p>۱-۶. اختصاص بخشی از صفحات روزنامه ها و نشریات به انتشار محتوای آموزشی ساده و تولید بروشورهای آموزشی و تبلیغاتی از سوی دستگاه های تبلیغی و فرهنگی ویژه کم سوادان</p> <p>۲-۶. تهیه و تولید مواد آموزشی ساده و کاربردی</p> <p>۳-۶. راه اندازی بخش های ویژه نوسوادان و کم سوادان در شبکه های رادیویی و تلویزیونی</p> <p>۴-۶. ایجاد ایستگاه های مطالعاتی ویژه کم سوادان</p> <p>۵-۶. راه اندازی سایت و فضای مجازی ویژه کم سوادان</p>	<p>۶. تنوع بخشی به محیط های یادگیری و تقویت محیط غنی و پویا برای گروه هدف</p>
<p>۱-۷. اختصاص بخشی از زمان شبکه آموزش صدا و سیما به برنامه های سوادآموزی و آموزش نوسوادان</p> <p>۲-۷. تهیه و تولید نرم افزارها و فیلم های آموزشی</p> <p>۳-۷. تولید محتوای چند رسانه ای و به کارگیری محتوای الکترونیکی متناسب با نیاز سوادآموزان</p> <p>۴-۷. بهره گیری از ظرفیت شبکه مجازی</p> <p>۵-۷. تولید محتوای ویژه آموزش برنامه ای (کتاب گام به گام و خود آموز)</p> <p>۶-۷. برنامه ریزی برای آموزش از طریق تلفن همراه یا تبلت</p>	<p>۷. تنوع بخشی به روش های ارائه آموزش حضوری نیمه حضوری و غیر حضوری</p>
<p>۱-۸. اعمال شاخص نحوه همکاری کارکنان مدارس با سوادآموزی در ارزشیابی سنواتی</p> <p>۲-۸. لحاظ نمودن تعداد سوادآموزان تحت پوشش مدارس در درجه بندی و سازماندهی مجتمع های آموزشی و پرورشی و مدارس مستقل</p> <p>۳-۸. راه اندازی سامانه سوادآموزی در مدارس</p> <p>۴-۸. تدوین شیوه نامه جبران خدمات کارکنان مدارس در اجرای فعالیت های سوادآموزی</p>	<p>۸ ارتقای ظرفیت مدارس در اجرای برنامه ی سوادآموزی</p>

<p>۹-۱. شناسایی و صدور مجوز به مؤسسات غیردولتی و تشکل های مردم نهاد</p> <p>۹-۲. تدوین و اصلاح ضوابط و مقررات برون سپاری به مؤسسات غیردولتی و تشکل های مردم نهاد</p> <p>۹-۳. پیشنهاد و پی گیری اصلاح قوانین مالی و محاسباتی مربوط به واگذاری ها</p>	<p>۹. افزایش ظرفیت بخش غیردولتی و تقویت تشکل های مردم نهاد</p>	<p>۳ ارتقای آگاهی های عمومی و پاسخ گویی به نیازهای آموزشی گروه هدف در حیطه وظایف سازمانی</p>
<p>۱۰-۱. راه اندازی بخش های ویژه نوسودان و کم سودان در نشریات، سایت ها و خبرگزاری های ملی و محلی</p> <p>۱۰-۲. اجرای برنامه های تبلیغاتی و ترویجی در شبکه های صدا و سیما در راستای آگاهی های احاد جامعه</p>	<p>۱۰. افزایش بهره گیری از رسانه های جمعی در امر سوادآموزی</p>	<p>۴ ارتقای کارکردهای سوادآموزی در نظام ارزش گذاری جامعه</p>
<p>۱۱-۱. بهره گیری از ظرفیت، قابلیت و جایگاه مراجع معظم تقلید، ائمه جمعه و روحانیون</p> <p>۱۱-۲. تدوین و انتشار مقالات، کتب و بروشور و اطلاع رسانی از طریق سایت</p> <p>۱۱-۳. برپایی نشست های علمی و کارشناسی با سیاست گذاران و تصمیم گیران</p>	<p>۱۱. تبیین و ترویج جایگاه سوادآموزی در دین مبین اسلام، سیره پیامبر(ص) و اهل بیت (ع) و اندیشه های امام(ره) و رهبری</p>	
<p>۱۲-۱. فعالیت های تبلیغی و ترویجی به صورت عام و خاص از طریق صدا و سیما، رسانه های جمعی، در مجامع و اماکن عمومی</p> <p>۲-۲. شناسایی و معرفی چهره های موفق سوادآموزی</p> <p>۱۲-۳. مستند سازی تاثیر سوادآموزی در مؤلفه های توسعه پایدار بر اساس یافته های علمی</p> <p>۱۲-۴. تهیه و تدوین و انتشار مقالات، کتب و بروشور و اطلاع رسانی از طریق سایت</p> <p>۱۲-۵. انعکاس و ترویج آثار و پیامدهای سوادآموزی از طریق رسانه های جمعی</p>	<p>۱۲. اشاعه کارکردها و پیامدهای سوادآموزی در جامعه و گروه های مرجع</p>	

۵) ارتقای قابلیت سازمان در تصمیم گیری، سیاست گذاری، پاسخ گوئی و کاهش تصدی گری

<p>۱۳-۱. تشکیل اتاق فکر در سازمان</p> <p>۱۳-۲. آینده پژوهی، اشاعه و کاربست نتایج تحقیقات</p> <p>۱۳-۳. طراحی و اجرای نظام نظر سنجی و بازخورد گیری از فعالیتهای سوادآموزی</p> <p>۱۳-۴. تقویت نظام پیشنهادات سازمان</p>	<p>۱۳. مطالعه روندها و پیش بینی نیازهای آینده و پاسخ گوئی مناسب و به موقع به آنها</p>
<p>۱۴-۱. احیای شورای عالی پشتیبانی سوادآموزی</p> <p>۱۴-۲. حضور فعال مدیران سازمان در شورای اداری فرهنگ عمومی و آموزش و پرورش استان ها</p> <p>۱۴-۳. بررسی وظایف و نقش های نهادهای سیاست گذاری مختلف و احصای شوراها و نهادهای مرتبط با سوادآموزی</p>	<p>۱۴. ایفای نقش کارآمد مسئولان سوادآموزی در نهادهای سیاست گذاری مرتبط</p>
<p>۱۵-۱. اصلاح و بهبود فرایندها</p> <p>۱۵-۲. تنوع بخشی به منابع مالی</p> <p>۱۵-۳. تقویت ساز و کارهای نظارتی مطلوب</p>	<p>۱۵. استقرار نظام مدیریت منابع و مصارف اثر بخش</p>
<p>۱۶-۱. بازنگری ضوابط و مقررات در جهت روان سازی و تسهیل همکاری بخش غیر دولتی</p> <p>۱۶-۲. اصلاح ساختار اداری برای نظارت و کنترل</p> <p>فعالیت های واگذار شده به بخش غیر دولتی</p>	<p>۱۶. متناسب سازی ساختارها و رویه ها با رویکرد کاهش تصدی گری</p>
<p>۱۷-۱. برگزاری کارگاه ها، همایش ها و نشست های علمی</p> <p>۱۷-۲. تهیه و تدوین و اجرای برنامه های تشویقی جهت تقویت انگیزه کاری و شغلی کارکنان</p> <p>۱۷-۳. برقراری فوق العاده های ویژه بخش سوادآموزی</p> <p>۱۷-۴. زمینه سازی برای آموزش های مؤثر و مرتبط کوتاه مدت و بلند مدت</p>	<p>۱۷. افزایش شایستگی ها و توانمندی های کارکنان</p>
<p>۱۸-۱. بازسازی و تکمیل سامانه سوادآموزی و اجرای ثبت نام تحت وب</p> <p>۱۸-۲. تکمیل بانک اطلاعات اسمی بی سوادان، پالایش و به روز آوری آن</p> <p>۱۸-۳. تأسیس مرکز اسناد و اطلاع رسانی در سازمان</p> <p>۱۸-۴. استفاده بر خط از پایگاه های اطلاعاتی دستگاه های اجرایی</p>	<p>۱۸. بهینه سازی سامانه های مورد استفاده و تولید آمار و اطلاعات مورد نیاز</p>

<p>۱۹-۱. پی گیری تخصیص اعتبارات سوادآموزی به صورت کمک و مستثنی از قانون محاسبات عمومی</p> <p>۱۹-۲. اخذ مجوز به کارگیری نیروی انسانی متخصص و ماهر بخش غیر دولتی در فعالیت ها و برنامه های سازمان</p> <p>۱۹-۳. ارزشیابی مدیران دستگاه های سهام و مؤثر در اجرای برنامه</p> <p>۱۹-۴. اخذ مجوز پرداخت مستقیم هزینه سوادآموزی به افراد بی سواد به شرط قبولی از مراجع ذیربط</p> <p>۱۹-۵. زمینه سازی برای صدور مجوز فعالیت مؤسسات آموزشی غیر دولتی در حوزه ی سوادآموزی و آموزش بزرگسالان</p> <p>۱۹-۶. دسترسی به مشخصات فردی و آدرس بی سوادان از طریق بانک های اطلاعاتی معتبر کشور</p>	<p>۱۹. ظرفیت سازی قانونی برای افزایش اختیارات سازمان در اجرای برنامه</p>	<p>۵) ارتقای قابلیت سازمان در تصمیم گیری ، سیاست گذاری، پاسخ گویی و کاهش تصدی گری</p>
<p>۲۰-۱. راه اندازی سایت سوادآموزی چند زبانه</p> <p>۲۰-۲. تقویت همکاری و ارتباط با سازمان های علمی - فرهنگی - آموزشی بین المللی و منطقه ای</p> <p>۲۰-۳. حضور فعال و مشارکت در برگزاری کارگاه ها نمایشگاه ها ، سمینارهای منطقه ای و بین المللی سوادآموزی</p> <p>۲۰-۴. مستند سازی و ارائه تجارب موفق و مفید به جهان اسلام ، کشورهای منطقه و مجامع بین المللی</p>	<p>۲۰. بهبود ظرفیت ها و توانمندی های سازمان برای حضور فعال و سازنده در صحنه های بین المللی و منطقه ای</p>	
<p>۲۱-۱. شناسایی اهداف مشترک و همسو با سایر دستگاه ها</p> <p>۲۱-۲. آسیب شناسی از نحوه تعامل و مشارکت دستگاه ها با سوادآموزی</p> <p>۲۱-۳. احیای شورای عالی پشتیبانی سوادآموزی کشور و پی گیری جدی مصوبات آن</p> <p>۲۱-۴. ایجاد جو مشارکت و رقابت بین نهادهای مردمی خیرین و بخش غیر دولتی</p>	<p>۲۱. نهادینه سازی ارتباط و مشارکت اثربخش با دستگاه های اجرایی، نهادهای مردمی و بخش غیر دولتی</p>	<p>۶) افزایش حداکثری مشارکت دستگاه های اجرایی، نهادهای مردمی و بخش غیر دولتی</p>

<p>۲۲-۱. تدوین راهنمای برنامه درسی براساس نتایج نیاز سنجی ۲۲-۲. همکاری با دستگاه های دارای مخاطبان مشترک در تولید محتوای آموزشی</p>	<p>۲۲. افزایش میزان مشارکت دستگاه ها در تولید محتوای کاربردی برای مخاطبان مشترک</p>	<p>۶) افزایش حداکثری مشارکت دستگاه های اجرایی، نهادهای مردمی و بخش غیر دولتی</p>
<p>۲۳-۱. تهیه و تدوین شیوه نامه انتخاب و تشویق دستگاه های برتر و اعطای نشان سوادآموزی</p>	<p>۲۳. ایجاد رقابت سالم در بین دستگاه ها از طریق نظام ارزشیابی و اعطای «نشان سوادآموزی» به دستگاه برتر</p>	<p>۷) تثبیت جایگاه برنامه سوادآموزی در برنامه های توسعه کشور با استقرار نظام آموزش بزرگسالان کشور</p>
<p>۲۴-۱. تهیه و ارائه پیشنهاد مدل نظام آموزش بزرگسالان به شورای عالی آموزش و پرورش</p>	<p>۲۴. استقرار نظام آموزش بزرگسالان</p>	<p>۷) تثبیت جایگاه برنامه سوادآموزی در برنامه های توسعه کشور با استقرار نظام آموزش بزرگسالان کشور</p>
<p>۲۵-۱. قرار گرفتن ریشه کنی بی سوادی در متن برنامه های تحولی آموزش و پرورش ۲۵-۲. انسداد مبادی ورودی بی سوادی ۲۵-۳. پایش و رصد کردن شاخص سواد در کشور و ارائه گزارش های مرحله ای به مراجع ذبصلاح</p>	<p>۲۵. هماهنگی با ستاد راهبردی تحول بنیادین برای اجرای بند اول سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش</p>	<p>۷) تثبیت جایگاه برنامه سوادآموزی در برنامه های توسعه کشور با استقرار نظام آموزش بزرگسالان کشور</p>
<p>۲۶-۱. آگاه سازی مستمر سیاست گذاران از تعهدات بین المللی ۲۶-۲. تبیین میزان پیشرفت تعهدات بین المللی در گزارشات سازمان ۲۶-۳. پایش جایگاه جمهوری اسلامی ایران در رتبه بندی های جهانی</p>	<p>۲۶. پاسخ گویی به تعهدات بین المللی در حوزه ی سوادآموزی</p>	<p>۷) تثبیت جایگاه برنامه سوادآموزی در برنامه های توسعه کشور با استقرار نظام آموزش بزرگسالان کشور</p>

اهداف کمی استانی فرض اول

استان	دوره ی سوادآموزی			دوره ی تحکیم				دوره ی انتقال		
	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴
آذربایجان شرقی	۵۳۹۷۹	۴۸۱۴۳	۴۳۷۶۷	۹۶۱۷	۳۳۳۸۷	۲۸۸۸۶	۲۶۲۶۰	۶۴۱۱	۲۱۵۹۲	۱۹۲۵۷
آذربایجان غربی	۷۲۹۴۶	۶۵۰۶۰	۵۹۱۴۵	۲۲۷۹۵	۴۳۷۶۸	۳۹۰۳۶	۳۵۴۸۷	۱۵۱۹۶	۲۹۱۷۸	۲۶۰۲۴
اردبیل	۲۴۸۲۱	۲۲۱۳۸	۲۰۱۲۵	۳۹۰۸	۱۴۸۹۳	۱۳۲۸۳	۱۲۰۷۵	۲۶۰۵	۹۹۲۸	۸۸۵۵
اصفهان	۴۵۵۳۸	۴۰۶۱۵	۳۶۹۲۳	۲۱۰۱	۲۷۳۳۳	۲۴۳۶۹	۲۲۱۵۴	۱۴۰۰	۱۸۲۱۵	۱۶۲۴۶
البرز	۲۳۵۲۰	۲۰۹۷۷	۱۹۰۷۰	۱۸۹۳	۱۴۱۱۲	۱۲۵۸۶	۱۱۴۴۲	۱۲۶۲	۹۴۰۸	۸۳۹۱
ایلام	۷۳۵۶	۶۵۶۱	۵۹۶۵	۲۵۴۰	۴۴۱۴	۳۹۳۷	۳۵۷۹	۱۶۹۳	۲۹۴۳	۲۶۲۴
بوشهر	۱۱۹۹۱	۱۰۶۹۵	۹۷۲۲	۹۸۸	۷۱۹۵	۶۶۱۷	۵۸۳۳	۶۵۸	۴۷۹۶	۴۲۷۸
چهارمحال بختیاری	۱۶۳۵۰	۱۴۵۸۳	۱۳۲۵۷	۱۷۵۳	۹۸۱۰	۸۷۵۰	۷۹۵۴	۱۱۶۹	۶۵۴۰	۵۸۳۳
خراسان جنوبی	۹۳۴۷	۸۳۳۶	۷۵۷۹	۸۵۳	۵۶۰۸	۵۰۰۲	۴۵۴۷	۵۶۸	۳۷۳۹	۳۳۳۵
خراسان رضوی	۶۴۲۸۴	۵۷۳۳۴	۵۲۱۲۲	۱۳۵۵۸	۳۸۵۷۰	۳۴۴۰۱	۳۱۲۷۳	۹۰۳۹	۲۵۷۱۴	۲۲۹۳۴
خراسان شمالی	۱۷۳۹۰	۱۵۵۱۰	۱۴۱۰۰	۲۶۹۶	۱۰۴۳۴	۹۳۰۶	۸۴۶۰	۱۷۹۷	۶۹۵۶	۶۲۰۴
خوزستان	۹۲۹۴۲	۸۲۸۹۴	۷۵۳۵۹	۱۹۶۳۲	۵۵۷۶۵	۴۹۷۳۷	۴۵۲۱۵	۱۳۰۸۸	۳۷۱۷۷	۳۳۱۵۸
زنجان	۱۴۸۲۴	۱۳۲۲۱	۱۲۰۱۹	۴۲۶۱	۸۸۹۴	۷۹۳۳	۷۲۱۲	۲۸۴۰	۵۹۲۹	۵۲۸۸
سمنان	۵۷۲۸	۵۱۰۸	۴۶۴۴	۷۰۱	۳۴۳۷	۳۰۶۵	۲۷۸۶	۴۶۸	۲۲۹۱	۲۰۴۳
سیستان و بلوچستان	۹۷۳۷۲	۸۶۸۴۵	۷۸۹۵۰	۳۵۶۴۶	۵۸۴۲۳	۵۲۱۰۷	۴۷۳۷۰	۲۳۷۶۴	۳۸۹۴۹	۳۴۷۳۸
شهر تهران	۴۲۴۴۸	۳۷۸۵۹	۳۴۴۱۷	۲۷۶۱	۲۵۴۶۹	۲۲۷۱۵	۲۰۶۵۰	۱۸۴۱	۱۶۹۷۹	۱۵۱۴۳
شهرستان تهران	۶۷۴۲۴	۶۰۱۳۵	۵۴۶۶۸	۱۲۰۲۲	۴۰۴۵۵	۳۶۰۸۱	۳۲۸۰۱	۸۰۱۴	۲۶۹۷۰	۲۴۰۵۴
فارس	۵۷۱۴۵	۵۰۹۶۷	۴۶۳۳۴	۷۷۹۶	۳۴۲۸۷	۳۰۵۸۰	۲۷۸۰۰	۵۱۹۸	۲۲۸۵۸	۲۰۳۸۷
قزوین	۱۲۴۸۳	۱۱۱۳۴	۱۰۱۲۲	۲۹۲۸	۷۴۹۰	۶۶۸۰	۶۰۷۳	۱۹۵۲	۴۹۹۳	۴۴۵۴
قم	۱۲۹۱۷	۱۱۵۲۱	۱۰۴۷۳	۳۰۷۱	۷۷۵۰	۶۹۱۲	۶۲۸۴	۲۰۴۸	۵۱۶۷	۴۶۰۸
کردستان	۲۷۳۵۳	۲۴۳۹۶	۲۲۱۷۸	۱۲۸۳۴	۱۶۴۱۲	۱۴۶۳۸	۱۳۳۰۷	۸۵۵۶	۱۰۹۴۱	۹۷۵۸
کرمان	۵۷۵۵۶	۵۱۳۳۴	۴۶۶۶۷	۱۴۳۸۶	۳۴۵۳۴	۳۰۸۰۰	۲۸۰۰۰	۹۵۹۱	۲۳۰۲۲	۲۰۵۳۴
کرمانشاه	۳۳۶۹۵	۳۰۰۵۲	۲۷۳۲۰	۶۶۲۱	۲۰۲۱۷	۱۸۰۳۱	۱۶۳۹۲	۴۲۸۰	۱۳۴۷۸	۱۲۰۲۱
کهگیلویه و بویراحمد	۱۲۸۹۵	۱۱۵۰۱	۱۰۴۵۵	۱۶۳۵	۷۷۳۷	۶۹۰۰	۶۲۷۳	۱۰۹۰	۵۱۵۸	۴۶۰۰
گلستان	۲۹۰۶۴	۲۵۹۲۲	۲۳۵۶۵	۶۱۴۹	۱۷۴۳۸	۱۵۵۵۳	۱۴۱۳۹	۴۱۰۰	۱۱۶۲۵	۱۰۳۶۹
گیلان	۱۸۴۹۹	۱۶۴۹۹	۱۴۹۹۹	۷۱۵۱	۱۱۰۹۹	۹۸۹۹	۸۹۹۹	۳۷۶۸	۷۳۹۹	۶۵۹۹
لرستان	۲۸۶۳۹	۲۵۵۴۳	۲۳۲۲۱	۱۹۹۱۸	۱۷۱۸۴	۱۵۳۲۶	۱۳۹۳۳	۱۳۲۷۹	۱۱۴۵۶	۱۰۲۱۷
مازندران	۱۹۹۷۵	۱۷۸۱۵	۱۶۱۹۶	۷۹۳۹	۱۱۹۸۵	۱۰۶۸۹	۹۷۱۷	۵۲۹۳	۷۹۹۰	۷۱۲۶
مرکزی	۱۷۰۳۵	۱۵۱۹۴	۱۳۸۱۲	۱۲۴۴	۱۰۲۲۱	۹۱۱۶	۸۲۸۷	۸۳۰	۶۸۱۴	۶۰۷۷
هرمزگان	۲۳۸۸۲	۲۱۳۰۱	۱۹۳۶۴	۱۰۲۵۶	۱۴۳۲۹	۱۲۷۸۰	۱۱۶۱۸	۶۸۳۷	۹۵۵۳	۸۵۲۰
همدان	۲۵۳۶۲	۲۲۶۲۰	۲۰۵۶۴	۲۱۵۷	۱۵۲۱۷	۱۳۵۷۲	۱۲۳۳۸	۱۴۳۸	۱۰۱۴۵	۹۰۴۸
یزد	۱۰۳۹۷	۹۲۷۳	۸۴۳۰	۸۹۳	۶۲۳۸	۵۵۶۴	۵۰۵۸	۵۹۶	۴۱۵۹	۳۷۰۹
کل کشور	۱۰۵۵۱۵۶	۹۴۱۰۸۵	۸۵۵۵۳۲	۲۴۲۵۰۳	۶۳۳۰۹۴	۵۶۴۶۵۱	۵۱۳۳۱۹	۱۶۱۶۶۹	۴۲۲۰۶۳	۳۷۶۴۳۴

اهداف کمی استانی فرض دوم

دوره‌ی سوادآموزی					استان
۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۲۶۲۶۰	۲۷۷۱۹	۲۹۱۷۸	۳۰۶۳۷	۳۲۰۹۶	آذربایجان شرقی
۳۵۴۸۷	۳۷۴۵۹	۳۹۴۳۰	۴۱۴۰۲	۴۳۳۷۳	آذربایجان غربی
۱۲۰۷۵	۱۲۷۴۶	۱۳۴۱۷	۱۴۰۸۸	۱۴۷۵۸	اردبیل
۲۲۱۵۴	۲۳۳۸۴	۲۴۶۱۵	۲۵۸۴۶	۲۷۰۷۷	اصفهان
۱۱۴۴۲	۱۲۰۷۸	۱۲۷۱۴	۱۳۳۴۹	۱۳۹۸۵	البرز
		۵۹۶۵	۶۵۶۱	۷۳۵۶	ایلام
۵۸۳۳	۶۱۵۸	۶۴۸۲	۶۸۰۶	۷۱۳۰	بوشهر
۷۹۵۴	۸۳۹۶	۸۸۳۸	۹۲۸۰	۹۷۲۲	چهارمحال بختیاری
۴۵۴۷	۴۸۰۰	۵۰۵۲	۵۳۰۵	۵۵۵۸	خراسان جنوبی
۳۱۲۷۳	۳۳۰۱۱	۳۴۷۴۸	۳۶۴۸۵	۳۸۲۲۳	خراسان رضوی
۸۴۶۰	۸۹۳۰	۹۴۰۰	۹۸۷۰	۱۰۳۴۰	خراسان شمالی
۴۵۲۱۵	۴۷۷۲۷	۵۰۲۳۹	۵۲۷۵۱	۵۵۲۶۳	خوزستان
۷۲۱۲	۷۶۱۲	۸۰۱۳	۸۴۱۳	۸۸۱۴	زنجان
۲۷۸۶	۲۹۴۱	۳۰۹۶	۳۲۵۱	۳۴۰۶	سمنان
	۶۰۵۲۹	۶۳۱۶۰	۶۸۴۲۴	۷۱۰۵۵	سیستان و بلوچستان
۲۰۶۵۰	۲۱۷۹۷	۲۲۹۴۵	۲۴۰۹۲	۲۵۲۳۹	شهر تهران
۳۲۸۰۱	۳۴۶۲۳	۳۶۴۴۶	۳۸۲۶۸	۴۰۰۹۰	شهرستان تهران
۲۷۸۰۰	۲۹۳۴۵	۳۰۸۸۹	۳۲۴۳۳	۳۳۹۷۸	فارس
	۷۷۶۰	۸۰۹۷	۸۷۷۲	۹۱۱۰	قزوین
۶۲۸۴	۶۶۳۳	۶۹۸۲	۷۳۳۱	۷۶۸۰	قم
		۲۲۱۷۸	۲۴۳۹۶	۲۷۳۵۳	کردستان
۲۸۰۰۰	۲۹۵۵۶	۳۱۱۱۱	۳۲۶۶۷	۳۴۲۲۳	کرمان
۱۶۳۹۲	۱۷۳۰۳	۱۸۲۱۳	۱۹۱۲۴	۲۰۰۳۵	کرمانشاه
۶۲۷۳	۶۶۲۲	۶۹۷۰	۷۳۱۹	۷۶۶۷	کهگیلویه و بویراحمد
۱۴۱۳۹	۱۴۹۲۵	۱۵۷۱۰	۱۶۴۹۶	۱۷۲۸۱	گلستان
		۱۴۹۹۹	۱۶۴۹۹	۱۸۴۹۹	گیلان
		۲۳۲۲۱	۲۵۵۴۳	۲۸۶۳۹	لرستان
		۱۶۱۹۶	۱۷۸۱۵	۱۹۹۷۵	مازندران
۸۲۸۷	۸۷۴۸	۹۲۰۸	۹۶۶۹	۱۰۱۲۹	مرکزی
		۱۹۳۶۴	۲۱۳۰۱	۲۳۸۸۲	هرمزگان
۱۲۳۳۸	۱۳۰۲۴	۱۳۷۰۹	۱۴۳۹۴	۱۵۰۸۰	همدان
۵۰۵۸	۵۳۳۹	۵۶۲۰	۵۹۰۱	۶۱۸۲	یزد
۳۹۸۷۲۲	۴۸۹۱۶۲	۶۱۶۲۰۵	۶۵۴۴۸۷	۶۹۳۱۹۷	کل کشور

دوره‌ی تحکیم سواد						استان
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۱۵۷۵۶	۱۶۶۳۱	۱۷۵۰۷	۱۸۳۸۲	۱۹۲۵۷	۹۶۱۷	آذربایجان شرقی
۲۱۲۹۲	۲۲۴۷۵	۲۳۶۵۸	۲۴۸۴۱	۲۶۰۲۴	۲۲۷۹۵	آذربایجان غربی
۷۲۴۵	۷۶۴۸	۸۰۵۰	۸۴۵۳	۸۸۵۵	۳۹۰۸	اردبیل
۱۳۲۹۲	۱۴۰۳۱	۱۴۷۶۹	۱۵۵۰۷	۱۶۲۴۶	۲۱۰۱	اصفهان
۶۸۶۵	۷۲۴۷	۷۶۲۸	۸۰۱۰	۸۳۹۱	۱۸۹۳	البرز
۰	۰	۳۵۷۹	۳۹۳۷	۴۴۱۴	۲۵۴۰	ایلام
۳۵۰۰	۳۶۹۵	۳۸۸۹	۴۰۸۳	۴۲۷۸	۹۸۸	بوشهر
۴۷۷۳	۵۰۳۸	۵۳۰۳	۵۵۶۸	۵۸۳۳	۱۷۵۳	چهارمحال بختیاری
۲۷۲۸	۲۸۸۰	۳۰۳۱	۳۱۸۳	۳۳۳۵	۸۵۳	خراسان جنوبی
۱۸۷۶۴	۱۹۸۰۶	۲۰۸۴۹	۲۱۸۹۱	۲۲۹۳۴	۱۳۵۵۸	خراسان رضوی
۵۰۷۶	۵۳۵۸	۵۶۴۰	۵۹۲۲	۶۲۰۴	۲۶۹۶	خراسان شمالی
۲۷۱۲۹	۲۸۶۳۶	۳۰۱۴۳	۳۱۶۵۱	۳۳۱۵۸	۱۹۶۳۲	خوزستان
۴۳۲۷	۴۵۶۷	۴۸۰۸	۵۰۴۸	۵۲۸۸	۴۲۶۱	زنجان
۱۶۷۲	۱۷۶۵	۱۸۵۸	۱۹۵۰	۲۰۴۳	۷۰۱	سمنان
۰	۳۶۳۱۷	۳۷۸۹۶	۴۱۰۵۴	۴۲۶۳۳	۳۵۶۴۶	سیستان و بلوچستان
۱۲۳۹۰	۱۳۰۷۸	۱۳۷۶۷	۱۴۴۵۵	۱۵۱۴۳	۲۷۶۱	شهر تهران
۱۹۶۸۱	۲۰۷۷۴	۲۱۸۶۷	۲۲۹۶۱	۲۴۰۵۴	۱۲۰۲۲	شهرستان تهران
۱۶۶۸۰	۱۷۶۰۷	۱۸۵۳۳	۱۹۴۶۰	۲۰۳۸۷	۷۷۹۶	فارس
۰	۴۶۵۶	۴۸۵۸	۵۲۶۳	۵۴۶۶	۲۹۲۸	قزوین
۳۷۷۰	۳۹۸۰	۴۱۸۹	۴۳۹۹	۴۶۰۸	۳۰۷۱	قم
۰	۰	۱۳۳۰۷	۱۴۶۳۸	۱۶۴۱۲	۱۲۸۳۴	کردستان
۱۶۸۰۰	۱۷۷۳۳	۱۸۶۶۷	۱۹۶۰۰	۲۰۵۳۴	۱۴۳۸۶	کرمان
۹۸۳۵	۱۰۳۸۲	۱۰۹۲۸	۱۱۴۷۴	۱۲۰۲۱	۶۴۲۱	کرمانشاه
۳۷۶۴	۳۹۷۳	۴۱۸۲	۴۳۹۱	۴۶۰۰	۱۶۳۵	کهگیلویه و بویراحمد
۸۴۸۳	۸۹۵۵	۹۴۲۶	۹۸۹۷	۱۰۳۶۹	۶۱۴۹	گلستان
۰	۰	۸۹۹۹	۹۸۹۹	۱۱۰۹۹	۷۱۵۱	گیلان
۰	۰	۱۳۹۳۳	۱۵۳۲۶	۱۷۱۸۴	۱۹۹۱۸	لرستان
۰	۰	۹۷۱۷	۱۰۶۸۹	۱۱۹۸۵	۷۹۳۹	مازندران
۴۹۷۲	۵۲۴۹	۵۵۲۵	۵۸۰۱	۶۰۷۷	۱۲۴۴	مرکزی
۰	۰	۱۱۶۱۸	۱۲۷۸۰	۱۴۳۲۹	۱۰۲۵۶	هرمزگان
۷۴۰۳	۷۸۱۴	۸۲۲۵	۸۶۳۷	۹۰۴۸	۲۱۵۷	همدان
۳۰۳۵	۳۲۰۳	۳۳۷۲	۳۵۴۱	۳۷۰۹	۸۹۳	یزد
۲۳۹۲۳	۲۹۳۴۹۷	۳۶۹۷۲۳	۳۹۲۶۹۲	۴۱۵۹۱۸	۲۴۲۵۰۳	کل کشور

دوره‌ی انتقال						استان
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۱۰۵۰۴	۱۱۰۸۸	۱۱۶۷۱	۱۲۲۵۵	۱۲۸۳۸	۶۴۱۱	آذربایجان شرقی
۱۴۱۹۵	۱۴۹۸۳	۱۵۷۷۲	۱۶۵۶۱	۱۷۳۴۹	۱۵۱۹۶	آذربایجان غربی
۴۸۳۰	۵۰۹۸	۵۳۶۷	۵۶۳۵	۵۹۰۳	۲۶۰۵	اردبیل
۸۸۶۱	۹۳۵۴	۹۸۴۶	۱۰۳۳۸	۱۰۸۳۱	۱۴۰۰	اصفهان
۴۵۷۷	۴۸۳۱	۵۰۸۵	۵۳۴۰	۵۵۹۴	۱۲۶۲	البرز
۰	۰	۲۳۸۶	۲۶۲۴	۲۹۴۳	۱۶۹۳	ایلام
۲۳۳۳	۲۴۶۳	۲۵۹۳	۲۷۲۲	۲۸۵۲	۶۵۸	بوشهر
۳۱۸۲	۳۳۵۸	۳۵۳۵	۳۷۱۲	۳۸۸۹	۱۱۶۹	چهارمحال بختیاری
۱۸۱۹	۱۹۲۰	۲۰۲۱	۲۱۲۲	۲۲۲۳	۹۰۳۹	خراسان جنوبی
۱۲۵۰۹	۱۳۲۰۴	۱۳۸۹۹	۱۴۵۹۴	۱۵۲۸۹	۵۶۸	خراسان رضوی
۳۳۸۴	۳۵۷۲	۳۷۶۰	۳۹۴۸	۴۱۳۶	۱۷۹۷	خراسان شمالی
۱۸۰۸۶	۱۹۰۹۱	۲۰۰۹۶	۲۱۱۰۰	۲۲۱۰۵	۱۳۰۸۸	خوزستان
۲۸۸۵	۳۰۴۵	۳۲۰۵	۳۳۶۵	۳۵۲۶	۲۸۴۰	زنجان
۱۱۱۵	۱۱۷۶	۱۲۳۸	۱۳۰۰	۱۳۶۲	۴۶۸	سمنان
۰	۲۴۲۱۱	۲۵۲۶۴	۲۷۳۶۹	۲۸۴۲۲	۲۳۷۶۴	سیستان و بلوچستان
۸۲۶۰	۸۷۱۹	۹۱۷۸	۹۶۳۷	۱۰۰۹۶	۱۸۴۱	شهر تهران
۱۳۱۲۰	۱۳۸۴۹	۱۴۵۷۸	۱۵۳۰۷	۱۶۰۳۶	۸۰۱۴	شهرستان تهران
۱۱۱۲۰	۱۱۷۳۸	۱۲۳۵۶	۱۲۹۷۳	۱۳۵۹۱	۵۱۹۸	فارس
۰	۳۱۰۴	۳۲۳۹	۳۵۰۹	۳۶۴۴	۱۹۵۲	قزوین
۲۵۱۴	۲۶۵۳	۲۷۹۳	۲۹۳۳	۳۰۷۲	۲۰۴۸	قم
۰	۰	۸۸۷۱	۹۷۵۸	۱۰۹۴۱	۸۵۵۶	کردستان
۱۱۲۰۰	۱۱۸۲۲	۱۲۴۴۵	۱۳۰۶۷	۱۳۶۸۹	۹۵۹۱	کرمان
۶۵۵۷	۶۹۲۱	۷۲۸۵	۷۶۵۰	۸۰۱۴	۴۲۸۰	کرمانشاه
۲۵۰۹	۲۶۴۹	۲۷۸۸	۲۹۲۷	۳۰۶۷	۱۰۹۰	کهگیلویه و بویراحمد
۵۶۵۶	۵۹۷۰	۶۲۸۴	۶۵۹۸	۶۹۱۲	۴۱۰۰	گلستان
۰	۰	۶۰۰۰	۶۵۹۹	۷۳۹۹	۴۷۶۸	گیلان
۰	۰	۹۲۸۸	۱۰۲۱۷	۱۱۴۵۶	۱۳۲۷۹	لرستان
۰	۰	۶۴۷۸	۷۱۲۶	۷۹۹۰	۵۲۹۳	مازندران
۳۳۱۵	۳۴۹۹	۳۶۸۳	۳۸۶۷	۴۰۵۲	۸۳۰	مرکزی
۰	۰	۷۷۴۶	۸۵۲۰	۹۵۵۳	۶۸۳۷	هرمزگان
۴۹۳۵	۵۲۰۹	۵۴۸۴	۵۷۵۸	۶۰۳۲	۱۴۳۸	همدان
۲۰۲۳	۲۱۴۶	۲۲۴۸	۲۳۶۰	۲۴۷۳	۵۹۶	یزد
۱۵۹۴۸۹	۱۹۵۶۶۵	۲۴۶۴۸۲	۲۶۱۷۹۵	۲۷۷۲۷۹	۱۶۱۶۶۹	کل کشور

اهداف کمی استانی فرض سوم

دوره‌ی سوادآموزی								استان
۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
		۲۱۱۵۴	۲۲۶۱۳	۲۳۳۴۲	۲۴۸۰۱	۲۶۲۶۰	۲۷۷۱۹	آذربایجان شرقی
			۳۵۴۸۷	۳۷۴۵۹	۳۹۴۳۰	۴۱۴۰۲	۴۳۳۷۳	آذربایجان غربی
۶۰۳۸	۶۷۰۸	۷۳۷۹	۸۰۵۰	۸۷۲۱	۹۳۹۲	۱۰۰۶۳	۱۰۷۳۳	اردبیل
۱۱۰۷۷	۱۲۳۰۸	۱۳۵۳۸	۱۴۷۶۹	۱۶۰۰۰	۱۷۲۳۱	۱۸۴۶۱	۱۹۶۹۲	اصفهان
۵۷۲۱	۶۳۵۷	۶۹۹۲	۷۶۲۸	۸۲۶۴	۸۹۰۰	۹۵۳۵	۱۰۱۷۱	البرز
			۳۵۷۹	۳۷۷۸	۳۹۷۶	۴۱۷۵	۴۳۷۴	ایلام
۲۹۱۷	۳۲۴۱	۳۵۶۵	۳۸۸۹	۴۲۱۳	۴۵۳۷	۴۸۶۱	۵۱۸۵	بوشهر
۳۹۷۷	۴۴۱۹	۴۸۶۱	۵۳۰۳	۵۷۴۵	۶۱۸۷	۶۶۲۹	۷۰۷۰	چهارمحال بختیاری
۲۲۷۴	۲۵۲۶	۲۷۷۹	۳۰۳۱	۳۲۸۴	۳۵۳۷	۳۷۸۹	۴۰۴۲	خراسان جنوبی
		۲۵۱۹۲	۲۶۹۳۰	۲۷۷۹۸	۲۹۵۳۶	۳۱۲۷۳	۳۳۰۱۱	خراسان رضوی
		۶۸۱۵	۷۲۸۵	۷۵۲۰	۷۹۹۰	۸۴۶۰	۸۹۳۰	خراسان شمالی
		۳۶۴۲۳	۳۸۹۳۵	۴۰۱۹۱	۴۲۷۰۳	۴۵۲۱۵	۴۷۷۲۷	خوزستان
		۵۸۰۹	۶۲۱۰	۶۴۱۰	۶۸۱۱	۷۲۱۲	۷۶۱۲	زنجان
۱۳۹۳	۱۵۴۸	۱۷۰۳	۱۸۵۸	۲۰۱۲	۲۱۶۷	۲۳۲۲	۲۴۷۷	سمنان
				۶۰۵۲۹	۶۳۱۶۰	۶۵۸۲۴	۶۸۴۴۴	سیستان و بلوچستان
۱۰۳۲۵	۱۱۴۷۲	۱۲۶۲۰	۱۳۷۶۷	۱۴۹۱۴	۱۶۰۶۱	۱۷۲۰۸	۱۸۳۵۶	شهر تهران
۱۶۴۰۱	۱۸۲۲۳	۲۰۰۴۵	۲۱۸۶۷	۲۳۶۹۰	۲۵۵۱۲	۲۷۳۳۴	۲۹۱۵۶	شهرستان تهران
۱۳۹۰۰	۱۵۴۴۵	۱۶۹۸۹	۱۸۵۳۳	۲۰۰۷۸	۲۱۶۲۲	۲۳۱۶۷	۲۴۷۱۱	فارس
				۷۷۶۰	۸۰۹۷	۸۷۷۲	۹۱۱۰	قزوین
			۶۲۸۴	۶۶۳۳	۶۹۸۲	۷۳۳۱	۷۶۸۰	قم
					۲۲۱۷۸	۲۴۳۹۶	۲۷۳۵۳	کردستان
۱۴۰۰۰	۱۵۵۵۶	۱۷۱۱۱	۱۸۶۶۷	۲۰۲۲۲	۲۱۷۷۸	۲۳۳۳۴	۲۴۸۸۹	کرمان
۸۱۹۶	۹۱۰۷	۱۰۰۱۷	۱۰۹۲۸	۱۱۸۳۹	۱۲۷۴۹	۱۳۶۶۰	۱۴۵۷۱	کرمانشاه
۳۱۳۷	۳۴۸۵	۳۸۳۴	۴۱۸۲	۴۵۳۱	۴۸۷۹	۵۲۲۸	۵۵۷۶	کهگیلویه و بویراحمد
	۸۶۴۱	۹۸۱۹	۱۰۶۰۴	۱۱۳۹۰	۱۱۷۸۳	۱۲۵۶۸	۱۳۳۵۴	گلستان
			۸۹۹۹	۹۴۹۹	۹۹۹۹	۱۰۴۹۹	۱۰۹۹۹	گیلان
					۲۳۲۲۱	۲۵۵۴۳	۲۸۶۳۹	لرستان
			۹۷۱۷	۱۰۲۵۷	۱۰۷۹۷	۱۱۳۳۷	۱۱۸۷۷	مازندران
۴۱۴۴	۴۶۰۴	۵۰۶۵	۵۵۲۵	۵۹۸۵	۶۴۴۶	۶۹۰۶	۷۳۶۷	مرکزی
			۱۱۶۱۸	۱۲۲۶۴	۱۲۹۰۹	۱۳۵۵۵	۱۴۲۰۰	هرمزگان
۶۱۶۹	۶۸۵۵	۷۵۴۰	۸۲۲۵	۸۹۱۱	۹۵۹۶	۱۰۲۸۲	۱۰۹۶۷	همدان
۲۵۲۹	۲۸۱۰	۳۰۹۱	۳۳۷۲	۳۶۵۳	۳۹۳۴	۴۲۱۵	۴۴۹۶	یزد
۱۱۲۱۹۶	۱۲۳۳۰۳	۲۴۲۳۴۱	۳۳۷۸۵۷	۴۲۶۸۹۱	۴۹۸۹۰۳	۵۳۳۴۱۶	۵۶۶۴۷۴	کل کشور

دوره‌ی تحکیم سواد									استان
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۰	۰	۱۲۶۹۲	۱۳۵۶۸	۱۴۰۰۵	۱۴۸۸۱	۱۵۷۵۶	۱۶۶۳۱	۱۶۶۱۷	آذربایجان شرقی
۰	۰	۰	۲۱۲۹۲	۲۲۴۷۵	۲۳۶۵۸	۲۴۸۴۱	۲۶۰۲۴	۲۲۷۹۵	آذربایجان غربی
۳۶۲۳	۴۰۲۵	۴۴۲۸	۴۸۳۰	۵۲۳۳	۵۶۳۵	۶۰۳۸	۶۴۴۰	۳۹۰۸	اردبیل
۶۶۴۶	۷۳۸۵	۸۱۲۳	۸۸۶۱	۹۶۰۰	۱۰۳۳۸	۱۱۰۷۷	۱۱۸۱۵	۲۱۰۱	اصفهان
۳۴۳۳	۳۸۱۴	۴۱۹۵	۴۵۷۷	۴۹۵۸	۵۳۴۰	۵۷۲۱	۶۱۰۳	۱۸۹۳	البرز
۰	۰	۰	۲۱۴۷	۲۲۶۷	۲۳۸۶	۲۵۰۵	۲۶۲۴	۲۵۴۰	ایلام
۱۷۵۰	۱۹۴۴	۲۱۳۹	۲۳۳۳	۲۵۲۸	۲۷۲۲	۲۹۱۷	۳۱۱۱	۹۸۸	بوشهر
۲۳۸۶	۲۶۵۱	۲۹۱۷	۳۱۸۲	۳۴۴۷	۳۷۱۲	۳۹۷۷	۴۲۴۲	۱۷۵۳	چهارمحال بختیاری
۱۳۶۴	۱۵۱۶	۱۶۶۷	۱۸۱۹	۱۹۷۰	۲۱۲۲	۲۲۷۴	۲۴۲۵	۸۵۳	خراسان جنوبی
۰	۰	۱۵۱۱۵	۱۶۱۵۸	۱۶۶۷۹	۱۷۷۲۱	۱۸۷۶۴	۱۹۸۰۶	۱۳۵۵۸	خراسان رضوی
۰	۰	۴۰۸۹	۴۳۷۱	۴۵۱۲	۴۷۹۴	۵۰۷۶	۵۳۵۸	۲۶۹۶	خراسان شمالی
۰	۰	۲۱۸۵۴	۲۳۳۶۱	۲۴۱۱۵	۲۵۶۲۲	۲۷۱۲۹	۲۸۶۳۶	۱۹۶۳۲	خوزستان
۰	۰	۳۴۸۶	۳۷۲۶	۳۸۴۶	۴۰۸۷	۴۳۲۷	۴۵۶۷	۴۲۶۱	زنجان
۸۳۶	۹۲۹	۱۰۲۲	۱۱۱۵	۱۲۰۷	۱۳۰۰	۱۳۹۳	۱۴۸۶	۷۰۱	سمنان
۰	۰	۰	۰	۳۶۳۱۷	۳۷۸۹۶	۴۱۰۵۴	۴۲۶۳۳	۳۵۶۴۶	سیستان و بلوچستان
۶۱۹۵	۶۸۸۳	۷۵۷۲	۸۲۶۰	۸۹۴۸	۹۶۳۷	۱۰۳۲۵	۱۱۰۱۳	۲۷۶۱	شهر تهران
۹۸۴۰	۱۰۹۳۴	۱۲۰۲۷	۱۳۱۲۰	۱۴۲۱۴	۱۵۳۰۷	۱۶۴۰۱	۱۷۴۹۴	۱۲۰۲۲	شهرستان تهران
۸۳۴۰	۹۲۶۷	۱۰۱۹۳	۱۱۱۲۰	۱۲۰۴۷	۱۲۹۷۳	۱۳۹۰۰	۱۴۸۲۷	۷۷۹۶	فارس
۰	۰	۰	۰	۴۶۵۶	۴۸۵۸	۵۲۶۳	۵۴۶۶	۲۹۲۸	قزوین
۰	۰	۰	۳۷۷۰	۳۹۸۰	۴۱۸۹	۴۳۹۹	۴۶۰۸	۳۰۷۱	قم
۰	۰	۰	۰	۰	۱۳۳۰۷	۱۴۶۳۸	۱۶۴۱۲	۱۲۸۳۴	کردستان
۸۴۰۰	۹۳۳۳	۱۰۲۶۷	۱۱۲۰۰	۱۲۱۳۳	۱۳۰۶۷	۱۴۰۰۰	۱۴۹۳۳	۱۴۳۸۶	کرمان
۴۹۱۸	۵۴۶۴	۶۰۱۰	۶۵۵۷	۷۱۰۳	۷۶۵۰	۸۱۹۶	۸۷۴۲	۶۴۲۱	کرمانشاه
۱۸۸۲	۲۰۹۱	۲۳۰۰	۲۵۰۹	۲۷۱۸	۲۹۲۷	۳۱۳۷	۳۳۴۶	۱۶۳۵	کهگیلویه و بویراحمد
۰	۵۱۸۴	۵۸۹۱	۶۳۶۳	۶۸۳۴	۷۰۷۰	۷۵۴۱	۸۰۱۲	۶۱۴۹	گلستان
۰	۰	۰	۵۴۰۰	۵۷۰۰	۶۰۰۰	۶۲۹۹	۶۵۹۹	۷۱۵۱	گیلان
۰	۰	۰	۰	۰	۱۳۹۳۳	۱۵۳۲۶	۱۷۱۸۴	۱۹۹۱۸	لرستان
۰	۰	۰	۵۸۳۰	۶۱۵۴	۶۴۷۸	۶۸۰۲	۷۱۲۶	۷۹۳۹	مازندران
۲۴۸۶	۲۷۶۲	۳۰۳۹	۳۳۱۵	۳۵۹۱	۳۸۶۷	۴۱۴۴	۴۴۲۰	۱۲۴۴	مرکزی
۰	۰	۰	۶۹۷۱	۷۳۵۸	۷۷۴۶	۸۱۳۳	۸۵۲۰	۱۰۲۵۶	هرمزگان
۳۷۰۱	۴۱۱۳	۴۵۲۴	۴۹۳۵	۵۳۴۷	۵۷۵۸	۶۱۶۹	۶۵۸۰	۲۱۵۷	همدان
۱۵۱۷	۱۶۸۶	۱۸۵۵	۲۰۲۳	۲۱۹۲	۲۳۶۰	۲۵۲۹	۲۶۹۸	۸۹۳	یزد
۶۷۳۱۸	۷۹۹۸۲	۱۴۵۴۰۵	۲۰۲۷۱۴	۲۵۶۱۳۵	۲۹۹۳۴۲	۳۲۰۰۵۰	۳۳۹۸۸۴	۲۴۲۵۰۳	کل کشور

دوره‌ی انتقال									استان
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۰	۰	۸۴۶۲	۹۰۴۵	۹۳۳۷	۹۹۲۰	۱۰۵۰۴	۱۱۰۸۸	۶۴۱۱	آذربایجان شرقی
۰	۰	۰	۱۴۱۹۵	۱۴۹۸۳	۱۵۷۷۲	۱۶۵۶۱	۱۷۳۴۹	۱۵۱۹۶	آذربایجان غربی
۲۴۱۵	۲۶۸۳	۲۹۵۲	۳۲۲۰	۳۴۸۸	۳۷۵۷	۴۰۲۵	۴۲۹۳	۲۶۰۵	اردبیل
۴۴۳۱	۴۹۲۳	۵۴۱۵	۵۹۰۸	۶۴۰۰	۶۸۹۲	۷۳۸۵	۷۸۷۷	۱۴۰۰	اصفهان
۲۲۸۸	۲۵۴۳	۲۷۹۷	۳۰۵۱	۳۳۰۶	۳۵۶۰	۳۸۱۴	۴۰۶۸	۱۲۶۲	البرز
۰	۰	۰	۱۴۳۲	۱۵۱۱	۱۵۹۱	۱۶۷۰	۱۷۵۰	۱۶۹۳	ایلام
۱۱۶۷	۱۲۹۶	۱۴۲۶	۱۵۵۶	۱۶۸۵	۱۸۱۵	۱۹۴۴	۲۰۷۴	۶۵۸	بوشهر
۱۵۹۱	۱۷۶۸	۱۹۴۴	۲۱۲۱	۲۲۹۸	۲۴۷۵	۲۶۵۱	۲۸۲۸	۱۱۶۹	چهارمحال بختیاری
۹۰۹	۱۰۱۰	۱۱۱۲	۱۲۱۳	۱۳۱۴	۱۴۱۵	۱۵۱۶	۱۶۱۷	۹۰۳۹	خراسان جنوبی
۰	۰	۱۰۰۷۷	۱۰۷۷۲	۱۱۱۱۹	۱۱۸۱۴	۱۲۵۰۹	۱۳۲۰۴	۱۷۹۷	خراسان رضوی
۰	۰	۲۷۲۶	۲۹۱۴	۳۰۰۸	۳۱۹۶	۳۳۸۴	۳۵۷۲	۵۶۸	خراسان شمالی
۰	۰	۱۴۵۶۹	۱۵۵۷۴	۱۶۰۷۶	۱۷۰۸۱	۱۸۰۸۶	۱۹۰۹۱	۱۳۰۸۸	خوزستان
۰	۰	۲۳۲۴	۲۴۸۴	۲۵۶۴	۲۷۲۴	۲۸۸۵	۳۰۴۵	۲۸۴۰	زنجان
۵۵۷	۶۱۹	۶۸۱	۷۴۳	۸۰۵	۸۶۷	۹۲۹	۹۹۱	۴۶۸	سمنان
۰	۰	۰	۰	۲۴۲۱۱	۲۵۲۶۴	۲۷۳۶۹	۲۸۴۲۲	۲۳۷۶۴	سیستان و بلوچستان
۴۱۳۰	۴۵۸۹	۵۰۴۸	۵۵۰۷	۵۹۶۶	۶۴۲۴	۶۸۸۳	۷۳۴۲	۱۸۴۱	شهر تهران
۶۵۶۰	۷۲۸۹	۸۰۱۸	۸۷۴۷	۹۴۷۶	۱۰۲۰۵	۱۰۹۳۴	۱۱۶۶۳	۸۰۱۴	شهرستان تهران
۵۵۶۰	۶۱۷۸	۶۷۹۶	۷۴۱۳	۸۰۳۱	۸۶۴۹	۹۲۶۷	۹۸۸۴	۵۱۹۸	فارس
۰	۰	۰	۰	۳۱۰۴	۳۲۳۹	۳۵۰۹	۳۶۴۴	۱۹۵۲	قزوین
۰	۰	۰	۲۵۱۴	۲۶۵۳	۲۷۹۳	۲۹۳۳	۳۰۷۲	۲۰۴۸	قم
۰	۰	۰	۰	۰	۸۸۷۱	۹۷۵۸	۱۰۹۴۱	۸۵۵۶	کردستان
۵۶۰۰	۶۲۲۲	۶۸۴۵	۷۴۶۷	۸۰۸۹	۸۷۱۱	۹۳۳۳	۹۹۵۶	۹۵۹۱	کومان
۳۲۷۸	۳۶۴۳	۴۰۰۷	۴۳۷۱	۴۷۳۵	۵۱۰۰	۵۴۶۴	۵۸۲۸	۴۲۸۰	کرمانشاه
۱۲۵۵	۱۳۹۴	۱۵۳۳	۱۶۷۳	۱۸۱۲	۱۹۵۲	۲۰۹۱	۲۲۳۰	۱۰۹۰	کهگیلویه و بویراحمد
۰	۳۴۵۶	۳۹۲۸	۴۴۴۲	۴۵۵۶	۴۷۱۳	۵۰۲۷	۵۳۴۱	۴۱۰۰	گلستان
۰	۰	۰	۳۶۰۰	۳۸۰۰	۴۰۰۰	۴۲۰۰	۴۴۰۰	۴۷۶۸	گیلان
۰	۰	۰	۰	۰	۹۲۸۸	۱۰۲۱۷	۱۱۴۵۶	۱۳۲۷۹	لرستان
۰	۰	۰	۳۸۸۷	۴۱۰۳	۴۳۱۹	۴۵۳۵	۴۷۵۱	۵۲۹۳	مازندران
۱۶۵۷	۱۸۴۲	۲۰۲۶	۲۲۱۰	۲۳۹۴	۲۵۷۸	۲۷۶۲	۲۹۴۷	۸۳۰	مرکزی
۰	۰	۰	۴۶۴۷	۴۹۰۶	۵۱۶۴	۵۴۲۲	۵۶۸۰	۶۸۳۷	هرمزگان
۲۴۶۸	۲۷۴۲	۳۰۱۶	۳۲۹۰	۳۵۶۴	۳۸۳۹	۴۱۱۳	۴۳۸۷	۱۴۳۸	همدان
۱۰۱۲	۱۱۲۴	۱۲۳۶	۱۳۴۹	۱۴۶۱	۱۵۷۴	۱۶۸۶	۱۷۹۸	۵۹۶	یزد
۴۴۸۷۸	۵۳۳۲۱	۶۶۹۳۶	۱۳۵۱۴۳	۱۷۰۷۵۷	۱۹۹۵۶۱	۲۱۳۳۶۶	۲۲۶۵۹۰	۱۶۱۶۶۹	کل کشور

